Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tatárszentgyörgy

Község Önkormányzata

HEP 2023-2028
(Kiegészítve a 2025. évi felülvizsgálattal)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai 11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 14
1. Jogszabályi háttér bemutatása 14
2. Stratégiai környezet bemutatása 15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 26
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 58
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 89
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 97
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 106
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 111
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 113
10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 113
10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 114
10.2. Jövőképünk 116
10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 117
10.4. Elfogadás módja és dátuma: 130
Csatolt melléklet: 130

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebktv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" című dokumentummal összhangban Tatárszentgyörgy Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,[1] és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.[2]

A település bemutatása

Tatárszentgyörgy 2007-ben volt 500 éves. Tatárszentgyörgyről számos /i.e. 1700-1300/ középső bronzkori lelet bizonyítja, hogy ez a terület már akkor is lakott volt. A népvándorlás korának népeiből a szarmaták jelenléte volt meghatározó a térségben. A község területe mind az avarok, mind a honfoglaló magyarok korában a fejedelmi udvartartáshoz tartozott. A fejedelmi kísérethez tartozó előkelők temetői, közvetlenül a határ mentén sorakoznak.

Az Árpád - korban két falu, Esső és Zádog osztozott a település területén. A tatárjárás következményeként két évszázad pusztai lét után, a XV - XVI. században jelenik meg a falu Tatárszentgyörgy néven. A helység elnevezésének etimológiai magyarázata a következő: az egykori Zádog környékén, az 1241 óta lakatlan pusztákon elmagyarosodott, XIII. századi kunok által tévesen tatárnak nevezett, kései kun népcsoport telepedett meg, akik Szent György tiszteletére egyházat alapítottak.

Tatárszentgyörgy első birtokosa Felsőkubinyi Kubinyi László volt, aki Ulászlótól 1507-ban kapta a községet. Ez az adománylevél a helynév első írásos említése. A török hódoltság korában a budai szandzsák falvai közé tartozott a település.

1703-ban kuruc csapatok jelentek meg a Duna-Tisza közén. 1710. július 18-22. között Tatárszentgyörgy határában táborozott a függetlenségi harcok kuruc csillaga, II. Rákóczi Ferenc. A táborozás emlékére Liebner József faragott kőoszlopot állított. Az emlékmű ma a templomkertben látható.
A község újratelepítése a XVIII. században a Grassalkovichok nevéhez fűződik. Grassalkovich Antal földjeinek két szélső pontja, Sződ és Tatárszentgyörgy között 85 km volt a távolság. A korszak legnagyobb birtokszerzőjeként, a gróf kihasználta azt a lehetőséget, ha a "megkívánt" puszta ura eladósodott. Kölcsönök nyújtásával, illetve az Újszerzeményi Bizottság segítségével megszerezte az óhajtott területeket. Ezt példázta Tatárszentgyörgy birtokba vétele is, 1758-ban.

[1] Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.
[2] Bővebben lásd : MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

A községet 1873-ban Várady Gáborné Csurgay Franciska vásárolta meg, s 1875-ben és 1895-ben 2300 hold földet eladott a katonai kincstárnak. Az itt létesített tüzérségi és gyalogsági gyakorló lőtér területe Tatárszentgyörgy és Örkény közé ékelődött, így ennek az adásvételnek máig ható következményei vannak a településre.

Az 1914-es szarajevói merénylet után megtörtént a mozgósítás, melynek folytán 290 férfit hívtak be katonai szolgálatra, így a település jószerivel férfi nélkül maradt. Az I. Világháború szomorú mérlege, hogy a behívott katonákból 49 hősi halált halt. Nekik állít emléket a templom falán elhelyezett márványtábla.

1943-ban a község lakossága azt hitte, hogy a legborzasztóbb az a jégverés volt az életükben, ami már másodszorra tette koldusszegénnyé a lakosságot. Hamarosan rá kellett jönniük, hogy nem a jégverés a legszörnyűbb csapás, hanem az ismét idáig jutott háború. Hamarosan ismét hadműveleti területté vált a falu, melynek újabb szomorú mérlege 12 hősi halott és 20 háborús áldozat, kiknek emlékét szintén márványtábla őrzi a templom falán. A sok szörnyűséggel még nem értek véget a megpróbáltatások. Elérkezett a kötelező beszolgáltatások időszaka, amit az 56-os események szele követett. A forradalom nem követelt halálos áldozatokat.

A XX. század elején Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Alsódabasi járásához tartozott. 1910-ben 2085 lakosa volt, melyből 2045 magyar volt. Ebből 1923 római katolikus, 98 református, 34 evangélikus volt. Napjainkig egy bizonyos fluktuációval kell számolnunk, ami számszerűen nem magas 40-50 fő.

A rendszerváltozás után a település többször is az országos sajtó érdeklődésének fókuszába került. 1993 nyarán a falu határát sújtó sáskajárás miatt került a címlapokra. 1992-ben Tatárszentgyörgyön forgatták a Magyar Televízió *Frici, a vállalkozó szellem* című sorozatát, amely egyéni vállalkozások alapítására kívánta ösztönözni az attól a tervgazdálkodás évtizedei alatt elszokott vidéki lakosságot.

A rendszerváltozást követő időszakot a megye perifériáján fekvő község megsínylette, a 2000-es évtized végére a fokozódó társadalmi feszültség több jelével szembesült az ország: 2007-ben egy rablást követően a Magyar Gárda rendezett felvonulást a községben, majd a cigányok ellen irányuló gyilkosságsorozat egyik helyszínévé vált a falu. Komoly munkát jelentett és jelent folyamatosan, hogy ebből a megbélyegzésből ki tudja dolgozni magát a település, megtudja őrizni a békét a roma és a magyar lakosság között.

Tatárszentgyörgy mára nem egy szerep nélküli kis település, hanem egy rendezett, természeti szépségben gazdag, komoly infrastruktúrával, közbiztonsággal (két körzeti megbízott, kiépített kamerarendszer) rendelkező község. Akik itt élnek folyamatosan átélhetik, ahogy a település megszépül, modernebbé válik.

<u>Községünk oktatási-nevelési intézményei:</u>

- Tatárszentgyörgyi II. Rákóczi Ferenc Baptista Általános Iskola
  Fenntartó: Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy
- Gesztenyéskert Baptista Óvoda
  Fenntartó: Baptista Szeretet Szolgálat Egyházi Jogi Személy
- Mustármag Bölcsőde
  Fenntartó: Baptista Szeretet Szolgálat Gyermek-és Ifjúsági Oktatási és Fejlesztő Központ

A településen a gyógyítást 1 háziorvos – aki a felnőtt lakosság mellett a gyermekeket is kezeli – végzi.

Önálló gyermekorvosi praxis nincs Tatárszentgyörgyön.

A gyermekek szakorvosi ellátása a Dabasi Járás Szakrendelőiben érhető el.

A védőnői feladatokat 1 védőnő láttja el.

2018 szeptemberétől 1 fő fogorvos hetente két alkalommal rendel a településen.

Esély Szociális Szolgálat 1 fő családsegítővel, 5 fő szociális gondozónővel működik.

[3]**Kiegészítés:**

A szociális alapszolgáltatást **2024. január 1-től**, a Társult Önkormányzatok Esély Szociális Szolgálata helyett, az „**Új Esély" Szociális Alapszolgáltató** látja el.

Az „Új Esély" Szociális Alapszolgáltató fenntartója Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata

Székhely: 2375 Tatárszentgyörgy, Szent László u. 1/A.

Szolgáltató tevékenységek: gyermekjóléti szolgáltatás,
családsegítés,
étkeztetés,
házi segítségnyújtás,
tanyagodnoki szolgáltatás
közösségi ellátások szenvedélybeteg és pszichiátriai betegek részére

személyi feltételek: 1 fő intézményvezető, 1 fő terápiás munkatárs, 1 fő családsegítő, 5 fő szociális gondozó és ápoló, 4 fő szociális gondozó a közösségi ellátásban, 1 fő tanyagondnok.

Közművelődési feladatokat a Tatárszentgyörgyi Közösségi Színtér és Könyvtár látja el.

A község területén több civil szervezet és alapítvány tevékenykedik aktívan.

A település elhelyezkedése

Tatárszentgyörgy Pest megye déli részén, az ország földrajzi középpontjának közelében fekszik. Területét északon Dabas, északkelet felől Táborfalva (teljes hosszúságában egy néhány km széles katonai lőtér mentén) határolja. A tatárszentgyörgyi határ beékelődik Bács-Kiskun megye területébe, ahonnan Ladánybene, Kunbaracs, Kunadacs és Kunpeszér határolják.

A község a Duna-Tisza közén, azon belül a Duna–Tisza közi homokhátság peremén található, mely nyugatról a Duna mentén elnyúló Csepel-solti síksággal, északról pedig a Pesti síksággal érintkezik.

A település jellegét meghatározza, hogy a Dabast Ladánybenével és Örkényt Kunszentmiklóssal összekötő két út kereszteződésében fekszik. A 17. század óta a falu képe sokat változott, de eredeti jellegzetességeit, kettős keresztutcás, fésűs beépítésű szerkezetét – az északkeleti tengelyében kiszélesedő torkú utcával – máig megőrizte.

[3] 2025. évi felülvizsgálat

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték, egy olyan általános alapelv, amelynek leglegényesebb szempontjai az Európai Közösség alapító egyezményének 6. valamint 119. cikkelyében vannak lefektetve. Ezeket az alapelveket alkalmazni kell minden területen, különös tekintettel a gazdasági, társadalmi, kulturális és családi életre.

Tatárszentgyörgy Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a község működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban, feladatellátásában.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.
Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

A következő táblázatok a település hosszú távú stratégiáját megalapozó adatokat mutatnak be

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 811	bázis év
2018	1 787	98,67%
2019	1 779	99,55%
2020	1 795	100,90%
2021	1 821	101,45%
2022	1 861	102,20%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

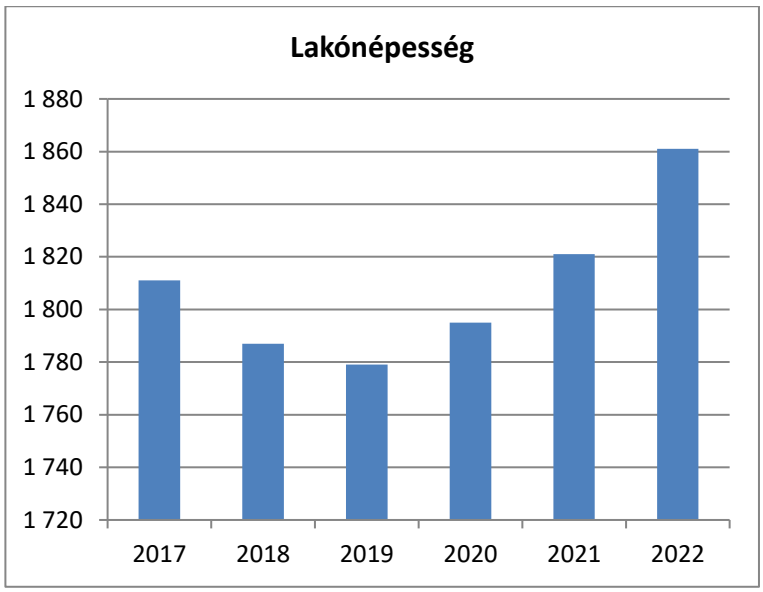

A lakónépesség adatait mutató táblázatból kimutatható, hogy a településen 2017. évhez viszonyítva 2018-ban és 2019-ben csökkent a lakónépesség száma, 2020-tól viszont növekedés látható.
Az elmúlt 6 évet tekintve, 2022-ben a legmagasabb a lakónépesség száma Tatárszentgyörgyön.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 000	1 027	2027	49,33%	50,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			87	4,29%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	201	208	409	9,92%	10,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	41	50	91	2,02%	2,47%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	606	546	1152	29,90%	26,94%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	57	48	105	2,81%	2,37%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	95	175	270	4,69%	8,63%

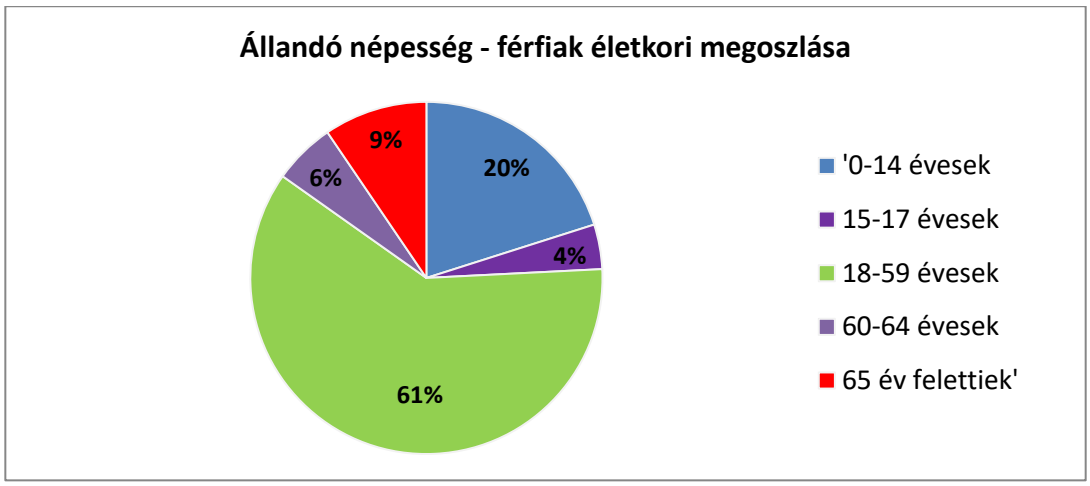

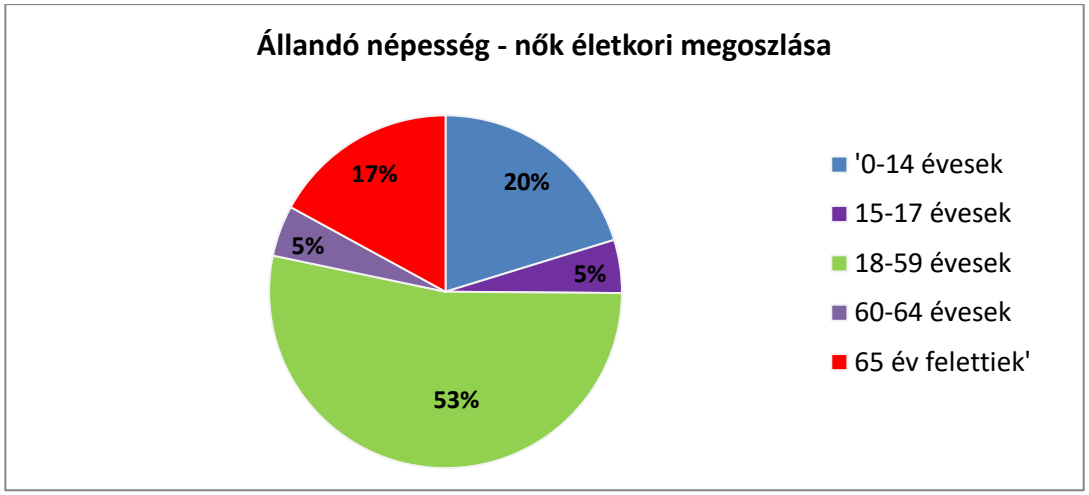

A nemek és korcsoportok szerinti népesség összetételnél megállapítható, hogy a férfiak és a nők aránya 64 éves korig megközelítően megegyezik. Az aktív korúak száma a település teljes népességén belül a legmagasabb.
A 65 év felettiek korcsoportjában a nők képviseltetik magukat magasabb arányban, ami szemlélteti azt a demográfiai jelenséget, miszerint a nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakéhoz képest. Ezt az adatot érdemes figyelembe venni a férfiakat érintő egészségügyi szolgáltatások, szűrővizsgálatok népszerűsítésének szempontjából.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	263	429	61,31%
2018	273	419	65,16%
2019	270	413	65,38%
2020	270	409	66,01%
2021	281	407	69,04%
2022	287	411	69,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

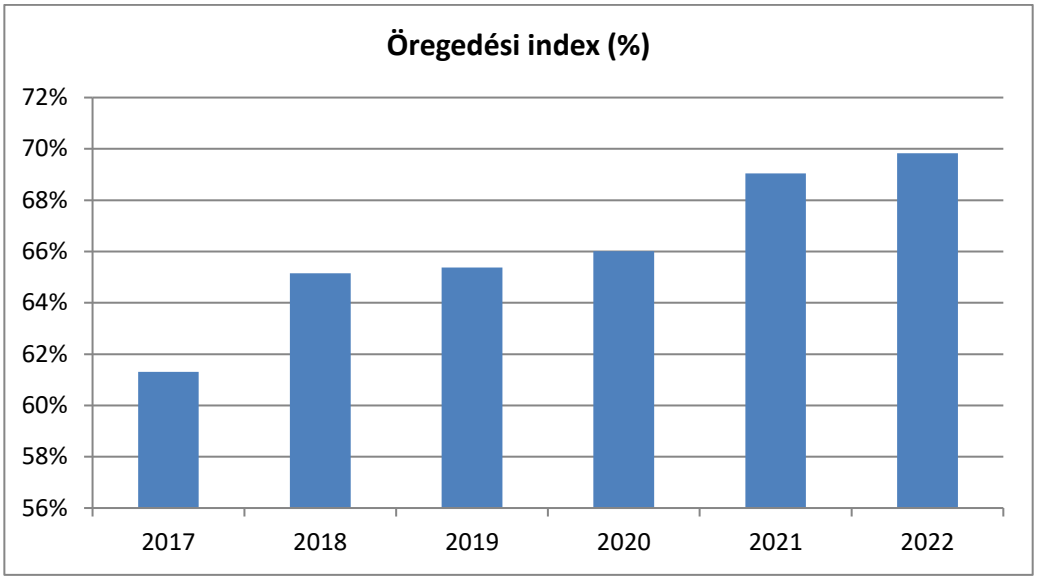

Az öregedési index adatait vizsgáló táblázat alapján kimutatható, hogy a 0-14 éves korú állandó lakosok száma meghaladja a 65 év feletti lakosok számát, így az öregedési index az alábbi táblázat alapján minden adott évben 100% alatt van.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2017	16,71
2018	-15,56
2019	-7,29
2020	-1,12
2021	14,93
2022	13,12

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

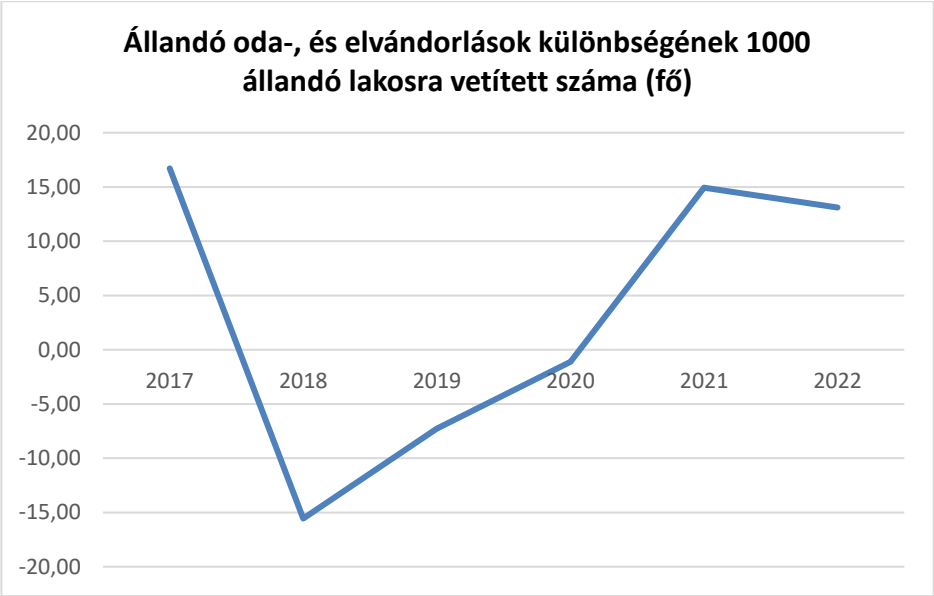

A belföldi vándorlások táblázatból kimutatható, hogy a településre költözők száma 2018-ban, 2019-ben és 2020-ban nem érte el az innen elvándorlók számát, így a lakosság száma ezekben az években csökkent. 2021-ben és 2022-ben, viszont a bevándorlók száma meghaladta a településről elköltözők számát, így ebben a két évben nőtt a lakosok száma.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2017	5,01
2018	2,22
2019	1,68
2020	6,16
2021	-0,55
2022	-4,92

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás táblázatban és a diagramon visszatekintve a 2017-2020. évekre, megfigyelhető, hogy a község demográfiai helyzete jó irányt mutat, mivel ezekben az években a születések száma meghaladta a halálozások számát.

2021-ben és 2022-ben, a halálozások száma sajnos meghaladta az élve születések számát, így a község demográfiai helyzete nem jó irányba változott.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Tatárszentgyörgy település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)[4] által:

- diszkriminációmentességet,[5]
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,[6]
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, [7]
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.[8]

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének

[4] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.
[5] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.
[6] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek, e) pont.
[7] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.
[8] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél különösen hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Valójában számolni kell a tanyán élő, és több hátránnyal egyidejűleg érintett célcsoport tagjaival is. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek létrehozhatnak egy egységes a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert is az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. „Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászorulók - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékossággal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetőek legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”[9]

A HEP-ek alkalmat és lehetőséget teremtenek helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.[10]

A HEP helyzetelemző részének céljai:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.[11] E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.[12] További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő

[9] MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.
[10] MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).
[11] 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.
[12] Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.[13]
A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.[14]

[13] Alaptörvény XXV. cikk.
[14] MNTFS 2030. p. 166.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományaira való tekintettel, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel megállapítható, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti." A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete tartalmazza.[15] A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. §-a szerint, a képviselő-testület a törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján – pénzbeli vagy természetbeni formában – települési támogatást nyújt.
Az Szt. szerint, a képviselő testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Az önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására.
Az önkormányzat testülete a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve alkotta meg rendeletét, amelynek célja a törvényi előírásokon túl,

[15] Vö. Jat.24. § (1) bek.

hogy a községben olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A helyi rendeletek, szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a hátrányos helyzetűek, az idősek, a gyermekek, fiatalok, valamint a családok állnak.
A rendeletek megalkotása során azt is figyelembe vettük, hogy a különböző élethelyzetekből adódóan egyre több követelménynek kell megfelelnie az ellátó rendszernek. Ilyenek például a betegségből, fogyatékosságból, lakhatásból, rezsiköltségekből és családi krízishelyzetekből adódó problémák. Fontosnak tartjuk, hogy a szociálisan rászoruló, szegénységben vagy mélyszegénységben élő lakók mellett olyan emberek is részesülhessenek szociális ellátásban, akik rendkívüli élethelyzetük miatt – betegség, haláleset vagy hirtelen jött anyagi helyzetükben történt változás – kerültek átmeneti rossz helyzetbe.

Rendeletek: [16]

- A települési támogatás megállapítását, folyósítását, valamint ellenőrzését az egyes szociális ellátásokról szóló 18/2024. (XI. 26.) önkormányzati rendelet szabályozza.
- 14/2025. (IX. 18.) önkormányzati rendelet a szociális szolgáltatásokról
- 19/2025. (X. 28.) önkormányzati rendelet a gyermekvédelem helyi szabályozásáról
- 13/2025. (IX. 18.) önkormányzati rendelet a tanyagondnoki szolgálatról

A rendeleteket folyamatosan, de legalább évente felülvizsgáljuk, a felmerülő igények figyelembevételével, a bizottságok és a képviselő-testület javaslatai alapján szükség szerint módosítjuk.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi[17] célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. **Tiszta víz és higiénia**
7. **Megfizethető és tiszta energia**
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. **Ipar, innováció és infrastruktúra**
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. **Fenntartható városok és közösségek**
12. **Felelősségteljes fogyasztás és termelés**
13. **Klíma akció**
14. **Élet a víz alatt**
15. **Élet a szárazföldön**
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

[16] Aktualizálva a 2025. évi felülvizsgálatkor
[17] Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

Szupranacionális[18] célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.[19] Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási hátterű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűség**et pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.[20]

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve. a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

I. Születés és gyermekkor
II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmaznak:

1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
2. Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
3. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)
4. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)
5. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)
6. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)
7. Új Roma Stratégia (2019-2030)
8. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) [21]

[18] Forrás : Területi Agenda 2030.

[19] Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

[20] Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: A szegregátumok megszüntetésének lehetőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXV. évfolyam 3.szám pp 40-44 (2023)

[21] Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

9. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
10. Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról (2009-2024)

A magyar Ifjúságpolitikai Stratégia két elsődleges dokumentumból áll: A Nemzeti Ifjúságvédelmi Stratégiából és a A Kormány 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozata az Új Nemzedék Jövőjéért Program, a Kormány ifjúságpolitikai keretprogramjának elfogadásáról. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) Magyarország nemzeti ifjúsági stratégiája, amelyet a magyar Országgyűlés 2009-ben fogadott el, és 2024-ig érvényes. A NIS felvázolja a magyarországi fiatalok fejlődésének optimális irányait. A stratégia célja, hogy a fiatalokat folyamatos, innovatív és modern erőforrásnak tekintse, amely képes hozzájárulni a társadalomhoz. A NIS három fő fókuszterülettel rendelkezik: a részvétel, a kapcsolat és a felhatalmazás. A magyar kormány akciótervet is kidolgozott a NIS megvalósítására, amelyet 2010-ben hagytak jóvá.

3. **Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája (2016-)**

A Kormány a1488/2016. (IX.2.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját az InternetKon eredményei alapján készítette el a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Programot. A program részeként elkészült Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját a fentieken túl az a felismerés hívta életre, hogy a digitális kultúra egyre növekvő mértékben, meghatározó módon befolyásolja mindennapi életünket, társadalmunkat és gazdaságunkat. A tudatos internethasználat mint a digitális kultúrához való hozzáférés csatornája az egyik legfontosabb, rendkívül összetett képesség. Amennyiben a megfelelő képességekkel rendelkező fiatalok biztonságos környezetben tudják használni a digitális világ nyújtotta lehetőségeket, úgy nemcsak a saját egyéni versenyképességük javul, hanem közösségüké, így összességében az országé is.

4. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)

A Kormány által 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Startup Stratégiáját az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése: olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie, hiszen 20. századi tudással senki nem lehet versenyképes a 21. században. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe, mivel napról napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életünkbe is. A felnövekvő generáció versenyképessége, munkaerőpiaci esélyei szempontjából is elkerülhetetlen az oktatási rendszer azonnali és radikális digitalizálása: most dől el, hogy a magyar fiatalok milyen szerepet töltenek majd be az európai munkaerőpiacon, ahogy az is, hogy a magyar nemzetgazdaság milyen szerepet kaphat a nemzetközi versenyben. A felkészülés legjobb eszköze természetesen az oktatásban való tudatos részvétel, az egész életen át tartó tanulás. Ennek megfelelően a DJP kiemelt területei közé tartozik Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának elkészítése, hiszen a 21. században nem lehet múlt századi módszerekkel tanítani és tanulni.

5. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:
Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit.
A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét meghatározó kulcstényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítésének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.
A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.
A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítők hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.
A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelynek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

6. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.
Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Alaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat.
A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással

párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

7. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések" programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárkány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések" programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárkány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések" hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

8.„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030) [22]

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:
a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
b) A nők „láthatatlan", „fizetetlen" munkájának fokozott elismerése
c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
e) Szemléletmód formálás az oktatásban
f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

[22] Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.

9. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseihez szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősek számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önsegítés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősek számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom

valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősekig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősek önbecsülésének növelését, méltóságának megóvását, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősekkel szembeni tisztelet növelését.

10. Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogyatékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.
Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.
Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviseletét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tatárszentgyörgy Község Önkormányzatának legfontosabb célja: a településen olyan gazdasági-, társadalmi környezet kialakítása, amely a helyben élők életminőségének javításához, fenntartásához szükséges feltételeket megteremti. Ezt a célkitűzést nagyban segítik a következő stratégiák, koncepciók, programok: Gazdasági Program, Önkormányzati Minőségirányítási Program, Önkormányzati Intézkedési Terv, Települési Egészségterv, Környezetvédelmi Program, Kistérségi Esélyegyenlőségi Terv, Hosszabb időtartalmú közfoglalkoztatási hatósági szerződés, Közoktatási Intézkedési Terv, Tanyagondnoki Szolgálat, Szervezeti Működési Szabályzat, Tatárszentgyörgy községben szakmai programok, Szociális ellátásokról szóló rendelet, Felzárkóztató Települések Program, Jelenlét Pont, Helyi Lakhatási Koncepció, Lakhatási Cselekvési Terv, ’Új Esély” Szociális Alapszolgáltató Szakmai Program, Közösségi Beavatkozási Terv.

Tervezett beruházások, fejlesztések:

A település vezetése folyamatosan keresi azokat a pályázatokat, amivel a tervezett beruházásokat, fejlesztéseket végre tudja hajtani.

- járdák építésének folytatása, utak felújítása, külterületi utak fejlesztése, rendbetétele
- munkanélküliség csökkentése, a közfoglalkoztatásba minél több ember bevonása
- helyi piac létrehozása
- idősek nappali ellátását szolgáló intézmény működtetése
- közösségi alapellátás (szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek)
- hajléktalanná válás megelőzése
- kulturális programok szervezése

Megvalósulás alatt lévő pályázatok:

- Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális- és eszköz fejlesztése című, VP 6-7.2.1.1-20 pályázat. Tatárszentgyörgyön nem működik piac, ezért egy új építésű, felülről fedett elárusító helyet tartalmazó, korszerű helyi piac kerül kialakításra.
- Külterületi helyi közutak fejlesztése című, VP6-7.2.1.1-21 kódszámú pályázat: A projekt keretében három külterületi út és a hozzájuk tartozó árok/padka kerül korszerűsítésre Tatárszentgyörgyön.
- Egyes helyi önkormányzatok infrastrukturális fejlesztéseinek támogatásáról szóló 1299/2022. (VI. 21.) Korm. határozat alapján köznevelési feladatainak támogatása: Óvoda területéhez ingatlanok vásárlása. Az óvodába és iskolába járó gyermekek számára rekortán pálya épül pályázat útján, melyhez szükséges a terület vásárlás.
- TOP_PLUSZ-3.3.2-21-PT1 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése tárgyú pályázat: Az új szociális alapszolgáltató központ építésének eredményeként a 21. századnak megfelelő modern, saját fenntartású intézményt kap a település, ahol a helyi lakosok meg tudják kapni a legfontosabb szociális és gyermekjóléti alapellátásokat. Az épület teljeskörű akadálymentesítésével azok is hozzáférnek majd ezekhez, akik eddig nem tudtak. Az eszköz- és gépjármű vásárlás révén a település hátrányos helyzetű célcsoportjai könnyebben, és nagyobb mértékben hozzáférnek a Támogatást igénylő által nyújtott szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz, hozzájárulva az esélyegyenlőség nagyobb mértékű érvényesüléséhez. Ellátandó ellátások: Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, közösségi alapellátás (szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek). A pályázaton kívül feladata lesz az idősek nappali ellátása és a tanyagondnoki szolgálat.
  A pályázattal az „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása valósul meg.
- BM-MLSZ Pályaépítési Program: Tatárszentgyörgy, belterület 430 hrsz-ú, 8951 m2 földterületű, 2375 Tatárszentgyörgy, Kossuth utca 10. címen található ingatlan területén 20*40 méteres játékterületen 22x44 m-es, rekortán borítású, multifunkciós pálya építése valósul meg.
- Maradványvagyon-haszonsító Zrt. joggyakorlása alatt lévő ingatlanok ingyenes önkormányzati tulajdonba adása: 2375 Tatárszentgyörgy, belterület 145 és 204 hrsz-ú ingatlanok önkormányzati tulajdonba vétele. Az ingatlanokat az Önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 9., 10., 15.) pontjaiban meghatározott feladatainak ellátása érdekében kívánja tulajdonba venni és a település területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítására kívánja használni, szabadidő parkot kíván kialakítani a területen, a szociálisan rászorult személyek lakáshoz jutásának elősegítése célokra kívánja felhasználni.
- „Tatárszentgyörgy Felvirágozása” program folytatása: A 2023. május 1-jétől biztosított +10 fős közfoglalkoztatási keret 2023. december 1-jétől +15 főre növelése. A településen nagyon magas azon emberek száma (elsősorban több gyermeket nevelő nők), akik a közfoglalkoztatás keretében szeretnének, illetve tudnak kizárólag elhelyezkedni és a létszámbővítéssel lehetőségünk lenne ezen foglalkoztatási igényeket is kiszolgálni. A teljes közfoglalkoztatási létszám 17 fő+15 fő, összesen 32 főre növekedik. bértámogatás mellett megvalósul +10 %-os bérkeret terhére egyéb költségek biztosítása, amelyből a közfoglalkoztatottak számára beszerzésre kerül eszközök, valamint egyéb eszközök (munkaeszközök, védőruha, virágok, cserjék, fák).

A 2023. május 1-jétől „Tatárszentgyörgy Felvirágozása” néven elindult foglalkoztatási programban a következő tevékenységek valósultak meg:

- Petőfi Sándor utcában Petőfi körtefájának és még 6 körtefajnak az elültetése, az utcában 100 m hosszú virágágyás beültetése, folyamatos gondozása (locsolás, gazmentesítés, permetezés, tápoldatozás).
- Kossuth Lajos utca 41. szám alatti önkormányzati ingatlan udvarán 42 gyümölcsfa ültetése.
- Posta előtt 3 db 8 m-es virágágyás létesítése és folyamatos gondozása.
- Mária kegyhelynél 30 m hosszú virágágyás kialakítása, beültetése és folyamatos gondozása.
- A 430 hrsz-ú önkormányzati területen 50 tő málna és 10 tő szederbokor ültetése.
- Ravatalozó előkertjének füvesítése és évelő virágok ültetése, folyamatos gondozás (fűnyírás, locsolás).
- Temetőben a hősi katonák sírja köré virágok ültetése, folyamatos gondozása.
- Templom előtti közterületen virágágyás kialakítása, gondozása (locsolás, gazmentesítés)
- Esélyház udvarában és az előtte lévő közterületen virágok ültetés, folyamatos gondozása.
- A településen 3 központi helyen háromszög virágágyások létesítése, beültetése és folyamatos gondozása.
- A településen kísérleti jelleggel saját tavaszi dugványozásból kinevelt levendulák (70 db) ültetése a Kossuth Lajos utcán.
- 20 db virágzó galagonya díszfa ültetése a horgásztó területére.

<u>Benyújtott, elbírálás alatt lévő pályázatok:</u>

1) Nemzeti Földügyi Központ joggyakorlása alatt lévő ingatlanok: Tatárszentgyörgy belterület 479, 480, 486, 487, 495, 497, 499, 514, 519, 529, 565, 573, 589 és 596 hrsz.-ú ingatlanok ingyenes tulajdonba adását kérelmeztük.
2) Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület – LEADER Helyi Akciócsoport – VP6-19.2.1.-33-6-20 számú „*Helyi turisztikai kínálat bővítése”* tárgyú projekt: Az Önkormányzat tulajdonában lévő helyi védettség alatt álló tájház belső átalakítása valósulna meg. Az épületben kialakításra kerülne két összesen 10 – 15 férőhelyes szoba, étkező, takarító szertár, vizesblokk a szükséges villamos és épületgépészeti munkálatokkal. Az előírások figyelembevételével történne a falusi szálláshely kialakítása.
   A beruházás célja és tartalma a meglevő régi tájház épületének funkcióváltó átalakítása, mely révén alkalmassá válik turisztikai szolgáltatások (szálláshely) biztosítására, valamint a meglévő hagyományőrző, kulturális funkció megőrzésére is. A felújítás keretében két összesen minimum 10, de maximum 15 fő befogadóképességű szoba kialakítása valósulna meg, megfelelő vizesblokkokkal, fűtés korszerűsítéssel, étkező kialakítással a szükséges építészeti beavatkozások révén (építési költségvetés).
   A helyi védett épület felújítása során cél az épület eredeti hangulatának visszaállítása, korszerű technikai megoldások mellett törekedve a kornak megfelelő stílus megtartására. A fejlesztés eredményeként szolgáltatás bővítésre is sor kerülhetne. A turisztikai és szálláshely szolgáltatás mellett bevezetésre kerülne változatos kulturális programok rendezése, köznevelési intézmény tanulói és pedagógusai számára kézműves foglalkozások, családi rendezvények és gyermektáborok szervezése.
   A beruházás megvalósítása az Önkormányzat számára kiemelt fontosságú, hiszen a projekt helyszíne a 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet alapján társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, valamint jelentős munkanélküliséggel

sújtott településen található. Tatárszentgyörgyön a leszakadó közösségek és a hátrányos helyzetben élők számára is elérhetővé válna kulturális programok szervezése egy színvonalas környezetben.

3) RNÖ-FEJL-23 kódszámú Roma nemzetiségi önkormányzatok informatikai infrastruktúrájának fejlesztése: Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat üléseinek lebonyolításához, közmeghallgatásához és egyéb fórumokhoz szükséges iroda helyiséget (berendezéssel együtt) a Tatárszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal épületében. Az Önkormányzat továbbá lehetővé teszi a Nemzetiségi Önkormányzat részére az önkormányzati fenntartású intézményekben a rendezvényeinek megszervezését. A teremhasználatot és annak feltételeit minden hónapban az elnöknek előre kell egyeztetnie a jegyzővel. A Roma Önkormányzat nem rendelkezik megfelelő infrastruktúrával, amely megnehezíti az önkormányzati ügyek intézését, a dokumentumok előállítását és a hivatali kapura érkező levelek kézhezvételét. A problémák megoldására 1 db DELL NB Vostro típusú laptop, a laptop védelmét elősegítő táska, a dokumentumok elkészítésére alkalmas Microsoft Office csomag, a laptopon tárolt adatok védelemhez elengedhetetlen vírusirtó előfizetése és vezeték nélküli egér beszerzése valósulna meg. A támogatásból beszerzésre kerülne továbbá EPSON Tintasugaras nyomtató és egy éves időtartamra szóló internet előfizetés. Az informatikai infrastrukturális fejlesztés hozzájárulna a Roma Képviselő-testületi ülés számának növeléséhez, amely jelenleg éves szinten 4-5 alkalom. Jelen pályázati támogatásnak köszönhetően bővítésre kerülne a Roma Önkormányzat informatikai eszközparkja. A modern, hosszú működési idővel rendelkező és nagy teljesítményű laptop, valamint a tintasugaras nyomtató lehetővé tenné a gördülékeny ügyintézést, a testületi ülésekre történő dokumentumok elkészítését.

4) ROMA-PROGRAM-23 "Szinezd újra" avagy a roma hagyomány és kulturális érték közösségformáló szerepe Tatárszentgyörgyön: Tatárszentgyörgyi Roma Nemzetiség Önkormányzat a helyi roma közösség fejlesztését, a kulturális értékek és javak megőrzését szeretné megvalósítani jelen pályázati támogatás keretében. A roma gyermekek, roma identitás fejlesztése, a roma kulturális emlékek megőrzéséhez kapcsolódó és a mélyszegénységben élőknek álláskeresési praktikák elsajátításáról szóló foglalkozásokon való részvételi lehetőség biztosítása, 24 alkalommal. A foglalkozáson a roma gyermekek személyiségfejlesztésére is sor kerülne. A projekt rendelkezésre álló megvalósítási időszakban megvalósulna a roma családokkal történő kapcsolatfelvétel is, továbbá foglalkozások szervezése az egészségtudatos élet kialakítására, az életközépi krízisek kezelésére és a helyi roma közösség fejlesztésére. A foglalkozásokat 2023. december 01-jétől kezdve rendszeresen heti egy alkalommal 2024. június 14-ig tartanák a fejlesztők. A helyi köznevelési intézményben 26 alkalommal foglalkozásokat tartana Rafael Henrietta, a roma kultúra és a népi hagyományőrzés céljából gyerekeknek énekekkel, játékokkal és hangszer bemutatóval. A táncvilágnapja alkalmából 2024. április 26-án megrendezésre kerülne a Cigány táncház a Khamoro együttes közreműködésével. A rendezvényeken részt vehetnek roma gyermekek, fiatalok és a köznevelési intézményben tanuló gyermekek és foglalkoztatott pedagógusok.

   2024. július 06-án megrendezésre kerülne egy nagyobb volumenű rendezvény, a Tatárszentgyörgyi Roma Kulturális nap.

   A Tatárszentgyörgyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára is fontos a kulturális tevékenységek szervezése, a hagyományok ápolása és a helyi közösségi élet megerősödése. A roma közösségek kialakításához és fejlesztéséhez szükséges a kulturális hagyományokat ápolni, ennek érdekében a Roma Önkormányzat kulturális programokat, valamint fejlesztő foglalkozásokat szervezne a támogatásból. A kulturális programok hosszú távon szolgálnák a Roma Önkormányzat tevékenységét, a hagyományok megismerését és őrzését. A roma

közösség értékeinek, hagyományainak bemutatásával elősegíthető a kisebbségi és többségi társadalom között húzódó szakadék csökkentése, leküzdése. A programban résztvevők párhuzamot tudnának kialakítani a magyarsággal, amely segít az előítéletek leküzdésében. A megvalósítási időszakban tervezett foglalkozások, előadások révén a fiatalok bővíthetnék az ismereteiket és a roma hagyományokat tovább adhatnák a jövő generáció részére. A foglalkozások célja a roma hagyományok megőrzése és átadása a fiatalabb korosztályok számára.

Tervezés alatt levő pályázatok:

1) TOP_PLUSZ-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések
2) A Magyar Falu Program keretében „Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések" – Szolgálati lakások kialakítása - vásárlás

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi és ágazati stratégiákat, a település elhelyezkedése szempontjából adódóan az Ország Közepe Kistérségi Társulás, valamint a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Társulat tagjaként, a térségi programokkal való illeszkedés megteremtésével alkotta meg az Ország Közepe Önkormányzati Társulás Gazdaságfejlesztési Programját, az Ország Közepe Többcélú Kistérségi Társulás Területfejlesztési Stratégiai Programját, és Kistérségi Turizmusfejlesztési Koncepciót.

Önkormányzati Társulásban (két település: Örkény, Tatárszentgyörgy) az Esély Szociális Szolgálat működik szociális, családsegítő-és gyermekjóléti feladatok ellátására.

Tatárszentgyörgy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete, az 52/2023. (VI. 20.) számú határozatával, a Társult Önkormányzatok (székhely: 2375 Örkény, Álmos vezér utca 4.) társulási megállapodását, annak 6.2. pontjában foglaltak szerint, 2023. december 31. hatállyal felmondta.
Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata a Társult Önkormányzatok által ellátott feladatokat, azaz az 1993. évi III. tv. (továbbiakban: Szt.) 62. §, 63. §, 64. §, 65. §-ban, valamint az 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: GYER) 39. § és 40. §-ban meghatározott feladatokat 2024. január 1-jétől Tatárszentgyörgy településen önállóan látja el.
Tatárszentgyörgy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete, a 88/2023. (IX. 25.) számú határozatával úgy döntött, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoctv.) 60. § (3) bekezdése szerinti tanyagondnoki szolgálat, a Szoctv. 62. §-a szerinti étkeztetés, a Szoctv. 63. §-a szerinti házi segítségnyújtás, a Szoctv. 65. §-a szerinti jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a Szoctv. 65/A. §-a szerinti közösségi ellátások, a Szoctv. 65/F. §-a szerinti nappali ellátás biztosítására, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39-40 §-a alapján gyermekjóléti szolgálat működtetésére létrehozza az „Új Esély" Szociális Alapszolgáltató intézményt. Az intézmény 2024. január 1-jei hatállyal jön létre.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,[23] kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR rendszer adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Emellett felhasználtuk az Esélyegyenlőségi Fórumon résztvevő szakemberek tapasztalatait, a különböző helyi ágazati beszámolók megállapításait is.

[23] Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleménysértő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét."[24] A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg." Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira." [25] „A kisebbségeknek a demokratikus államokban joguk van nemzetiségi jogaikhoz, különösen a kollektív nyelvhasználathoz, hagyományápoláshoz és kultúrájuk műveléséhez, a helyi sajtóhoz, az esélyegyenlőséghez és a társadalmi felzárkózáshoz, illetve szociális ellátáshoz. E jogok legitimitása tehát nem vezethető vissza népszuverenitásra, és az adott állam törvényhozására, e jogokat mégis az adott államnak kell biztosítania."[26]

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység viszonylag új fogalom az emberiség történetében, sok esetben összekeverik a szegénység fogalmával. Sajnos napjainkban jellemző, hogy egyre több család él tartósan a létminimum szintje alatt és nincs lehetőségük arra, hogy kitörjenek ebből a helyzetből. A hátrányos helyzetűeket - szegény, lakhatási problémákkal küzdő, fogyatékossággal élő, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg, munkanélküli, valamely etnikumhoz tartozó, idős - legyen az akár egyéni, biológiai, társadalmi ok következménye segíteni, támogatni, motiválni kell, minél rövidebb időn belül megteremteni számukra a munkaerőpiacra történő visszakerülés, érvényesülés lehetőségét. Településünk vezetői kiemelten fontosnak tekintik ezt az ügyet. Kiemelten fontos terület kezelni a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklését, továbbá a mélyszegénységben élők integrációját. Ilyen irányú intézkedéseket kizárólag komplex programokkal lehet megvalósítani, mivel a probléma is összetett.

Ha megvizsgáljuk ezt a társadalmi csoportot, akkor megfigyelhetjük, hogy ezekben a családokban nagyon alacsony az iskolázottság és a foglalkoztatási ráta és az itt nevelkedő gyermekek szocializációja során valószínűsíthető, hogy ez a társadalmi helyzet újratermelődik.

A 2009-ben tetőző gazdasági válság olyan társadalmi és gazdasági különbségeket idézett elő, aminek következtében a tanulmányi, képzettségi és munkaerő-piaci helyzetben is óriási változás

[24] Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

[25] 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

[26] MAKKOS Nándor: A roma emberek méltóságának érvényesüléséről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 2023 4. pp 33-41 (2023) p. 41.

következett be, és egyre több családnál súlyos megélhetési zavarhoz vezetett. Az ezt megelőző időszakban nem fordulhatott elő, hogy valakinek ne legyen munkahelye, és hogy ne tudja biztosítani családja megélhetését. A rendszerváltás után viszont egyre többen elvesztették munkahelyüket és egyre több családban megindult az elszegényesedés.
Több családnál előfordult az is, hogy mindkét szülő munkanélkülivé vált, és csak a gyermekek után járó családi ellátásokból éltek. Ennek az állapotnak az egyik következménye lett a mélyszegénység kialakulása. Az itt élő gyermekeknek természetessé vált, hogy a szülők otthon vannak, nem dolgoznak, így az ő szocializációjuk során nem azt sajátították el, hogy az iskola elvégzése után munkahelyet kell keresniük, hanem bekerültek a szociális ellátórendszerbe. Természetesen a munkaerő-piaci kínálat sem segítette a kialakult állapotot, hiszen egyre több ember veszítette el a munkáját, a pályakezdők a gyakorlat hiánya miatt nagyon nehezen találtak munkát. Míg korábban szinte csak az általános iskolát végzett aktív korúak kerültek be az ellátórendszerbe, az elmúlt években egyre több szakmával és érettségivel rendelkező fiatalnak sem sikerült munkát találnia. Ebből az állapotból kikerülni egyre nehezebbé vált és súlyos mentális terhet rótt az érintettekre a munkanélküliség okozta szegénységük. Ez a folyamat pedig a társadalomból való kirekesztettségüket okozta.
Ezen megállapítások 2015 év vége 2016 év elejéig nagyon tartották magukat, 2017, 2018 év vonatkozásában új megállapításokat is kell tennünk. A munkaerőpiacról való kiszorulás csak az alulképzett (8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezik, vagy szakma nélküli) , szenvedélybeteg (pszichoaktív anyaghasználó) mélyszegénységben élő, egyének esetében mondható el.
Azt tapasztaljuk a mélyszegénység okai nem vezethetők vissza egyetlen kiváltó okra, számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a hátterében, ezért is a kezelése csak komplex, szociális-, oktatás-, egészségügyi és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel képzelhető el, a felzárkóztatás csak a problémák rendszerben való kezelésével oldható meg.
A mélyszegénység, szegénység kezelése esetében a területi különbségek, a leszakadó régiók specialitásainak figyelembe vétele épp oly fontos, mint a különböző társadalmi csoportoké. A település ebből a szempontból is speciális helyzetben van, hiszen kedvezményezett település, egy nem kedvezményezett megyében. Ez sokszor rontja a pályázatokon való részvétel lehetőségét (vagy elérhetetlen az adott pályázat a Közép- magyarországi régió számára, esetleg hasonló pályázat esetén sokkal kedvezőtlenebb anyagi forrás lehetőségei, szigorúbb szakmai feltételek vannak előírva, mint a konvergencia- régió települései számára kiírt pályázatok esetében).

Ezeket a problémákat is orvosolnia kell az önkormányzatnak, legalább is megtalálni minden esetben a legjobb megoldást.

Úgy gondoljuk, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatásához az alábbi intézkedések szükségesek:

- lakhatás - rezsitartozások csökkentése, a felhalmozódás elkerülése (pl.: előre fizetős mérőóra). A településen 600 ingatlan található. A közüzemi számlák kifizetéséhez nyújtott segítségként átlagosan havonta 30-35 család részesül lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatásban. A támogatás természetbeni juttatásként kerül megállapításra, ezzel is csökkentve a rezsitartozás felhalmozódását.
- oktatási rendszer - óvodai nevelés, azt megelőző Biztos Kezdet Gyermekház, általános iskolai oktatás-nevelés, Tanoda program majd szakképzés, felnőttképzés,
- munkához jutás - foglalkoztatás bővítése, atipikus foglalkoztatási formák,
- értékteremtő, elsődleges piacra visszavezető közfoglalkoztatás,
- munkanélküli ellátás - munkaügyi és szociális szolgáltatások,
- az egészségügyi, szociális ellátás élethelyzetekhez való igazítása és elérhetősége, mobilitás
- szenvedélybetegek gyógyítására a helyi és térségi ellátó rendszer kiépítése, közösségi ellátás

Módszerét tekintve a mélyszegénységben élők integrációját elsősorban szociális eszközrendszerrel („jelenlét” típusú szociális munkával), szociális és közösségi munkával, a lakosság, közösség aktív részvételén alapuló tervezéssel együtt látjuk megvalósíthatónak, elsősorban a helyi igényeket és programokat figyelembe véve. Fontos a helyi társadalom érzékenyítése, a szolidaritás fontosságát hangsúlyozva.

A tartós megoldásokat, a már bevált, jó gyakorlatokat preferáljuk, amelyek nem csak átmeneti megoldást, hanem kivezető utat jelentenek a szegénységből. A helyzet kezelése azonnali intézkedéseket kíván, de ezzel párhuzamosan szükség van a prevencióra, a transzgenerációs hatásokba történő beavatkozásra, olyan helyi szintű mentálhigiénés programokra, amik egyszerűek, jól érthetőek, elérik a megcélzott csoportot, és természetesen az egységes társadalom és szociálpolitikára is.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	43,53	41,29
2018	42,62	34,07
2019	42,57	31,08
2020	40,06	29,93
2021	42,43	27,94
2022	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

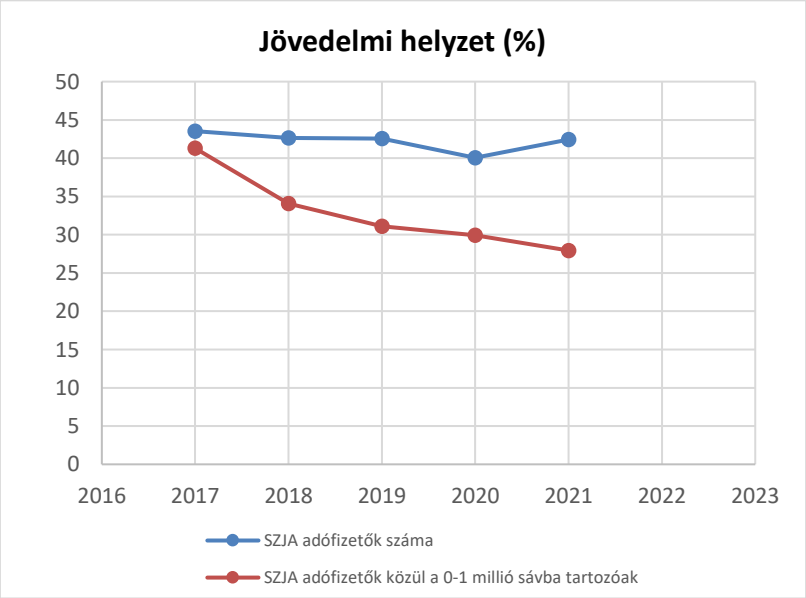

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Dabasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tartja nyilván az álláskeresőket, azokat is, akik a Dabasi Járási Hivatalnál a család jövedelmi vagy vagyoni helyzete miatt szociális ellátásra nem jogosultak. Az ügyintézők is elsődleges feladatnak tartják, hogy az álláskeresők részére megpróbáljanak olyan állásokat kínálni, amely szakképzettségüknek megfelel. A képzésekben részt vehetnek a pályakezdők, a tartós munkanélküliek, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, ha az előírt prioritásoknak is megfelelnek.

Sajnos a látens munkanélküliség Tatárszentgyörgy esetében is jelentős, hiszen a Foglalkoztatási Osztály csak a regisztrált munkanélküliek számát tartja nyilván. A tapasztalat azt mutatja, hogy az elmúlt évek ezt a tendenciát megszüntetni kívánó munkája ellenére is, még mindig magas azoknak a személyeknek a száma, akik rendszeres jövedelemmel, munkahellyel nem rendelkeznek, viszont nem regisztrált munkanélküliek.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján, az aktív korúak ellátására való jogosultságra való tekintettel, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megállapítására a Pest Vármegyei Kormányhivatal Dabasi Járási Hivatala az illetékes hatóság.

A következő táblázatok, a településen a nyilvántartott munkanélküliek adatait mutatják nemek, korcsoportok, valamint a 180 napnál hosszabb ideje történő regisztrálás szerint:

3.2. 1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2017	4,77	10,82	7,80%
2018	4,20	8,02	6,11%
2019	5,87	8,18	7,03%
2020	9,52	11,34	10,43%
2021	4,35	10,31	7,33%
2022	6,81	11,65	9,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

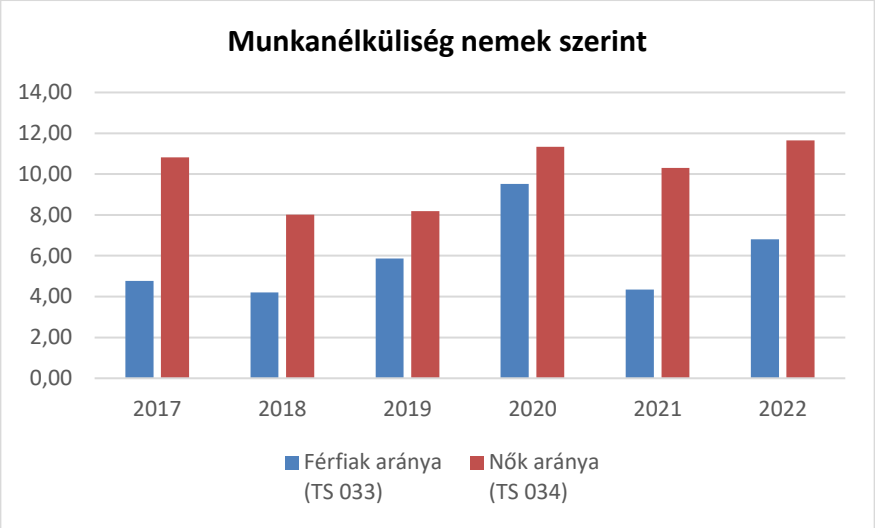

A fenti adatokból megállapítható, hogy az elmúlt 6 évben Tatárszentgyörgy településen mindig magasabb volt az álláskereső nők aránya, mint a férfiaké.

3.2.2. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**103**	**80**	**93**	**140**	**97**	**124**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3,00	5,00	8,00	9,00	7,00	9,00
	%	2,91%	6,25%	8,60%	6,43%	7,22%	7,26%
21-25 év (TS 038)	Fő	13,00	11,00	9,00	20,00	7,00	10,00
	%	12,62%	13,75%	9,68%	14,29%	7,22%	8,06%
26-30 év (TS 039)	Fő	12,00	7,00	8,00	14,00	12,00	8,00
	%	11,65%	8,75%	8,60%	10,00%	12,37%	6,45%
31-35 év (TS 040)	Fő	12,00	6,00	12,00	20,00	10,00	17,00
	%	11,65%	7,50%	12,90%	14,29%	10,31%	13,71%
36-40 év (TS 041)	Fő	10,00	8,00	11,00	15,00	12,00	19,00
	%	9,71%	10,00%	11,83%	10,71%	12,37%	15,32%
41-45 év (TS 042)	Fő	8,00	7,00	10,00	17,00	13,00	15,00
	%	7,77%	8,75%	10,75%	12,14%	13,40%	12,10%
46-50 év (TS 043)	Fő	15,00	6,00	8,00	14,00	11,00	12,00
	%	14,56%	7,50%	8,60%	10,00%	11,34%	9,68%
51-55 év (TS 044)	Fő	15,00	11,00	13,00	13,00	9,00	15,00
	%	14,56%	13,75%	13,98%	9,29%	9,28%	12,10%
56-60 év (TS 045)	Fő	10,00	10,00	6,00	9,00	9,00	16,00
	%	9,71%	12,50%	6,45%	6,43%	9,28%	12,90%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	9,00	8,00	9,00	7,00	3,00
	%	4,85%	11,25%	8,60%	6,43%	7,22%	2,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

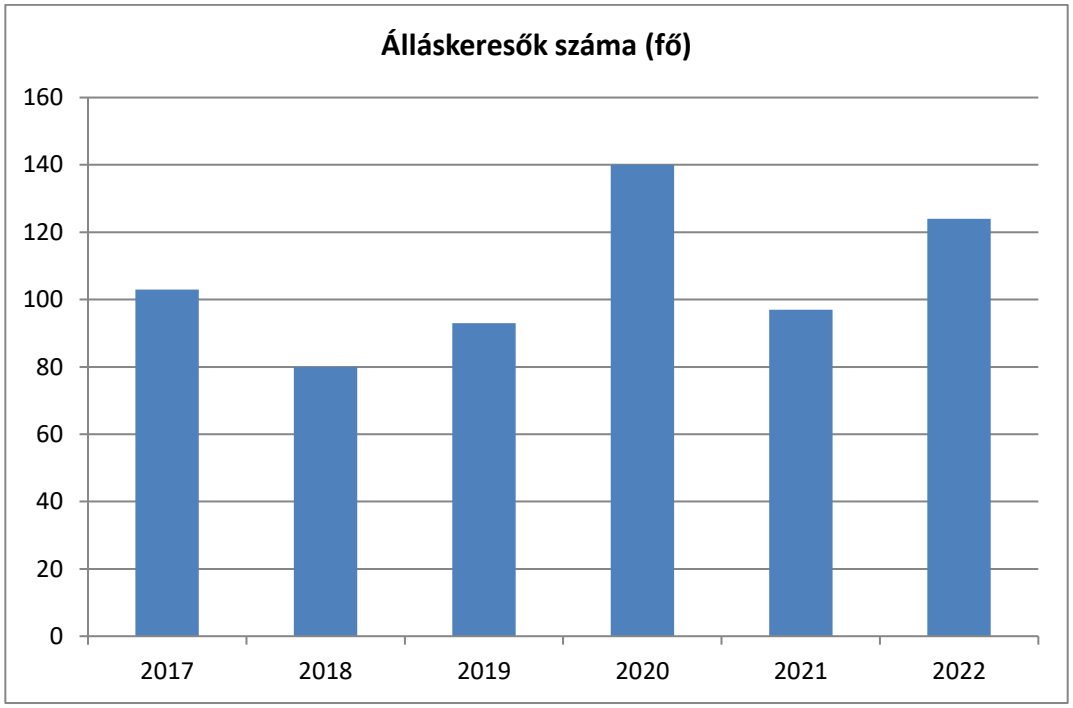

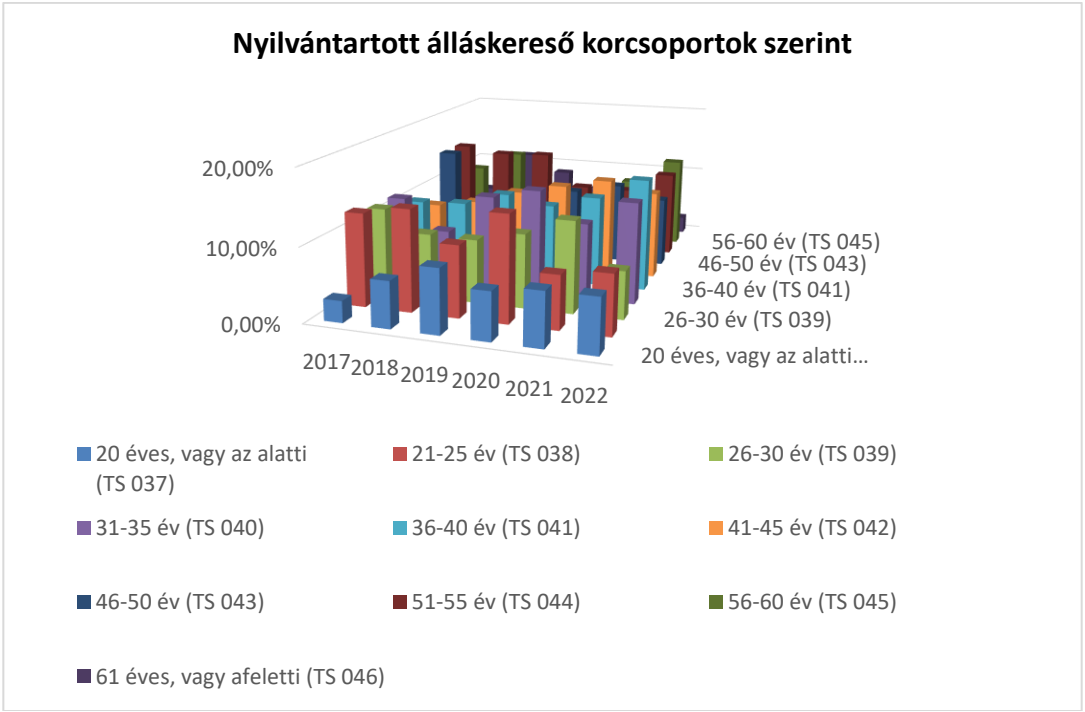

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatai alapján:

- a 2017. évben a 103 nyilvántartott álláskereső közül a legmagasabb a 46-50 és az 51-55 évesek százalékos aránya
- a 2018. évben a 80 nyilvántartott álláskereső közül a legmagasabb a 21-25 és az 51-55 évesek százalékos aránya
- a 2019. évben a 93 nyilvántartott álláskereső közül a legmagasabb az 51-55 évesek százalékos aránya
- a 2020. évben a 140 nyilvántartott álláskereső közül a legmagasabb a 21-25 és a 31-35 évesek százalékos aránya

- a 2021. évben a 97 nyilvántartott álláskereső közül a legmagasabb a 41-45 évesek százalékos aránya
- a 2022. évben a 124 nyilvántartott álláskereső közül a legmagasabb a 36-40 évesek százalékos aránya

A nyilvántartott álláskeresők száma:
- a 20 éves, vagy az alatti korcsoport esetében kedvezőtlen képet mutat, mivel a 2017. évi 2,91 %-ról, a 2022. évben 7,26 %-ra emelkedett
- a 21-25 év korcsoport esetében stagnálást mutat, mivel a 2017. évi 12,62 %-ról, a 2022. évben 8,06 %-ra csökkent.
- a 26-30 év korcsoport esetében stagnálást mutat, mivel a 2017. évi 11,65 %-ról, a 2022. évben 6,45 %-ra csökkent.
- a 31-35 év korcsoport esetében kedvezőtlen képet mutat, mivel a 2017. évi 11,65 %-ról, a 2022. évben 13,71 %-ra emelkedett
- a 36-40 év korcsoport esetében kedvezőtlen képet mutat, mivel a 2017. évi 9,71 %-ról, a 2022. évben 15,32 %-ra emelkedett
- a 41-45 év korcsoport esetében kedvezőtlen képet mutat, mivel a 2017. évi 7,77 %-ról, a 2022. évben 12,10 %-ra emelkedett
- a 46-50 év korcsoport esetében stagnálást mutat, mivel a 2017. évi 14,56 %-ról, a 2022. évben 9,68 %-ra csökkent.
- az 51-55 év korcsoport esetében stagnálást mutat, mivel a 2017. évi 14,56 %-ról, a 2022. évben 12,10 %-ra csökkent.
- a 56-60 év korcsoport esetében kedvezőtlen képet mutat, mivel a 2017. évi 9,71 %-ról, a 2022. évben 12,9 %-ra emelkedett
- a 61 év, vagy afeletti korcsoport esetében stagnálást mutat, mivel a 2017. évi 4,85 %-ról, a 2022. évben 2,42 %-ra csökkent.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	%
2017	49,51	72,55
2018	60,00	66,67
2019	47,31	63,64
2020	60,71	49,41
2021	59,79	68,97
2022	56,45	58,57

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

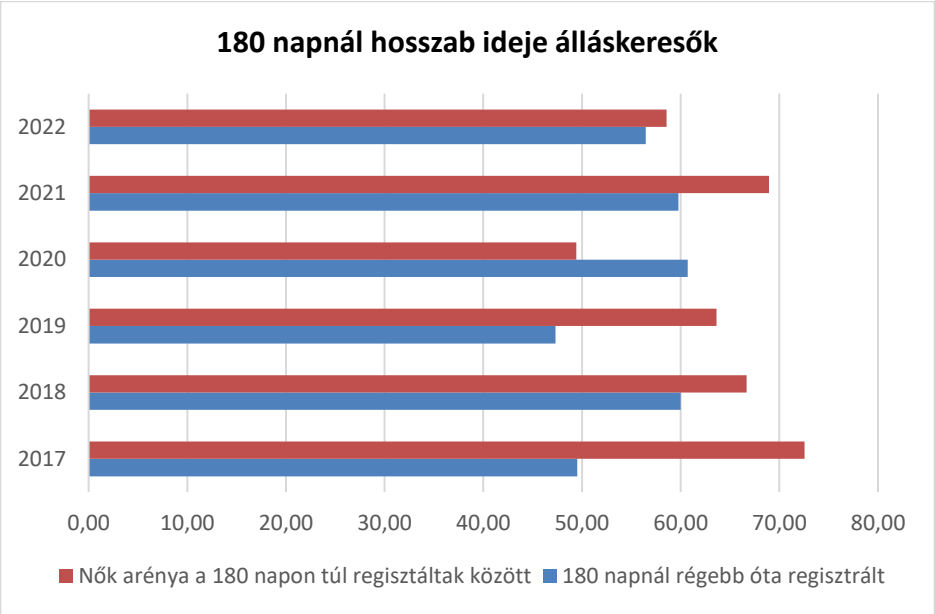

Megfigyelhető, hogy a nők százalékos aránya nemcsak az álláskeresők számánál mutat magasabb százalékot, a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők között is – a 2020. év kivételével – magasabb a nők százalékos aránya, mint a férfiaké.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az alacsony iskolai végzettségű lakosok foglalkoztatottsága jellemzően a segédmunkára, építőiparban, mezőgazdasági idénymunkára irányul. Az a tapasztalatunk, hogy azokban az alacsony iskolai végzettségű családokban, ahol a munka értéknek számított, és a családfő vagy az édesanya munkaviszonyt létesített vagy alkalmi munkát vállalt, ott a gyermek is, amikor elérte a felnőttkort igyekszik megtalálni a helyét a munka világában.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	103	17	16,50%	59	57,28%	27	26,21%
2018	80	14	17,50%	48	60,00%	18	22,50%
2019	93	9	9,68%	54	58,06%	30	32,26%
2020	140	13	9,29%	75	53,57%	52	37,14%
2021	97	8	8,25%	55	56,70%	34	35,05%
2022	124	10	8,06%	80	64,52%	34	27,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

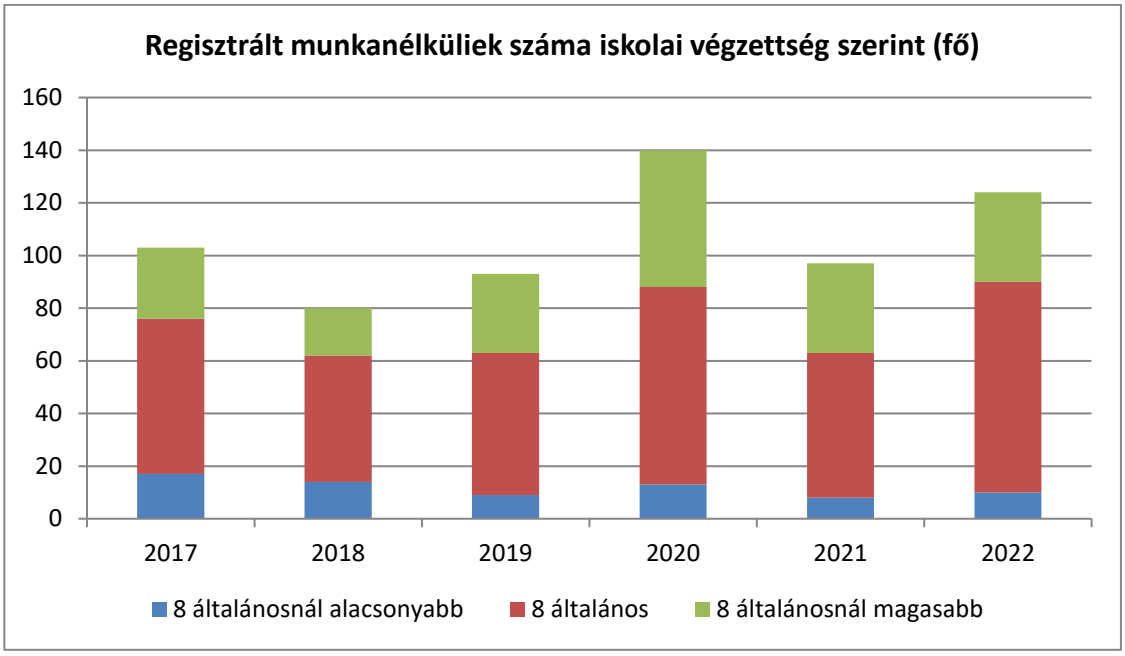

A hátrányos helyzet egyik meghatározó tényezője, és a munkanélküliség egyik jellemző mutatója, az alacsony iskolai végzettség, ami összefügg a munkavállalási esélyekkel. A munkanélküliek aránya magasabb mint 50 % a 8 általános és attól alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetén. Összességében elmondható, hogy a regisztrált munkanélküliek legnagyobb csoportját a 8 osztályos általános iskolai végzettségűek alkotják.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységenyhítő funkcióban ragadható meg.

A közfoglalkoztatás szervezését, a munkáltatói feladatokat Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata látja el, a munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár végzi.
A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskeresőnek, az Szt. alapján, a jogosultság felülvizsgálatakor, minimum 30 nap időtartam keresőtevékenységet kell igazolnia a felülvizsgálatot megelőző egy évben.
Sajnos nincs lehetőség arra, hogy minden álláskereső az önkormányzatnál dolgozzon, mint közfoglalkoztatott, viszont azok a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő aktív korúak, akik az ellátás meghosszabbításához szükséges ledolgozott 30 napot nem tudják sehol elvégezni, önkéntes közérdekű munkát végezhetnek, hogy ne maradjanak ellátás nélkül.

Célunk a munkaerőpiacra történő visszatérés elősegítése.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalkoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2017	36	32
2018	43	32
2019	29	28
2020	47	23
2021	22	22
2022	21	20

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

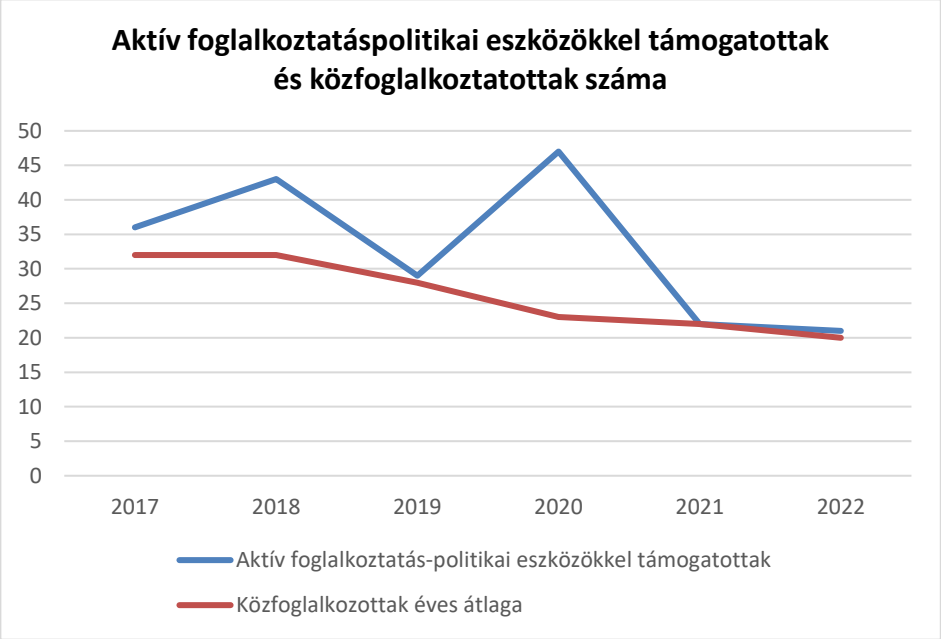

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma az elmúlt 6 évben megegyezett, vagy meghaladta a közfoglalkoztatásban részesülők számát.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A mezőgazdaság a térség hagyományos gazdasági ágazata, jelentős szerepet játszik az alkalmi munkavállalók szezonális foglalkoztatásában.

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy ezeknek az embereknek segítséget nyújtson, akár konkrét javaslatokkal, munkahely ajánlatokkal, de akár az önéletrajz írásában is.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A helyi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a pályakezdő fiatalok jelentős része könnyedén illeszkedett be a munka világába. azonban ez a megállapítás csak a szakképzett fiatalokra jellemző, akik érettségivel, szakmával rendelkeznek.

Azonban nagyon sok olyan fiatal van, aki lemorzsolódik az oktatási rendszerben, „megváltásnak" tekinti, hogy 16 éves korában otthagyhatja az iskolai tanulmányait úgy, hogy több esetben még a nyolc általános iskolai tanulmányait sem fejezi be. Komoly szövegértési, számolási kompetencia és egyéb készség és képesség hiányokkal küzdenek. Ezen fiatalok a mélyszegénységben élő, roma célcsoportból kerülnek ki. Tanulmányaikat nem folytatják, így munkavilága is elérhetetlené válik, alkalmi munkalehetőségeik vannak, de ezek a fiatalok igazából kallódnak. Oktatást és foglakoztatást összekapcsolva speciális programokkal lehet segíteni, hogy ebből a helyzetből kikerüljenek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	103	9
2018	80	10
2019	93	9
2020	140	12
2021	97	5
2022	124	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

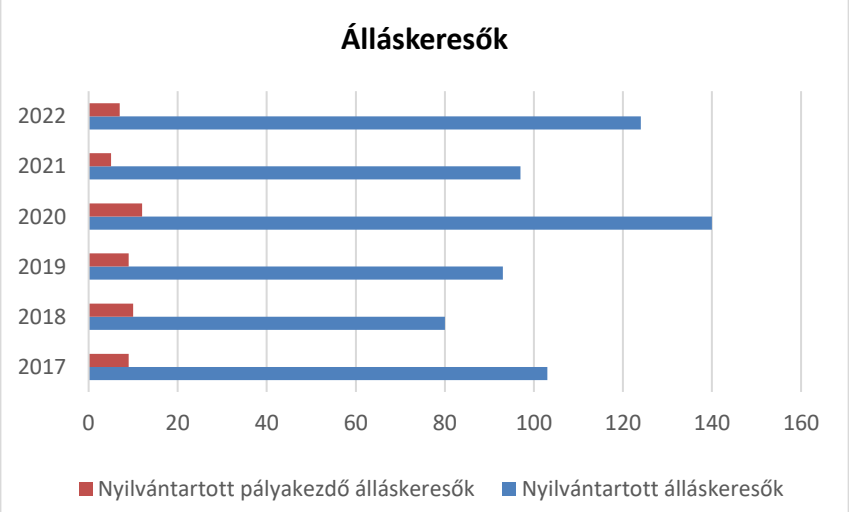

A 2022. évben a 124 fő nyilvántartott álláskeresőből csak 7 fő volt pályakezdő, ami annak is köszönhető, hogy a fiatal pályakezdőket mobilitás jellemzi, a munkalehetőséget szem előtt tartva más településen találják meg a foglalkoztatási lehetőséget.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Dabasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, 2370 Dabas, Berkenye u. 1. szám alatti hivatalban fogadja az álláskeresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot.

Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik.

A településen munkalehetőséget főleg a mezőgazdaság, a falusi turizmus, az önkormányzati intézmények és a mikro- és kisvállalkozások biztosítanak.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A közfoglalkoztatásban figyelembe vesszük, hogy a nagyon nehéz helyzetben lévő családokból is részt vehessenek a programban. A mélyszegénységben élőket és a romákat is foglalkoztatjuk az önkormányzati fenntartású intézményekben. Részt vesznek a Polgármesteri Hivatal, a Művelődési Ház tevékenységeiben, és a közterület gondozásában.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ha megvizsgáljuk a munkával nem rendelkezők nem és korcsoport szerinti megoszlását, akkor megfigyelhetjük, hogy az idősebb korosztály a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a fogyatékos emberek és a megváltozott munkaképességűek hátrányos helyzetben vannak a foglalkoztatás területén. Ezen a helyzeten szeretnénk javítani, a célcsoport képzési lehetőségeiről való tájékoztatásával és munkalehetőségek felkutatásával, komplex programokkal.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

- Első lépések a digitális világba, IKER 1 szintű képzés.
- Önállóan használom az informatikai eszközömet IKER 2 szintű képzés.

A fenti képzések a VEKOP-8.5.4-172017-00001 „A digitális munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése a Közép-Magyarországi Régióban” projekt keretében valósultak meg.

Az informatikai eszközökkel nem rendelkező lakosok számára a Tatárszentgyörgyi Közösségi Színtér és Könyvtár épületében a hozzáférés biztosított.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni ellátásokra való jogosultságot és feltételrendszert a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A Járási Hivatal a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, valamint egészségkárosodásra tekintettel, aktív korúak ellátására való jogosultságot állapíthat meg.

1. A járási hivatal egészségkárosodására tekintettel aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

    a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

    b*)* aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

    c*)* aki fogyatékossági támogatásban részesül

2. A járási hivatal foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapít meg annak az aktív korú személynek

a) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

b) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

c) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

d) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az ellátáson belül, az egészségkárosodásra tekintettel megállapított ellátást 2 évente, míg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást évente kell felülvizsgálni. A felülvizsgálatkor a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőnek a már említett 30 nap munkaviszony teljesítését igazolni kell, ami lehet közfoglalkoztatásból származó jogviszony, egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett jogviszony, munkaerő-piaci képzésben való részvétel vagy önkéntes közérdekű tevékenység, illetve háztartási munka.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak körének együtt kell működni a Dabasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, ellenkező esetben az álláskeresők nyilvántartásából törlésre kerülnek, aminek következtében az aktív korú ellátásra való jogosultságot is meg kell szüntetni. Az újabb jogosultság megállapításához ismételt regisztráció szükséges a munkaügyi központ kirendeltségén, és álláskeresőként egy évig együtt kell működni.

3. A Pest Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály által nyújtott álláskeresési ellást az álláskeresési járadék és a nyugdíj előtti álláskeresési segély együttesen adja ki. Álláskeresési járadékra az a regisztrált álláskereső lehet jogosult, aki nyilvántartásba vételét megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, önálló

álláskeresése nem vezetett eredményre és a foglalkoztatási hatóság sem tudott számára megfelelő munkahelyet felajánlani.
Az álláskeresési segély azok részére állapítható meg, akiknek legfeljebb 5 év van hátra az öregségi nyugdíjra való jogosultságukig, és az egyéb feltételeknek is megfelelnek.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	103	9,20%	10	9,71%
2018	80	7,31%	11	13,75%
2019	93	8,49%	15	16,13%
2020	140	12,54%	16	11,43%
2021	97	8,56%	18	18,56%
2022	124	10,66%	26	20,97%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	**Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 048)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma** (TS 054)		**Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 049)	
	Fő	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**
2017	39	37,86%	47	45,15%	49	47,57%
2018	34	42,50%	41	51,38%	45	56,25%
2019	25	26,88%	31	33,39%	40	43,01%
2020	27	19,29%	30	21,08%	43	30,71%
2021	28	28,87%	28	29,34%	46	47,42%
2022	32	25,81%	33	26,25%	58	46,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

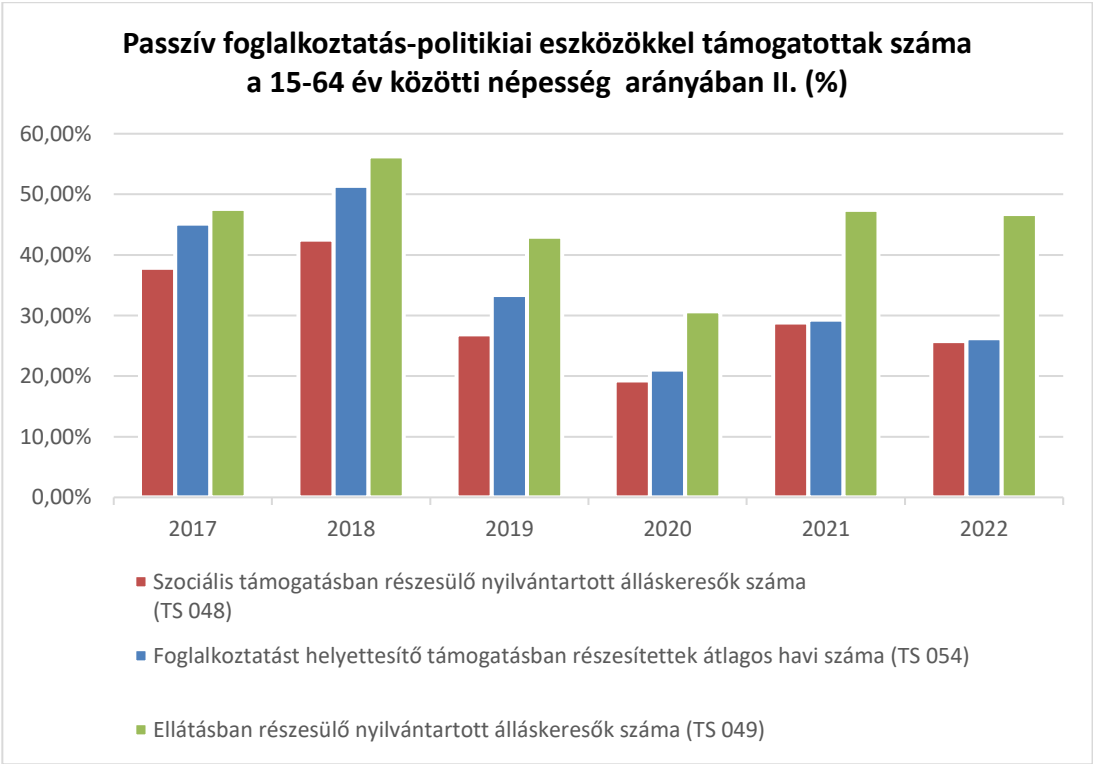

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2017	7
2018	10
2019	11
2020	14
2021	13
2022	13

Forrás: TeIR, KSH

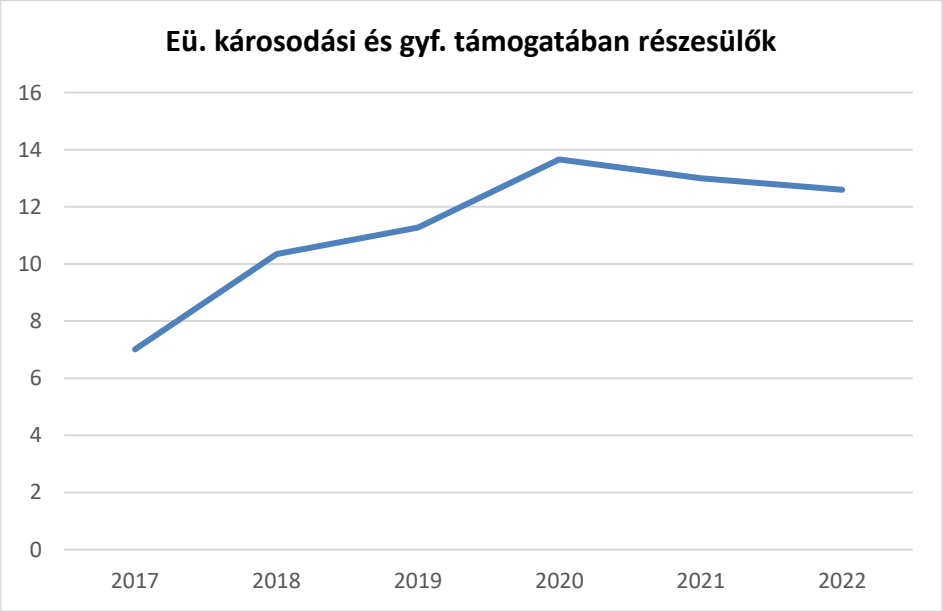

A fenti táblázatokból egyértelműen megállapítható, hogy a passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatott álláskeresők közül, legtöbben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Épített lakások száma** (TSv 077)	**Épített lakások száma 1000 lakásra** (TS 078)	**1-2 szobás lakások aránya** (TS 076)	**A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 074)	**A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 075)
	db	**db**	**db**	**%**	**%**	**%**
2017	689	0	0,00	52,83	75,33	85,34
2018	689	0	0,00	52,83	75,33	85,34
2019	689	0	0,00	52,83	75,62	85,92
2020	690	1	1,45	52,75	84,20	91,88
2021	690	0	0,00	52,75	76,52	86,96

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

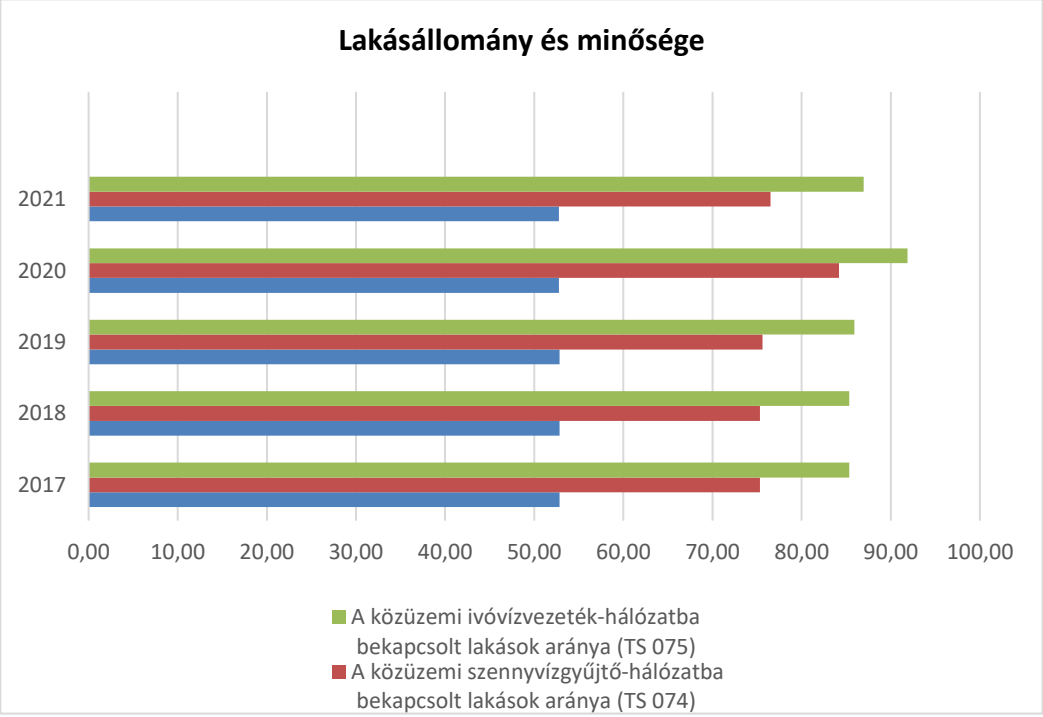

a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	689	3	4	1	2	0	0
2018	689	3	4	1	2	0	0
2019	689	3	4	1	2	0	0
2020	690	3	4	1	2	0	0
2021	690	5	4	0	2	0	0
2022	675	5	4	0	2	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

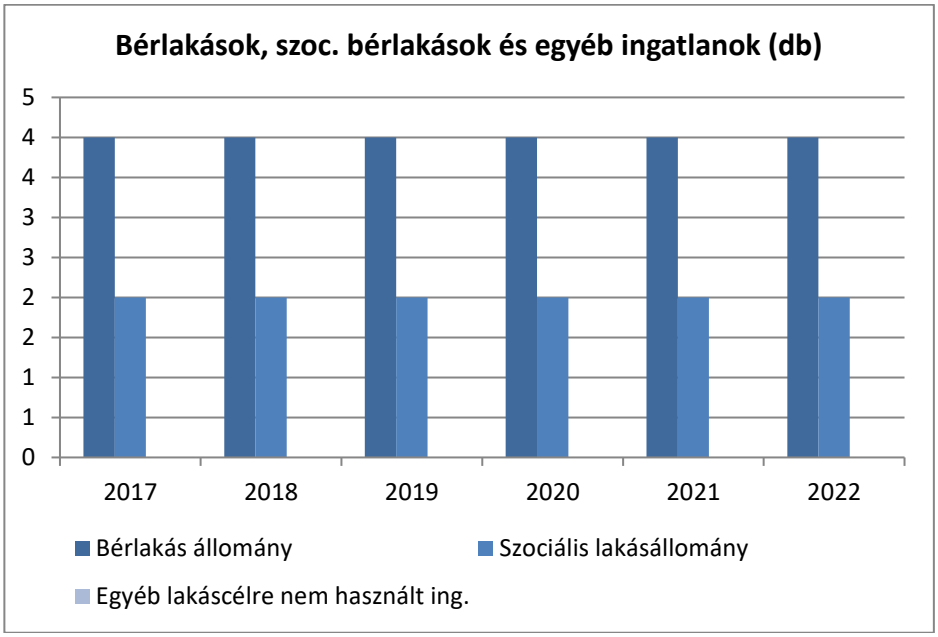

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak.

A településen 2 db szociális bérlakás van, amelyekben jelenleg is laknak.

b) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs olyan lakóépület, amit lakás célra használnak, de nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyokat egyre inkább jellemzik a közműdíj, illetve a lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. A közüzemi díjak rendezésében segít a lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás, aminek a jogosultsági hátterét a települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozza.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	23	366
2018	23	72
2019	22	711
2020	24	751
2021	26	355
2022	33	352

Forrás: TeIR, KSH Tstar

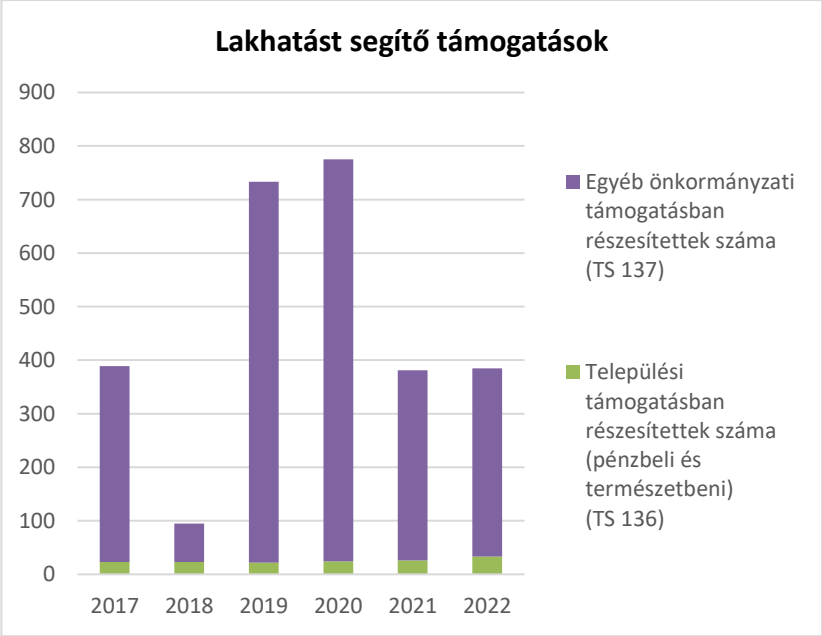

f) eladósodottság

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy egyre több család került az adósság csapdájába, ami sajnos azt eredményezte, hogy a közszolgáltatók felé fennálló tartozás, illetve a lakáscélú kölcsön nem fizetése miatt végrehajtás alá kerültek az ingatlanok.
Néhány családnak értékesíteni kellett a házát, hogy a fennálló tartozását rendezhesse, így ők albérletbe kerültek. Van olyan család, aki a saját ingatlanját bérli, és fizet érte bérleti díjat.
Több ingatlan a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. tulajdonába került.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településhez tartozó tanyákon a lakások közszolgáltatása megfelelő. Az Önkormányzat igyekezett a legtöbb tanyát bevonni a megújuló energiaforrás projektbe, amit pályázati úton sikerült megvalósítani. Illetve az utak javításával igyekszik az ott élők komfort érzetét javítani.
A településen működik tanyagondnoki szolgálat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A KSH a 2011. évi népszámlálás alapján, a 314/2012 (XI.9.) kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató szerint elvégezte a településen található szegregátumok, illetve veszélyeztetett helyek lehatárolását. A 314/2012 (XI.9.) Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15–59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket. Szegregátumnak minősül az a terület, ahol a 314/2012 (XI.9.) Kormányrendelet alapján meghatározott szegregációs mutató eléri, vagy meghaladja az 50%-ot és a területen élő lakosság száma az 50 főt. Veszélyeztetett terület az, ahol ez a mutató eléri a 30%-ot.

Mindezek alapján, Tatárszentgyörgyön egy szegregátum, illetve egy szegregációval veszélyeztetett terület került megállapításra

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Mutató megnevezése	Tatárszentgyörgy összesen	1. szegregátum *(Vörösmarty utca – József Attila utca – Kinizsi utca)*
Lakónépesség száma	1861	72
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	20,9	38,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,6	51,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	19,5	9,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	75,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,9	…
Lakásállomány (db)	685	19
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	20,9	36,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	53,7	75,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	28,0	62,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	43,4	23,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	47,6	66,7
Állandó népesség száma– a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	1903	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,5	88,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,6	72,2
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	21,4	55,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	12,2	50,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	19,3	36,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	11,4	15,8

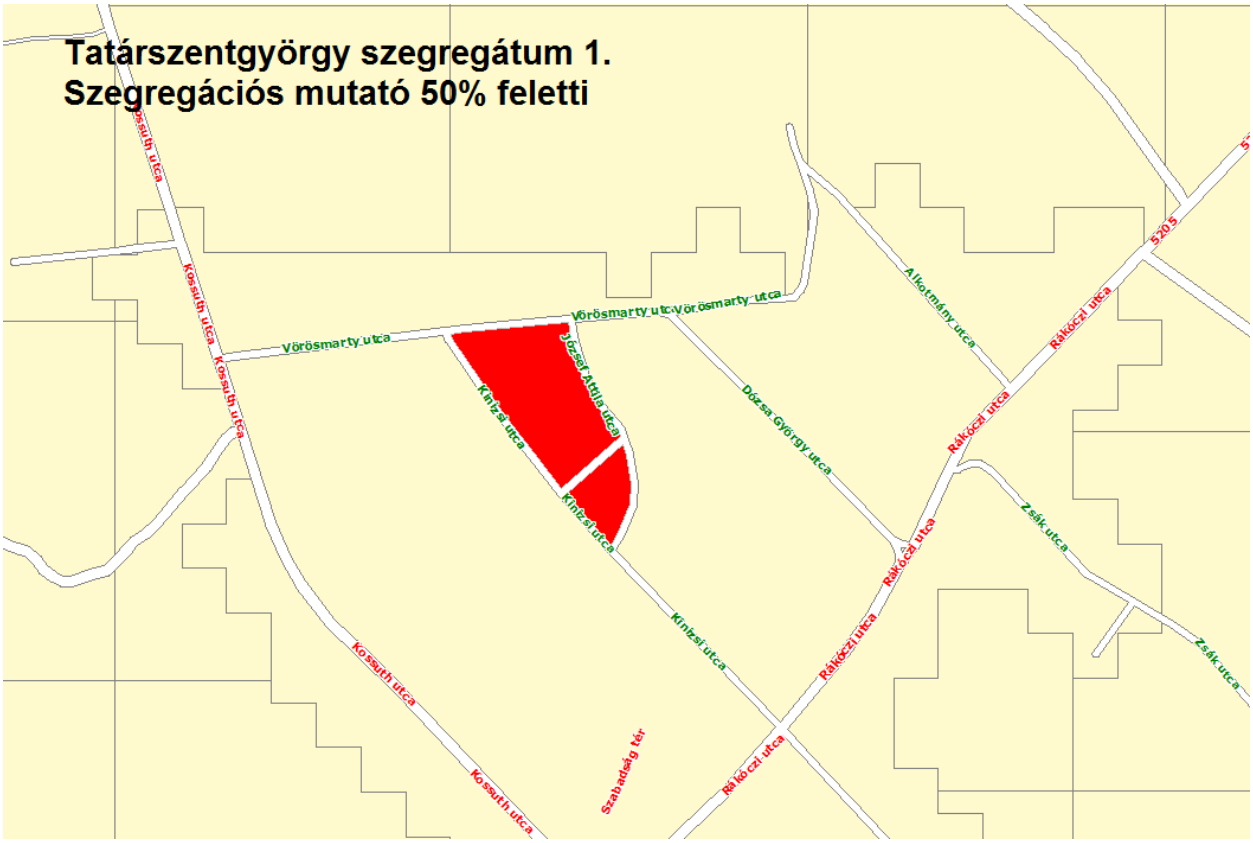

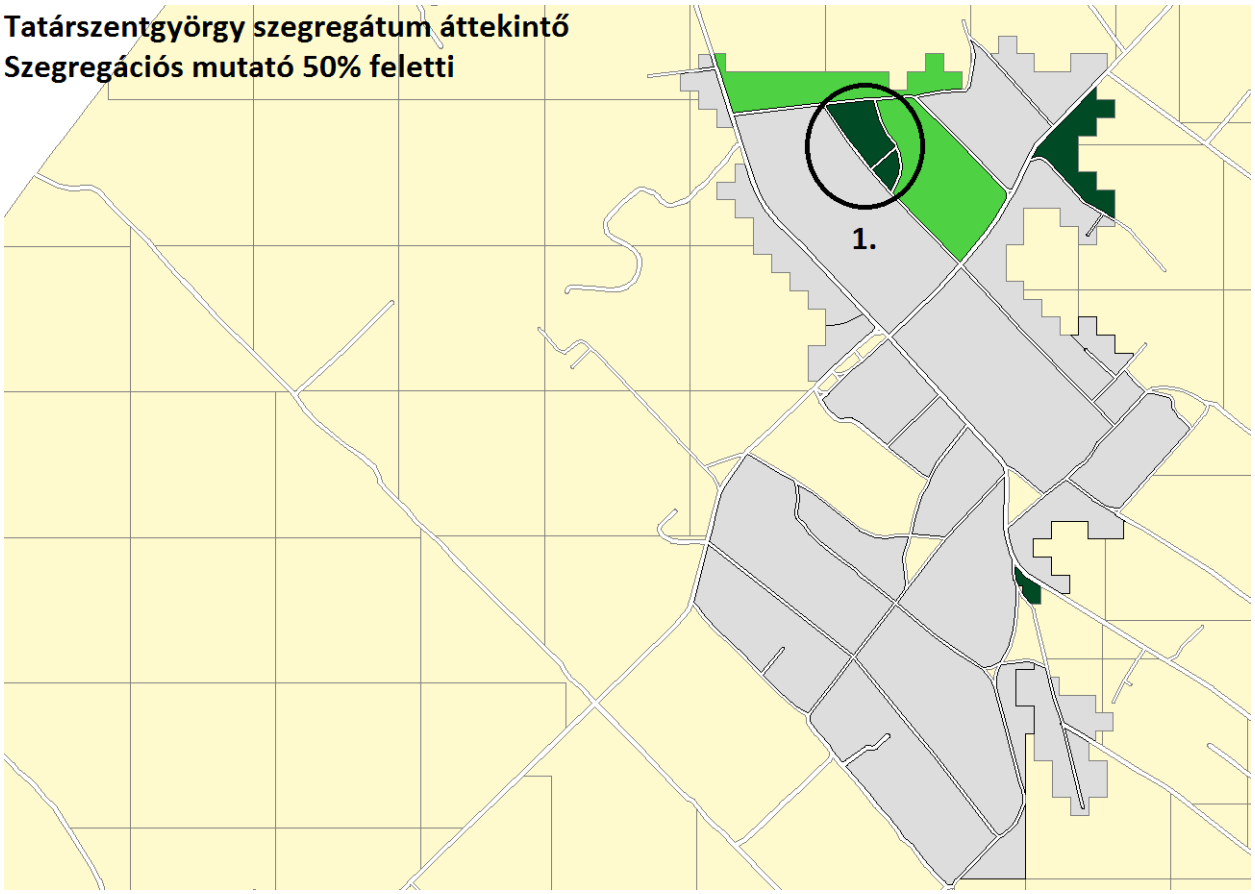

Forrás: KSH (2017.)

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai:

Mutató megnevezése	**Tatárszentgyörgy összesen**	**1. veszélyeztetett terület** *(Dózsa György utca - Rákóczi utca - Kinizsi utca - Vörösmarty utca - Kossuth utca - belterületi határ - Vörösmarty utca)*
Lakónépesség száma	1861	273
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	20,9	28,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,6	54,9
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	19,5	16,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	60,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,9	3,8
Lakásállomány (db)	685	87
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	20,9	25,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	53,7	68,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	28,0	50,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	43,4	29,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	47,6	61,2
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	1903	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,5	69,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,6	70,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	21,4	38,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	12,2	27,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	19,3	23,5
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	11,4	9,9

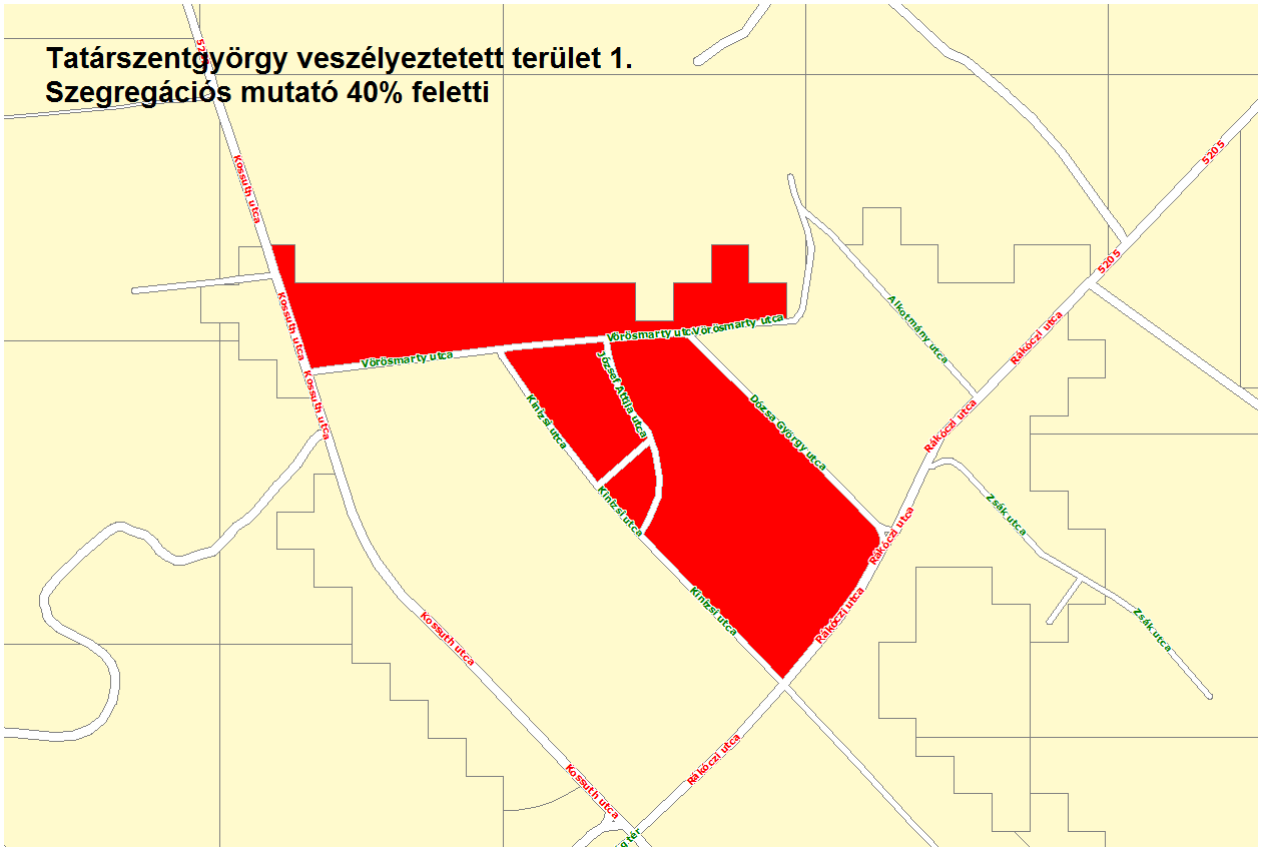

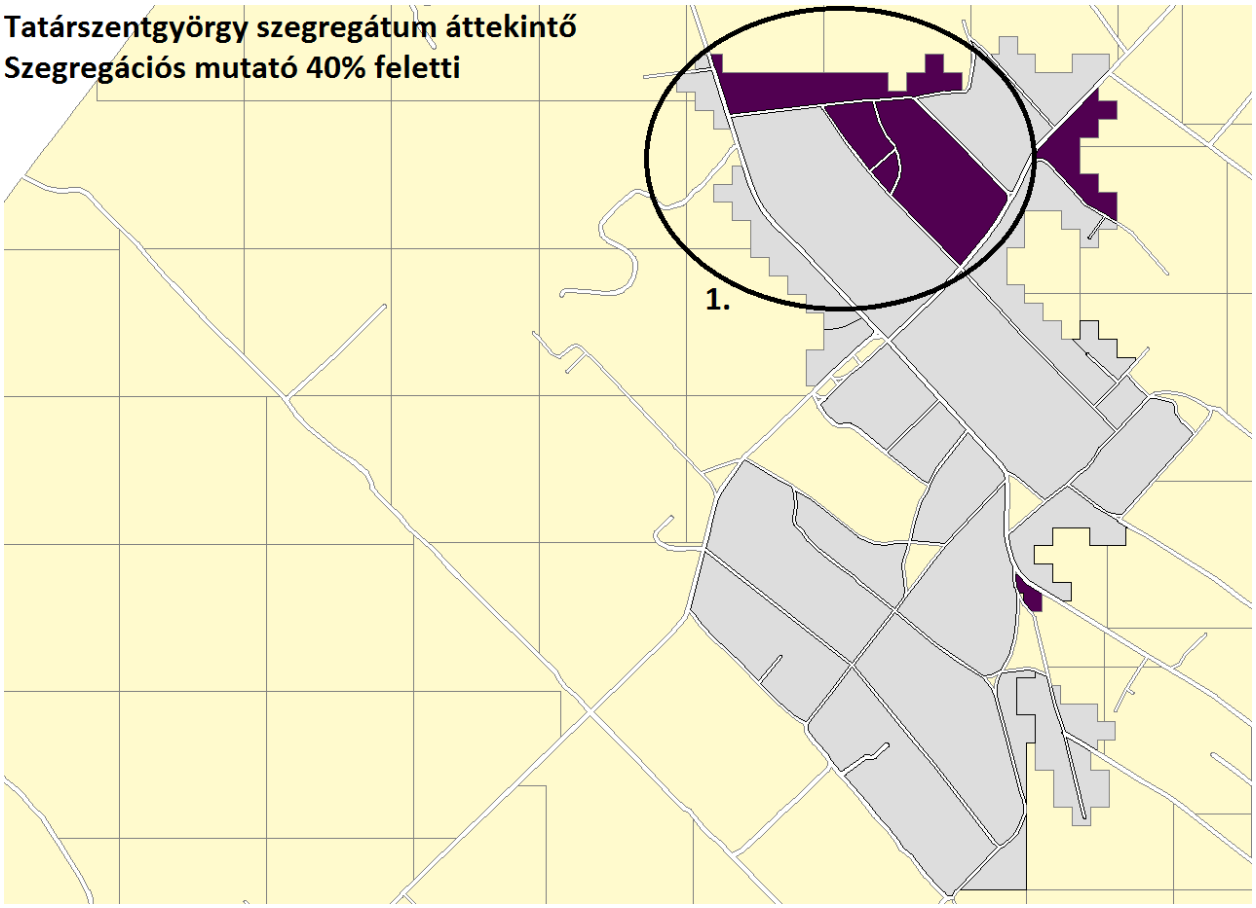

Forrás: KSH (2017.)

[27]**Kiegészítés:**

A Központi Statisztikai Hivatal tájékoztatása szerint, a 2022. október elsejei népszámlálás településrészekre, szegregátumokra, szegregációval veszélyeztetett területekre, vonatkozó adati 2023-ban még nem álltak rendelkezésre.

2025. április 1-jétől a településekre vonatkozó szegregációszűrést a **Lechner Tudásközpont** teljesíti. A tájékoztatásuk szerint, Tatárszentgyörgy településen az utolsó népszámlálási, 2022. évi adatok alapján, nem került lehatárolásra szegregált és szegregációval veszélyeztetett terület.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.[28]

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	66	13,24
2018	1	0	0	1	62	9,79
2019	1	0	0	1	53	7,86
2020	1	0	0	1	49	8,91
2021	1	0	0	1	55	8,53
2022	1	0	0	1	52	8,69

Forrás: TeIR, KSH Tstar

[27] 2025. évi felülvizsgálat

[28] KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségegyenlőtlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

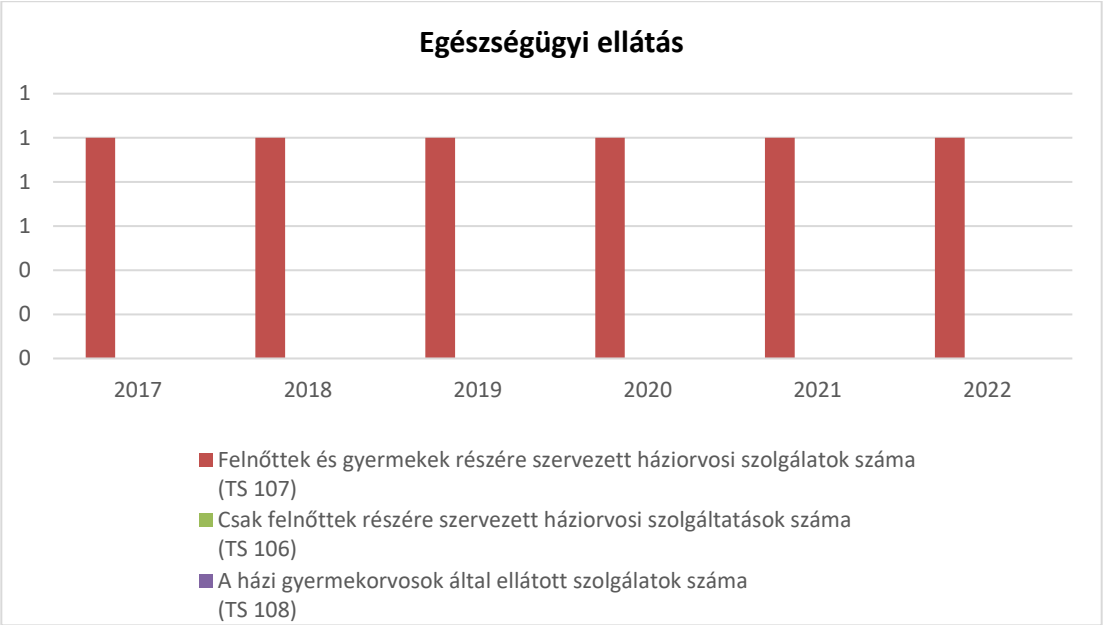

Kistelepülési voltja ellenére az egészségügyi ellátása a falunak jó színvonalú. Pályázati forrásból egy új épületben tud működni az egészségügyi szolgáltatás. Az egészségügyi alapellátást egy háziorvos látja el, aki egyben a gyermekek vizsgálatát is elvégzi. A gyermek szakorvosi ellátást a Dabasi Járási Hivatal szakrendelőiben tudják a lakosok igénybe venni.
2018. április hónaptól a fogorvosi szakellátás is működik a településen.
A területi ellátásért felelős kórház a budapesti Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház és Rendelőintézet. A településen gyógyszertár működik.

Az elmúlt években a településen nagyon megnövekedett a pszichoaktív anyagot („kristályt") használók száma, azonban a járásban intézményi szinten nincs ellátó rendszer. A település vezetői, szakemberekkel együttműködve azon dolgoznak, hogy a szenvedélybetegek gyógyulása elérhető legyen a településen.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészségházban egy védőnő dolgozik, akivel rendszeres kapcsolatot tartunk fenn és együtt szervezünk prevenciós előadásokat, programokat, illetve jelezzük egymás felé a családok szükséglete iránti igényeket. Ez a kölcsönös segítségnyújtás nagyon sok esetben nyújtott már segítséget rászorulóknak, hiszen sok esetben sikerül így gyermekbútort, ruhákat, műszaki cikkeket adományoznunk. A védőnő a gyermekorvossal rendszeres szűrővizsgálatot tart az Egészségházban és az iskolába / óvodába is kimennek szűrővizsgálatokat végezni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés biztosítása a településen nem megoldott, az erre rászorulók ellátása főként Budapesten történik. A Dabasi Szakorvosi Rendelőintézet is lát el részben ilyen feladatokat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen a közétkeztetést a Tatárszentgyörgyi Konyha látja el. Fontos, hogy egészséges táplálkozásra ösztönözze a gyermekeket. Ezt elsősorban úgy kívánják elérni, hogy az étrendjükben a gyümölcs és a zöldség fogyasztás domináljon. A legnagyobb feladatot a speciális étkezési igényű

személyek ellátása jelentené, ez jelen esetben nem megoldható, hiszen a vonatkozó jogszabályok alapján a konyhát át kellene alakítani, egy külön részleget kellene építeni, továbbképzésre is szükség van a jelenlegi személyzet esetében, illetve dietetikus alkalmazására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokon való részvétel lehetősége hozzáférhető a lakosság számára. A gyermekek számára iskolán belül van lehetőség tömegsportra, településen szintén a futónap, és egyéb sportrendezvények színesítik a község sportprogramját.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.
A szociális alapszolgáltatások közül településünkön a tanyagondnoki szolgáltatás, a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás működik.
A tanyagondnoki szolgáltatást 1 fő tanyagondnok látja el a településen. A szociális étkeztetés megállapítása a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

A házi segítségnyújtást, és a családsegítést jelenleg az Esély Szociális Szolgálat szociális gondozói, valamint családsegítője látja el, amelynek Örkény városban van a központja. A 2015. évi jogszabály előírásoknak megfelelően a házi segítségnyújtás, illetve a családsegítés- és gyermekjóléti szolgáltatás rendszere a 2016. évben jelentős formában átalakult. Az Esély Szociális Szolgálatnál 6 fő dolgozik 5 fő szociális gondozó, 1 fő családsegítő.
A családsegítés 2001 óta működik a településen a már említett formában. Az egy fő családsegítő végzi az alapellátásba tartozó gyermekek és családok gondozását is.
Tatárszentgyörgy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete, a 88/2023. (IX. 25.) számú határozatával úgy döntött, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoctv.) 60. § (3) bekezdése szerinti tanyagondnoki szolgálat, a Szoctv. 62. §-a szerinti étkeztetés, a Szoctv. 63. §-a szerinti házi segítségnyújtás, a Szoctv. 65. §-a szerinti jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a Szoctv. 65/A. §-a szerinti közösségi ellátások, a Szoctv. 65/F. §-a szerinti nappali ellátás biztosítására, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39-40 §-a alapján gyermekjóléti szolgálat működtetésére létrehozza az „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató intézményt. Az intézmény 2024. január 1-jei hatállyal jön létre.

A községben a Magyar Baptista Egyház missziós szolgálatot működtet, akik a roma és magyar lakosság közötti párbeszédben, békesség megtartásban, illetve a szegénységben/mélyszegénységben élő, nagyon rossz szociokulturális helyzetben levő emberekkel/gyerekekkel/fiatalokkal szeretnének foglalkozni, különböző, jól kidolgozott és működő programok bevezetése mentén, ami a prevenciós munkát illeti. Ezen kívül, gyülekezetplántáló, lelki, mentális egészséget célzó programjaik is vannak.
Ők nagymértékben segítik az itt élők szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Az anyagi nehézségekkel küzdők számára segítik a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz való hozzáférést, életvezetési tanácsadást végeznek, a családban jelentkező konfliktusok megoldásában segítenek, a családon belüli kapcsolaterősítést szolgáló programokat és szolgáltatásokat szerveznek.

A családsegítő a szoros kapcsolatot ápol az oktatási intézményekben dolgozókkal és az önkormányzat szociális csoportjával, hogy a családok komplex kezelése minél hatékonyabb

formában történjen. A munkája révén szintén hozzájárul a rászorultak támogatásokhoz való hozzájutása megkönnyítésének érdekében.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat biztosító intézmény a településen nincs.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünkön nem működik ilyen jellegű szolgáltatás.

A II. Rákóczi Ferenc Baptista Általános Iskolában, a Magyar Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pont munkatársa, és a Magyar Baptista Egyház tagja, változó témakörökben, mint pl.: drogok és alkohol veszélyei, előadást tartott a gyermekeknek.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

Nincs róla információnk, így valószínűsíthető, hogy nem történtek ilyen megkülönböztetések. Célunk olyan szakemberek alkalmazása, akik biztosítják az adott szakterületeken az esélyegyenlőséget.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szakemberek a hátrányos helyzetű emberek egészségügyi szűrésére különösen odafigyelnek. A családlátogatások alkalmával felhívják a figyelmet az egészségtudatos életmódra és tanácsadással segítik őket a jobb egészségi állapot elérése érdekében.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A település kulturális tevékenysége egyedi és sajátos.

A Tatárszentgyörgyi Közösségi Színtér és Könyvtár az intézmények vezetői, az önkormányzati dolgozók, a civil szervezetek, egyesületek önkéntesei (sport, ifjúság, nyugdíjas klub), bevonásával - a település hagyományaira figyelve és új dolgokat bevezetve - folyamatos programlehetőségeket biztosítanak a település számára. Kiemelt tevékenység a Falunap megszervezése, ami már a környező települések lakói számára is közkedvelt program.

Általuk kerülnek megrendezésre művészeti találkozók, előadások, kiállítások, nemzeti ünnepek megemlékezése, gyermekeknek és felnőtteknek tartott színházelőadások, valamint színházi buszjáratok szervezése Budapestre, illetve Kecskemétre. Népszerű településünkön a szüreti felvonulás, az idősek napja, hagyománya van az adventi, karácsonyi estnek.

A továbbiakban a nyári szünetben nyári táborok kerülnek megszervezésre, amelyek segítséget nyújtanak azoknak a családoknak, akik a teljes nyári szünetben nem tudják a gyermekük részére a szülői felügyeletet biztosítani. A gyermekek változatos és egyedi programokon vehetnek részt, míg megfelelő felügyelet van biztosítva számukra.

A települési honlapja (www.tatarszentgyorgy.hu), közösségi oldala, a település fontos eseményeit, híreit eljuttatja a lakosság felé, valamint az önkormányzat szórólap formájában is tájékoztatja őket.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
2	nem	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Ha a közösségi együttélést jellemezzük, akkor elmondható, hogy alkalmanként előfordulhatnak súrlódások az emberek között, de a helyi ünnepek alkalmával konfliktus nélkül zárhatjuk le a napot. A baptista misszió önkéntesei, a szociális szférában dolgozó szakemberek azon az álláspontón vannak, hogy ezeket a helyzeteket békés úton oldják meg és igyekeznek az embereket is erre a magatartásra rábírni.
Összeségégen elmondható, hogy az emberek toleránsak iránt, az esetlegesen felmerülő problémák nem etnikai jellegűek, nemhez, bőrszínhez, valláshoz nem kötődnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen számos civil szervezet működik, amelyek rendszeresen rendeznek a helyiek számára találkozókat és programokat. Az ő tevékenységük nagy mértékben hozzájárul a település színes programajánlatához.

Az egyesületek számos programmal várják év közben a település lakóit. Ezek között szerepel kirándulás, túra, különböző ünnepekhez köthető rendezvények, sporttal kapcsolatos megmozdulások, táborozások, koncertek, színdarabok bemutatása.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen több ciklus óta működik roma nemzetiségi önkormányzat.

Az önkormányzat pályázatot nyújtott be „Színezd újra”, avagy a roma hagyomány és kulturális érték közösségformáló szerepe (ROMA-PROGRAM-23) projektre. A program egyik célja a roma hagyományok megőrzése és átadása fiatalabb korosztályok számára.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Tatárszentgyörgyön működő civil szervezetek:

- Közalapítvány a Tatárszentgyörgyi Gyermekekért – elnök: Tóth Zita
- Közösség Keresztény Alapítvány – elnök: Csergő Zsuzsanna
- Tatárszentgyörgy Közalapítvány
- Tatárszentgyörgyi Horgász Egyesület – elnök: Dori László
- Tatárszentgyörgyi Környezetvédelmi, Sport- és Kulturális Egyesület – elnök: Szehofner József
- Tatárszentgyörgyi Nagycsaládosok Egyesülete – elnök: Borsik Éva
- Tatárszentgyörgyi Stípa Népi Hagyományőrző Egyesület
- Helyi Nyugdíjas Klub

A felsorolt egyesületek számos programmal várják év közben a település lakóit. Ezek között szerepel kirándulás, túra, különböző ünnepekhez köthető rendezvények, sporttal kapcsolatos megmozdulások, táborozások, koncertek, színdarabok bemutatása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozáshoz nyújt kiszámítható támogatást.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön [29]	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása; közfoglalkoztatottak létszámának növelése a 2023. május 1-vel elkezdett „Tatárszentgyörgy felvirágozása” program folytatásával; Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Foglalkoztatási Osztállyal való kapcsolattartás, állásajánlatok bekérése és megismertetése azokkal, akiknek szüksége van rá.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. TOP_PLUSZ 3.3.2-21-PT1 a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázat keretében, „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása.

[29] 2025. április 1-jétől a településekre vonatkozó szegregációszűrést a **Lechner Tudásközpont** teljesíti. A tájékoztatásuk szerint, Tatárszentgyörgy településen az utolsó 2022. évi népszámlálási adatok alapján, nem került lehatárolásra szegregált és szegregációval veszélyeztett terület.

	Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében. „Jelen-Lét Pont”
A roma népesség hátrányos helyzete összetett, több egymással kölcsönhatásban álló társadalmi és gazdasági probléma együttes következménye. E helyzet érdemi javítása csak olyan integrált, komplex beavatkozási programokkal érhető el, amelyek egyidejűleg célozzák meg az oktatás, a foglalkoztatás, a szegregált élethelyzetek mérséklése, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások területén jelentkező kihívásokat.[30]	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal. TOP_PLUSZ 3.3.2-21-PT1 a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázat keretében, „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása és működése az új székhelyen. [31] Közösségi szociális munka szervezése. „Jelen-Lét Pont”
A munkanélküliség átöröklődésének folyamata, ezáltal belső motiváció hiánya	Közfoglalkoztatás A diákok nyári munkán való részvételének ösztönzése. Felzárkóztató képzéseken való részvétel biztosítása. 8 általános iskola elvégzése. „Jelen-Lét Pont”
Munkanélküliek nehezen találnak állást, nincs otthon internet elérhetőség, nem tudnak tájékozódni.	A Családsegítő Szolgálat segítsége önéletrajzírásokban, munkalehetőségek iránti böngészésben, illetve a könyvtárban már működő internetezési lehetőség további lehetősége. „Jelen-Lét Pont”
A felajánlott munka nem felel meg az álláskereső számára, irreális elvárások	Álláskeresők részére szervezett kurzusok, önismereti tréningek, személyiségfejlesztő tanfolyamok.
Romákkal szembeni diszkrimináció megjelenése az álláskeresés során	A munkáltatóval való kapcsolatfelvétel, és ajánlás, hogy munkalehetőséget kapjon a roma ember, így alkalma lesz megmutatni munkához való hozzáállását. „Jelen-Lét Pont”
Szenvedély betegség, pszichoaktív anyag fogyasztása.	Közösségi ellátás megszervezése. TOP_PLUSZ 3.3.2-21-PT1 a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázat keretében, „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása és működése az új székhelyen. [32] „Jelen-Lét Pont”
Elégtelen bérlakás állomány	Bérlakások bővítése, hajléktalanná válás megelőzése. (Helyi lakhatási koncepció, Lakhatási Cselekvési Terv) Magyar Faluprogram keretében önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése.

[30] 2025. évi felülvizsgálat
[31] 2025. évi felülvizsgálat
[32] 2025. évi felülvizsgálat

A település bizonyos háztartásaiban tartósan jelen van a nem megfelelő hulladékkezelésből eredő környezeti terhelés. Egyes háztartásokban rendszeresen felhalmozódik a kommunális hulladék, időnként pedig veszélyes hulladék (pl. autóbontási maradványok) is megjelennek. A kezeletlen hulladékhalmok közegészségügyi kockázatot jelentenek, hozzájárulnak a csótányok és rágcsálók elszaporodásához, és rontják az érintett lakók életminőségét, valamint a település környezeti állapotát.[33]	Lakosság folyamatos tájékoztatása a hulladékkezelés szabályairól. Szemlélet formálás pedagógiai szociális eszközökkel. A közterületeken és érintett területeken illegális hulladék felszámolása. A hulladékgyűjtő kapacitások felülvizsgálata, szükség szerinti bővítése. Háztartások ellenőrzése ott, ahol tartós hulladékfelhalmozás tapasztalható. Szelektív hulladékgyűjtés tárgyi feltételeinek biztosítása. Pályázati lehetőségek keresése, az országos kampányokhoz való kapcsolódás: pl.: Te szedd!
A településen több területen problémát okoz a kisállatok nem megfelelő tartása és felügyelete. Egyes háztartásokban a kutyák és macskák túlzott számban történő tartása, az oltások és az állategészségügyi kötelezettségek elmulasztása, valamint a szabadon kóborló állatok jelenléte közegészségügyi és közbiztonsági kockázatot jelent. A nem ellenőrzött szaporulat következtében nő a gazdátlan vagy elhanyagolt állatok száma, amelyek gyakran konfliktusokat okoznak a lakosság körében, továbbá hozzájárulnak a környezet higiéniai romlásához. A problémát súlyosbíthatja az állattartási szabályok ismeretének hiánya és az ellenőrzés korlátozott lehetősége.[34]	Együttműködés menhelyekkel, állatvédő szervezetekkel. Lakossági szemléletformálás: helyi rendezvényeken állatvédelmi bemutatók, tájékoztató standok, helyi általános iskolában, óvodában felelős állattartási tematikus napok szervezése. Pályázati lehetőségek keresése, országos kampányokhoz való kapcsolódás. Jelen-Lét Pont
Belterületi utak, járdák felújítása, építése	Magyar Faluprogram, egyéb pályázati források

A fent leírtakat célként tűzzük ki. Fontos az általános iskola befejezése, a pályaalkalmassági vizsgálat, a folyamatos közfoglalkoztatás, helyi lehetőségek felkutatása.
A folyamatos a közfoglalkoztatás eredményeként, a településen a tartós munkanélküliség minimálisan csökkent.

A közösségi ellátás megszervezése (TOP_PLUSZ 3.3.2-21) lehetővé teszi, hogy szenvedélybeteg-ellátás hozzáférhetővé váljon ott, ahol a kliensek más módon nem jutnának a szenvedélybetegségükkel kapcsolatos kezeléshez. Mivel a közösségi ellátás könnyen elérhető, ezért segíti az igénybevételt és a hozzáférhetőséget. Ezáltal az ellátottak köre is kibővül, így olyan ellátotti kör is támogatást, konkrét, egyénre szabott segítséget kap, amely más módon nem jutna célzottan szenvedélybetegségével kapcsolatban segítőhöz (pl. mélyszegénységben élők, hátrányos helyzetű kistelepülések, falvak).

[33] 2025. évi felülvizsgálat
[34] 2025. évi felülvizsgálat

A továbbiakban a belterületi utak és járdák felújítása, építése, olyan körülmény, ami a település egészére kiterjed. Nagymértékben meghatározza a lakosság mindennapi életvitelét, biztonságos közlekedését.
Az intézkedés megvalósításában különösen érintettek a gyermekek, az idősek, a fogyatékkal élők és a mélyszegénységben élők.
Az intézkedéseket a Magyar Faluprogram, illetve egyéb pályázati forrásokból kívánjuk megvalósítani.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznének. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányaikat. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekesélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”[35]

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) határozatával a „Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A fő célja a létrehozásának az volt, hogy csökkentse a gyermekek nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Minden gyermekre kiterjedően hozták létre a

[35] Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

dokumentumot, de a legfőbb hangsúlyt azokra a gyermekekre kell fektetni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A faluban a gyermekvédelmi alapellátás kiépült, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékkal élő gyermekek. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Az Országgyűlés a jövő nemzedékért érzett felelősségétől vezérelve a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben, továbbá az Alaptörvényben meghatározott gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvénnyel, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénnyel összhangban megalkotta az 1997. évi XXXI. törvényt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.

A törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. E célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait a törvény meghatározza.

A gyermekek védelme a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyezettségének megelőzésére, és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.
A gyermekek védelmét ellátó hely önkormányzatok, gyámhatóság, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálatként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvény által meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A helyi önkormányzatok gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataikat – elsődlegesen – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. évi törvény, és az annak végrehajtására kiadott jogszabály, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormány rendelet szerint végzik

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látnak el:

- a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, gyermekorvos

- **mint személyes gondoskodást nyújtó szolgáltató** az Esély Szociális Szolgálat (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat), a köznevelési intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola) és azok gyermekvédelmi felelősei, a nevelési tanácsadó, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, pártfogó felügyelői szolgálat, társadalmi szervezetek, egyesültek, alapítványok, egyházi jogi személyek, javítóintézet, gyermekjogi képviselő.

Ezen intézmények és személyek kötelesek **jelzéssel élni** a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál (Esély Szociális Szolgálat), illetve **indokolt** esetben **kötelesek** hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A fenti személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében **kötelesek egymással együttműködni**, és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 000	1 027	2027	49,33%	50,67%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			87	4,29%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	201	208	409	9,92%	10,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	41	50	91	2,02%	2,47%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	43	60
2018	31	52
2019	27	44
2020	39	52
2021	71	52
2022	57	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

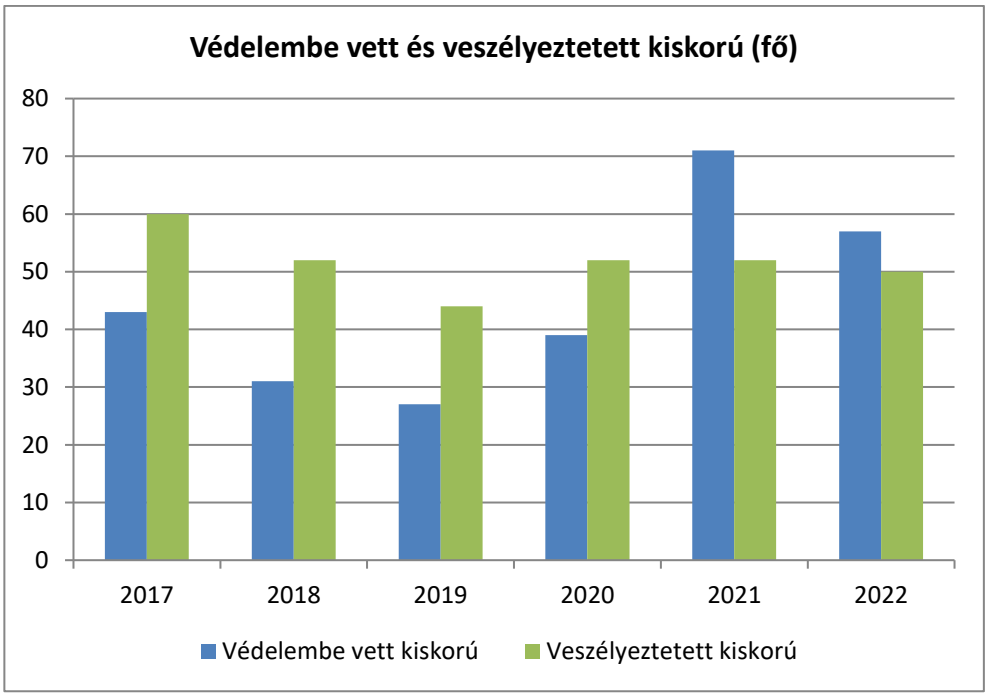

A védelembe vett, és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma a 2021. évben a legmagasabb. Cél az igazolatlan iskolai hiányzás megszüntetése, valamint a veszélyeztetettség megelőzése, amelyek az intézkedési tervben részletezésre kerültek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A Tatárszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal Jegyzője, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) által szabályozott módon, kérelemre, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, kiegészítő gyermekvédelmi támogatást állapít meg. A kérelmet a gyermek törvényes képviselője nyújthatja be.

A Gyvt. 19. §-a szerint, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult, a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok évente kettő alkalommal történő – augusztus, november hónap – pénzbeli támogatására, a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, és ha megfelel a feltételeknek, a szünidei gyermekétkeztetésnek, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. Ennek révén cél a gyermek családi környezetben történő ellátásának elősegítése, a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2017	263
2018	244
2019	231
2020	216
2021	216
2022	211

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

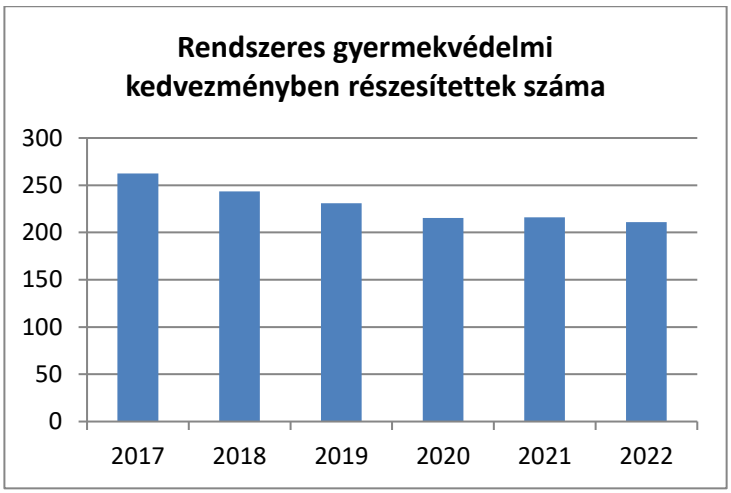

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma 2022. december 31-én					
Jogosultak száma	Kor szerint				
	0–2 éves	3–5 éves	6–13 éves	14–17 éves	18 évesnél idősebb
191	22	26	96	44	3

Önkormányzati forrás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy figyelembe véve az összes támogatási formát, a legtöbben ebben a támogatásban részesülnek.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a gyermekszegénység csökkentésére és megelőzésére.

Az önkormányzatok által biztosított szociális ellátások neve egységesen: **települési támogatás.**
A települési támogatás keretében nyújtható ellátások tekintetében az önkormányzatok szabadon dönthettek. A Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §-a szerint, az önkormányzatok egyetlen kötelezettsége, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, illetve az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást biztosítson.
Tatárszentgyörgy Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott hatáskörben, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 8a. pontja alapján, figyelemmel a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazásra, megalkotta az egyes szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendeletét.

A Képviselő-testület, polgármester kérelemre, rendkívüli települési támogatásban részesíti azt a személyt, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A gyermekek védelmét szolgálják a következőkben felsorolt, településünkön elérhető pénzbeli és természetbeni települési támogatások:

- a gyermek fogadásának előkészítéséhez,
- iskoláztatáshoz,
- óvodáztatáshoz,
- a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához,
- a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadásokhoz,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek támogatásához,
- kiskorú gyermek gyógyszereinek megvásárlásához,
- újszülött gyermekek ellátására
- egyéb, rendkívüli ok bekövetkezése esetén

adható pénzbeli, vagy természetbeni rendkívüli települési támogatás.

A továbbiakban, a települési támogatás keretét figyelembe véve, az önkormányzatnak lehetősége volt 2022-ben, a rendkívüli települési támogatás mellett, egyéb települési támogatásban is részesíteni az arra jogosultakat.

- kiskorú gyermekek szemüveg támogatása
- táboroztatás támogatása
- ösztöndíj típusú támogatás
- újszülöttek támogatása
- Bursa Hungarica

A fentieken túl a gyermekek jogán járó juttatások a gyermeknevelési ellátások, árvaellátás, amelyek hatáskör és illetékesség szempontjából a Nyugdíjbiztosító Igazgatósághoz tartoznak.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	18	16	34
2018	17	19	36
2019	17	16	33
2020	16	18	34
2021	13	16	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

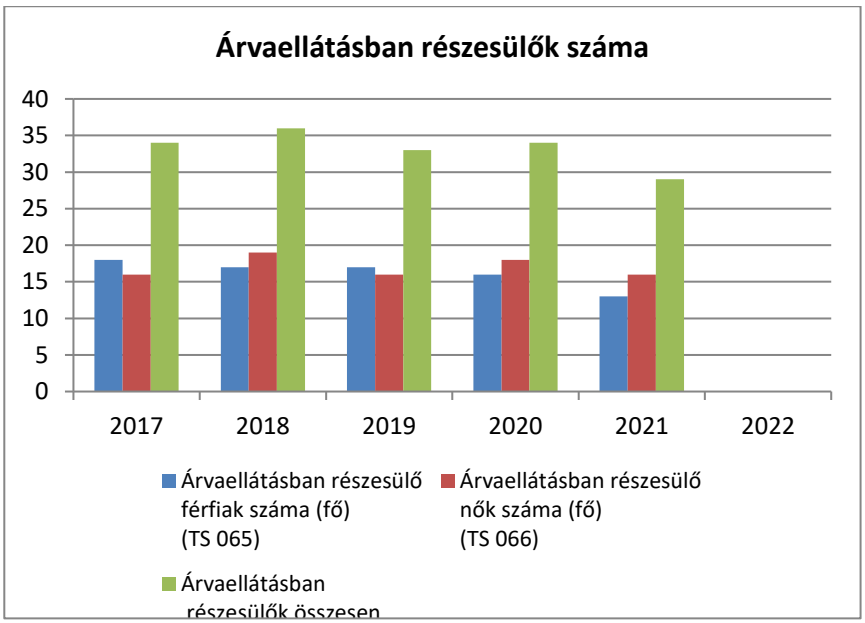

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Tatárszentgyörgy településen az önkormányzat által fenntartott Tatárszentgyörgyi Konyha látja el az óvodában és az iskolában a gyermekek étkeztetését.
A Gyvt. 21/A. § (1) bekezdése b) pontja szerint, ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben, a gyermekek és a tanulók számára, az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon, az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést biztosítani kell.

Az önkormányzat rendeletében étkezési-térítési díjkedvezményt nem állapított meg, így az intézmény az étkeztetést a Gyvt. 21/B. §-a szerinti normatív kedvezményként biztosítja a törvényben meghatározott jogosultsági kör részére.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés:
A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint:
Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani:
a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha
aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
ae) nevelésbe vették;
b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
bb) nevelésbe vették;
c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
da) nevelésbe vették, vagy
db) utógondozói ellátásban részesül.

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdése szerint:
Az intézményi gyermekétkeztetést intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani:
a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkezésben;
c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkezésben.

Az ingyenes vagy kedvezményes étkezés jogosultsági feltételeinek fennállását, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) számú Kormány rendeletben foglaltak szerint igazolni kell.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	78	108	9	n.a.	0	141
2018	72	108	5	n.a.	0	130
2019	72	108	5	n.a.	0	86
2020	68	106	12	n.a.	0	109
2021	74	102	11	n.a.	0	77
2022	73	91	8	n.a.	0	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

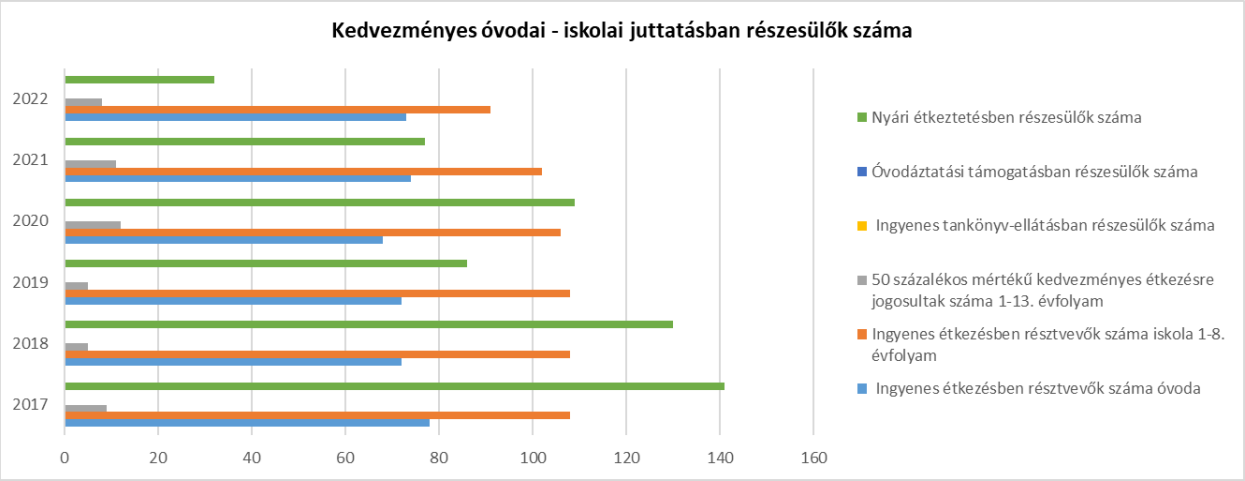

Tatárszentgyörgy településen magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma, így arra való tekintettel, az óvodában és az iskolában szintén magas a térítésmentes étkeztetésben részesülő gyermekek száma.

<u>Szünidei gyermekétkeztetés:</u>

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése szerint, a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az *a)* pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A Gyvt. 21/C. § (2) bekezdése szerint, a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az *a)* pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítja

Szünidei gyermekétkeztetés a jogosultság szerint, életkori és szünidő típusa szerinti bontásban 2022. évben:

Megnevezés		Kötelezően biztosított étkezésben részesülők száma	
		Megállapított hátrányos helyzetűek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma
Szünidei étkeztetést kérelmezők száma		27	23
Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma összesen		27	23
Életkori bontásban	0-2 éves	3	1
	3-5 éves	20	16
	6-13 éves	2	3
	14-17 éves	2	3
Szünidő típusa szerint	tavaszi szünet	3	7
	nyári szünet	24	8
	őszi szünet		
	téli szünet	11	23

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen nem él nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzatnak nincs tudomása ilyen családban élő gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a településen élők számára biztosítani kell, csakúgy, mint a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférést. Ezt a gyermekjóléti szolgálat családsegítője úgy segíti elő, hogy az év eleji szülői értekezleteken tájékoztatja a szülőket a munkájáról, valamint közli az elérhetőségeit, és hogy milyen ügyekben kereshetik őt meg. Így a szülők nagy része megismerheti őt és tudja hová fordulhat a gyermekkel kapcsolatos problémáival. Természetesen nem minden szülő vesz részt szülői értekezleteken, és ha emellett a gyermeknél felfedezik a bántalmazás, elhanyagolás vagy egyéb probléma jeleit, a gyermekkel foglalkozó szakembernek kötelessége jelezni a gyermekjóléti szolgálat felé.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Ha szeretnénk meghatározni a hátrányos helyzet fogalmát, akkor a 2013. március 18-án, az Országgyűlés által elfogadott 2013. évi XXVII. törvény meghatározását használjuk (a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról), amellyel 2013. szeptember 1-jétől módosult a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása**.**

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet meghatározásában felállított szempontoknál meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer a már említett támogatásokkal, szolgáltatásokkal segíti a rászorult családot a gyermek nevelésében. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok az átlagosnál is nehezebb helyzetben vannak, hiszen a fogyatékos gyermek felügyeletre szorul, és nincs lehetősége mindkét szülőnek munkát vállalnia.

A helyi gyermekvédelem erre is nagy hangsúlyt fektet, és a településen élő fogyatékos gyermekeknek segítséget nyújtanak a szolgáltatásokhoz és támogatásokhoz való hozzáféréshez.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.
A védőnői feladatokat 1 fő védőnő látja el a településen. A védőnő kapcsolata a szociális tevékenységet végzőkkel és a háziorvossal jó.
A gyermekek egészségi állapotának felmérése folyamatos, részben a védőnői hálózaton és a háziorvoson keresztül, de az oktatási intézményben dolgozó pedagógusok is nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, a betegségek megelőzésére, a sport szerepére.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	101	101,00
2018	1	122	122,00
2019	1	125	125,00
2020	1	116	116,00
2021	1	105	105,00
2022	1	106	106,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

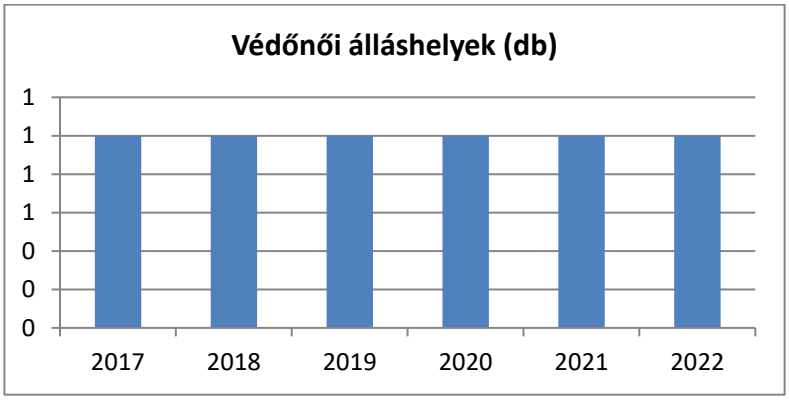

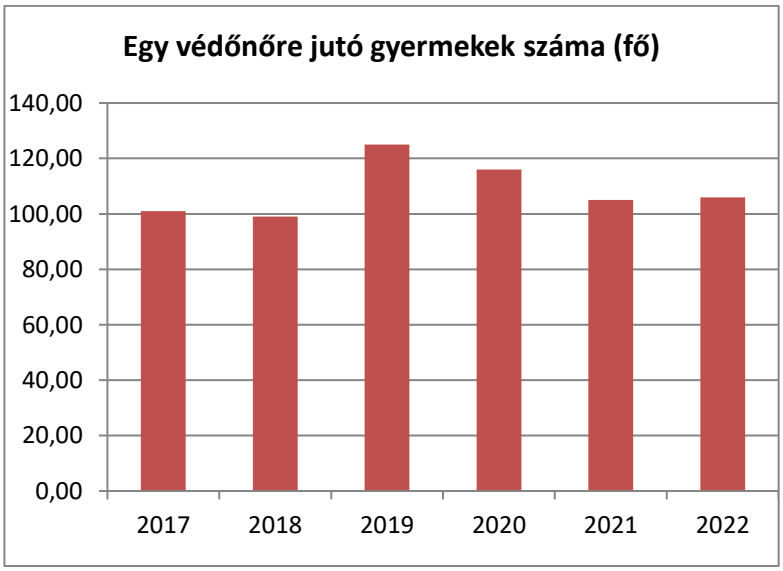

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése,

egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen egy háziorvosi körzet működik, aki a felnőtt lakosság mellett a gyermekeket is kezeli. Önálló házi gyermekorvosi praxis nincs. A gyermek szakorvosi ellátás a Dabasi Járás Szakrendelőiben érhető el.

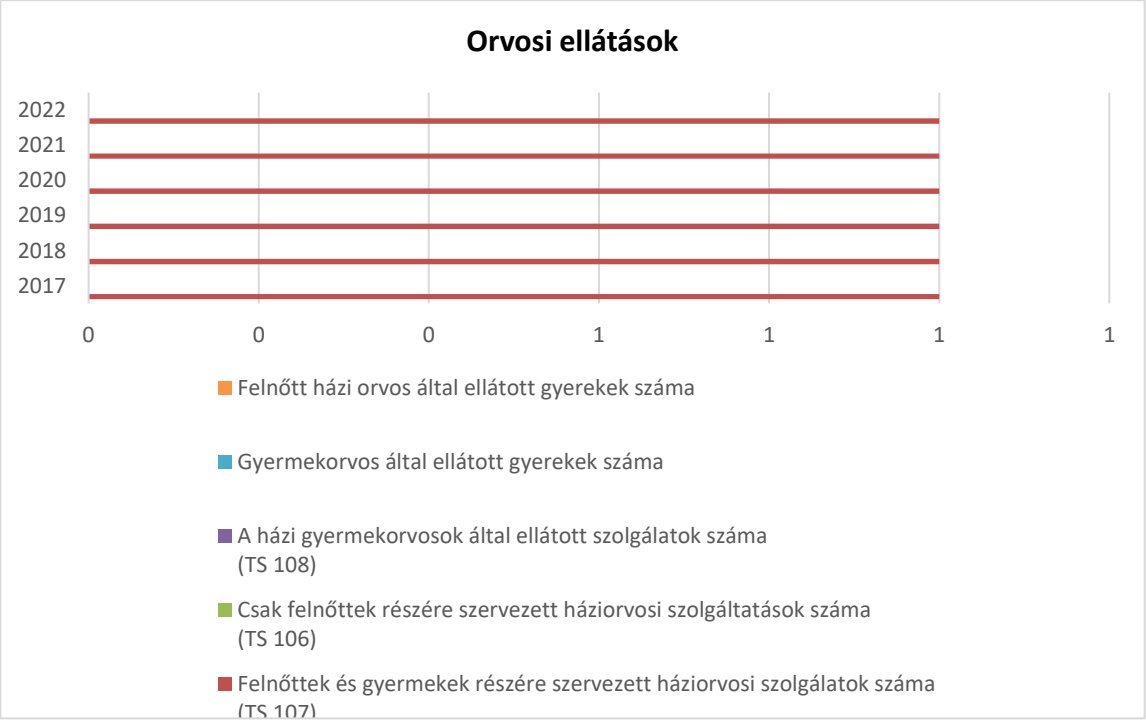

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korúak fejlesztésének elérhetőségét a védőnő segíti, és az önkormányzat segítségét is kéri, ha úgy ítéli meg, hogy a család nem jut hozzá anyagi támogatás nélkül a szolgáltatáshoz.

A településen speciális, sajátos nevelési igényt kielégítő intézmény nincs. A bölcsödében, óvodában, iskolában gyógypedagógiai csoport nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás biztosítását a Társult Önkormányzatok Esély Szociális Szolgálat részéről egy családsegítő látja el. A jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást és együttműködik a Gyámhivatallal, Családsegítő-és Gyermekjóléti Központtal a védelembe vételi, nevelésbe vételi eljárások, ideiglenes hatályú elhelyezések, valamint a környezettanulmányok elkészítésének tekintetében.

Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata a Társult Önkormányzatok által ellátott feladatokat 2024. január 1-jétől önállóan látja el.

Tatárszentgyörgyön nem működik Biztos Kezdet Gyerekház, sem Tanoda.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátását a Mustármag Bölcsőde, a Gesztenyéskert Baptista Óvoda, valamint a II. Rákóczi Ferenc Baptista Általános Iskola biztosítja. Az intézményekben az étkeztetést Tatárszentgyörgyi Konyha látja el.

- A bölcsődében 2 csoport van: 1. csoport 2 év alatti gyermekek; 2. csoport: 2 év feletti gyermekek
- Az óvodában 4 csoport van: minicsoport, kiscsoport, középsőcsoport, nagycsoport.
- A II. Rákóczi Ferenc Baptista Általános Iskola a napközi és a tanulószobai foglalkozásokat tudja biztosítani.
  Tanórákon kívüli foglalkozásokon is részt vehetnek a tanulók, pl.: sportkörök, rajzszakkör, énekszakkör, földrajzszakkör.
  2022-ben a nyári szünetben az iskolában 1 hét Erzsébet tábor, valamint 1 hét Angol Biblia tábor biztosította a gyermekek szünidei ellátását, felügyeletét.
- Az előző évekhez hasonlóan, 2022-ben is szervezett az iskola révfülöpi táboroztatást, ami nagyon népszerű a tatárszentgyörgyi illetve a környező települések gyermekei körében.
  2022. augusztus hónapban 16 gyermek táborozott Révfülöpön..

A Gyvt alapján[36] a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

b) a védelembe vett gyermeket.

[36] 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	1	25

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Munkahelyi bölcsődével nem rendelkezik a település.

f) gyermekvédelem;

A Gyermekjóléti Szolgáltatás – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, valamint feladatai közé tartozik a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően a gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységként történő működése biztosított.

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Ezt a szolgálat családsegítője személyes segítő kapcsolat keretében, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával igyekszik megvalósítani.

Elsősorban a gyermekek védelmét, egészséges testi, lelki fejlődésének elősegítését tartjuk a legfontosabb feladatnak, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül az olyan társadalmi problémákat (iskolázatlanság, munkanélküliség, alkoholizmus, drog), amelyek a családon keresztül hatnak a gyermekre.

Itt fő célként határozzuk meg, hogy a gyermek már születésétől kezdve egyenlő esélyekkel induljon. Ahogy már említettük a rossz anyagi és szociális helyzet a veszélyeztetettség egyik fő oka, és ez természetesen további problémákat is okoz a család életében. A család tagjainak mentális állapotában is változás állhat be negatív irányban. A szülő a rossz anyagi helyzet miatt feszültté, idegessé válik, és sajnos előfordul az is, hogy akár olyan mentális állapotba kerüljön, hogy a gyerekeit elhanyagolja. Az elhanyagolás olyan mértékűvé is válhat, hogy akár a hatóság beavatkozását is igénybe kell venni. Ez a családgondozástól egészen a gyermekvédelembe vételéig, legrosszabb esetben a gyermek érdekében a családból való kiemelésig terjedhet, ami már hatósági eljárást is von maga után, amiben a család tagjai részére feladatokat írnak elő, aminek a teljesítését a Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője, Családsegítő –és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere kíséri figyelemmel.

Az elhanyagolás mellett a bántalmazás is a fent említett eljárást vonhatja maga után. A testi bántalmazás, fenyítés mellett egyre többször derül fény a lelki bántalmazásra vagy abúzusra is, amit a szakemberek felismernek és a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében kezelnek.

A tanácsadás keretében történő ellátást Tatárszentgyörgy viszonylatában is sok gyermeket és családot érint.

Az alapellátás a veszélyeztetettség megelőzésére irányuló gondozási forma, a védelembe vétel, nevelésbe vétel hatósági intézkedés, mely a veszélyeztetettség megszüntetésére irányul.

Az utógondozás elősegíti a gyermek családi környezetbe való visszailleszkedését.

Az elmúlt években az egyik problémát az iskolai hiányzások okozták, amely dacára a segítő munkának nem mutat csökkenő tendenciát. Részben ezen okok miatt (is) kerültek alapellátásba, illetve védelembe a gyerekek. Amennyiben a szülő nem működik együtt – különösen a nagyobb gyermekek tekintetében – nehéz a családsegítő dolga. Problémát okoz, hogy az általános iskola befejezése után a tankötelezett gyermekek nem járnak iskolába. Az iskoláztatási támogatás megvonása, és a védelembe vétel csak részben hozza meg a kívánatos eredményt.

Az iskoláztatási támogatás folyósításával kapcsolatos 2012. évi CXVIII. számú törvényi szabályok 2012. szeptember 1-jétől léptek hatályba. A törvényben foglalt, az iskoláztatási támogatást érintő módosítások lényegi eleme, hogy 50 kötelező tanórai foglalkozás elmulasztása esetén az iskoláztatási támogatás folyósítása szünetel.

A nevelési-oktatási intézmények igazgatói 2013. január 1-jétől a Dabasi Járási Gyámhivatalnak küldik jelzéseiket az igazolatlan mulasztások számáról. Ettől az időponttól, a védelembe vételi eljárással kapcsolatos teendőkről is a Dabasi Járási Gyámhivatal intézkedik.

2022. évben – az Esély Szociális Szolgálat beszámolója szerint – Tatárszentgyörgy településen:

- az alapellátásban gondozottak: 25 gyermek, (11 család)

- a védelembe vett gyermekek száma: 22 gyermek (14 család)
- családból kiemelt gyermekek száma: 30 gyermek (a 2022. évben 3 gyermek esetében született döntés a családból való kiemelésre)
- ideiglenes hatályú elhelyezett gyermekek száma: a 2022. évben ideiglenes hatályú elhelyezés nem volt
- elhelyezési javaslat: 1 esetben történt, 3 gyermekre vonatkozóan

Az igazolatlan hiányzások nem csak az iskoláskorú gyermekeket érinti, hanem az óvodás korú gyermekeket is. Az óvodába járás kötelező három éves kortól, ez alól felmentést speciális helyzetben csak a jegyző adhat.

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozási eseteiben hátrányos és veszélyeztetett gyermekekkel találkozunk. A gyermekek veszélyeztetettségének okai egyrészt a család rossz anyagi helyzetére, a szülők deviáns, szenvedélybeteg viselkedésére vezethetők vissza. A mindennapos megélhetési gondok miatt a családok túlzott mértékben vállalnak kölcsönöket, mert azt hiszik így könnyebb lesz az életük, de az anyagi bizonytalanság csak tovább fokozódik. Közüzemi számláikat nem tudják fizetni, így a szolgáltatások kikapcsolásra kerülnek.

Egyre inkább jelen vannak a deviáns viselkedésű gyermekek, melynek hátterében a szülők elhanyagoló viselkedése (életvezetési problémák, a gyermekekkel való kevés törődés és a helytelen nevelési attitűdök, kapcsolattartási problémák) áll.

A szolgáltatások igénybevételét kezdeményezheti a kliens, hozzátartozója, vagy az észlelő- és jelzőrendszer bármely tagja.

Az érintettek többségének a anyagi, hivatalos ügyekben történő segítségnyújtásra, tájékoztatásra és pszichológiai tanácsadásra volt szükségük.

A családlátogatások száma évről évre növekszik,

Az észlelő- és jelzőrendszer törvényi elnevezéséből adódóan a szakember számára a feladat kettős.

Egyrészt figyelemmel kíséri a helyi társadalom szociális helyzetének alakulását, változásait, és ennek megfelelően kell alakítani a szolgáltatásokat. Másrészt jelezni kell a veszélyeztetettség tényét a probléma típusának megfelelően.

Közre kell működni abban, hogy a probléma megszűnjön, illetve az előfordulások gyakorisága csökkenjen. Ez utóbbi akár visszacsatolás lehet a preventív munkához.

Mindezek érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat szervezi és összehangolja az jelzőrendszer tagjainak munkáját.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, háziorvos, gyermekorvos,
- személyes szolgáltatást nyújtó szolgálatok, így különösen a családsegítő szolgálat,
- közoktatási intézmények, iskola, óvoda,
- rendőrség,
- ügyészség,
- bíróság,
- pártfogó felügyelő szolgálat.

A családok segítése ott eredményes igazán, ahol a gyermekjóléti szolgálat nem szigetként működik, hanem csomópontként, a gyermekvédelem szerves részeként.

A munka lényege, hogy a szociális szolgáltatások révén – ahol mód van rá – a hatósági beavatkozások elkerülhetők legyenek, hatékony, összehangolt segítséget nyújtsanak ahhoz, hogy a gyermekek otthoni / családi környezetükben kiegyensúlyozottan nevelkedhessenek.

A Gyermekjóléti Szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, mely a prevenciós munka első számú eszköze.

A Gyermekjóléti Szolgálat minden év február 28. napjáig tanácskozást szervez, melyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóját figyelembe véve, átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves működését. Közösen áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, javaslatot tesznek a működésünk szükség szerinti javítására.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

Krízishelyzetben a település lakói részére a polgármester/képviselő-testület rendkívüli települési támogatást állapít meg, amennyiben a család életében olyan élethelyzet áll fenn, amely azonnali segítségnyújtást kíván. Ha a családi problémák nem csak anyagi eredetűek, akkor lehetőség van az anyaotthoni elhelyezésre a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével, vagy a Családok Átmeneti Otthonában való elhelyezéssel.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az iskolában és az iskolán kívül is széles választékot találhatunk a sport tevékenységek körében, a gyermekeknek lehetőségük van kung-fura, tömegsportra, szükség esetén gyógytestnevelésre, úszásra járni.
A településen az intézményhálózatban nőtt a sportlétesítmények száma, az óvodának külön tornaterme lett, így az óvodás és az iskolás gyermekek saját tornateremmel rendelkeznek.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítania a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén az óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő

tartósan beteg, illetve nagycsaládban élő gyermekek 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 151. § (5) bekezdése szerint:

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (ingyenes étkezés)

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha
   aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
   ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
   ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
   ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
   ae) nevelésbe vették;
b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
   ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
   bb) nevelésbe vették;
c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
   da) nevelésbe vették, vagy
   db) utógondozói ellátásban részesül.

A Gyvt. 151. § (5a) és (5b) bekezdései szerint:

(5a) A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (kedvezményes étkezés)
   a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
   b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (5) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes étkezésben;
   c) az (5) bekezdés b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az (5) bekezdés b)–d) pontja alapján a gyermek nem részesül ingyenes étkezésben.

(5b) Az ingyenes vagy kedvezményes étkezés jogosultsági feltételeinek fennállását a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint kell igazolni.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú, azaz roma és nem roma, valamint a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között. Amennyiben gyermekeknek szóló rendezvény, program kerül megszervezésre, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Önkormányzati adat nem áll rendelkezésünkre azzal kapcsolatban, hogy hátrányos megkülönböztetés ért volna valakit, de a településen dolgozó szakemberek is arra törekednek, hogy az esélyegyenlőséget biztosítsák és ne érjen senkit hátrány neme, bőrszíne vagy fogyatékossága miatt.
Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértésére a szolgáltatás nyújtásakor az önkormányzatnál s a velünk kapcsolatban álló szerveknél nem került feljegyzésre.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az ellátórendszer keretein belül igyekeznek a szakemberek az esélyegyenlőséget szem előtt tartva eljárni, és természetesen előfordul, hogy az ingerszegény környezetben és szegénységben nevelkedő gyerek felé még nagyobb türelemmel és odafigyeléssel fordulnak, de ez nem jelenti azt, hogy ez miatt a többi gyermek hátrányos megkülönböztetésben részesülne. A tehetséggondozásra például ugyanilyen nagy figyelmet fordítanak, hogy a jól teljesítő diákok az alapokon túl elsajátítsák a tanagyagban nem szereplő ismereteket.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Különösen tekintettel kell lenni a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanulókra, melyek az alábbi csoportokra oszthatóak az Nkntv. 4 § 13. és 14 pontja alapján, az egyenlő bánásmód és az esélyteremtés tekintetében:
a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,
c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

A sajátos nevelésű igényű tanulók (SNI), valamint a Beilleszkedési Tanulási Magatartási Nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek oktatását és nevelését közoktatási intézményünk gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus segítségével végzi.

A pedagógusok folyamatosan képzik magukat, hogy a gyermekeket minél magasabb színvonalon tudják ellátni. A segítő szakma jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	78	52	66,67
2018	74	43	58,11
2019	72	18	25,00
2020	66	12	18,18
2021	73	19	26,03
2022	74	23	31,08

Forrás: TeIR, KSH Tstar

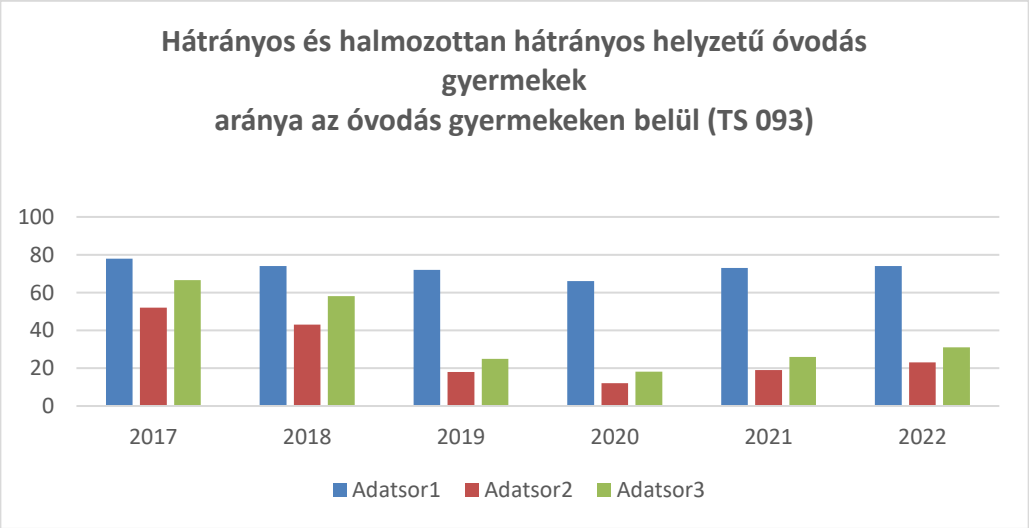

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	161	99	66,89
2018	148	92	61,74
2019	149	45	31,03
2020	146	42	27,27
2021	152	48	36,64
2022	132	60	45,54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

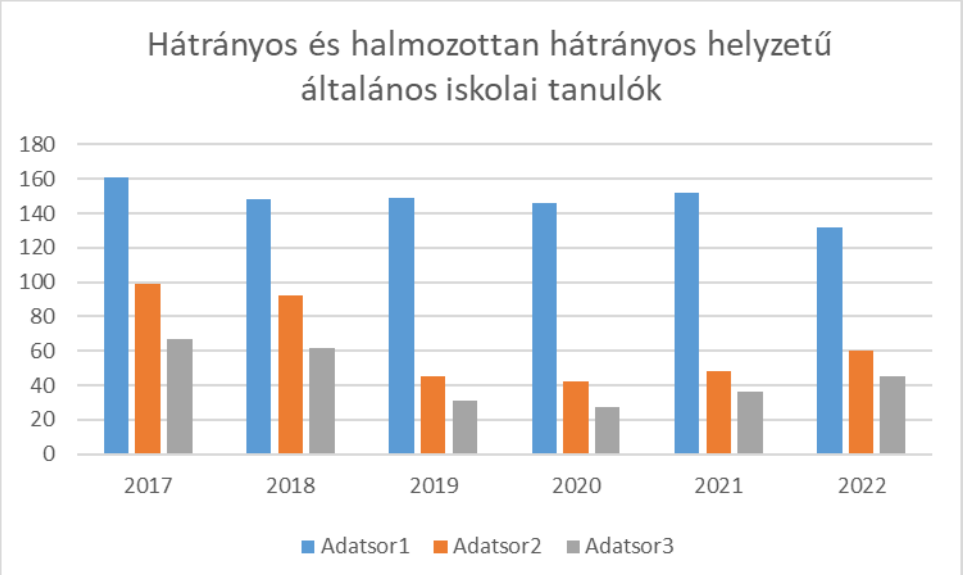

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2017	117	113
2018	119	101
2019	103	102
2020	102	66
2021	107	68
2022	107	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar

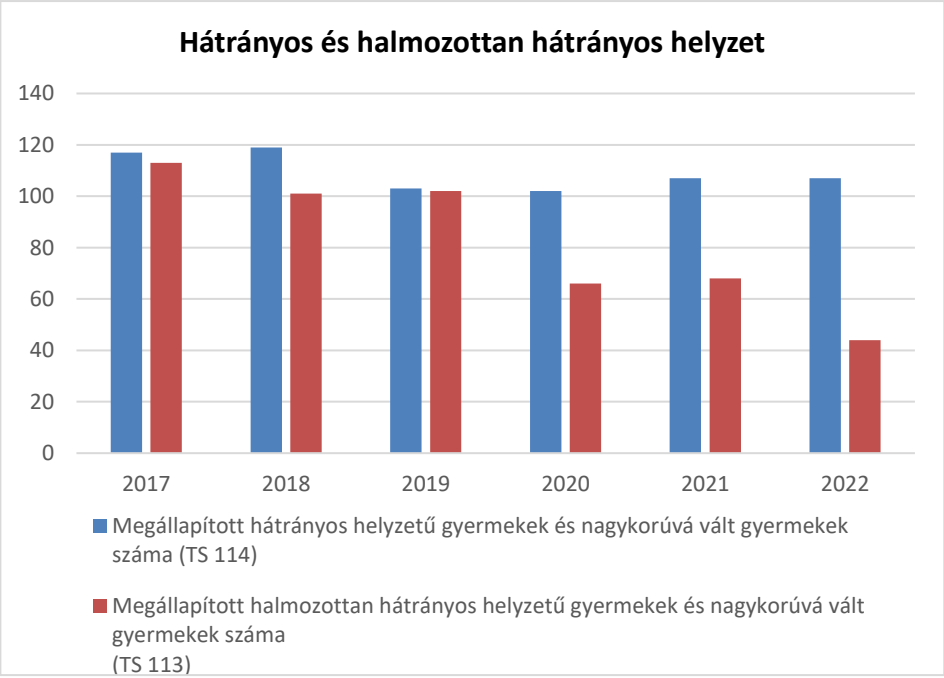

b) a köznevelséhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az integrált oktatás a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai és iskolai nevelés oktatás keretein belül kerül megszervezésre.

A magatartási gondokkal küzdő gyerekek iskolai ellátása is új feladat elé állította a pedagógusokat, hiszen olyan viselkedési formákkal kell szembesülniük, amely a gyermek családjában természetes, de a többi gyermekre sértő, rossz hatással van.

A Tatárszentgyörgyi II. Rákóczi Ferenc Baptista Általános Iskolában a 12 fő SNI-s tanulóval 1 gyógypedagógus, a 42 fő BTMN tanulóval pedig 14 csoportban, 2 fejlesztőpedagógus foglalkozik.

Egy fő családterapeuta, és egy fő pszichológus segíti a pedagógusok, családsegítő munkáját, a jelzett szakembereket a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ foglalkoztatja.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	105	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6-17-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	2 hét	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	5	3
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	4
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

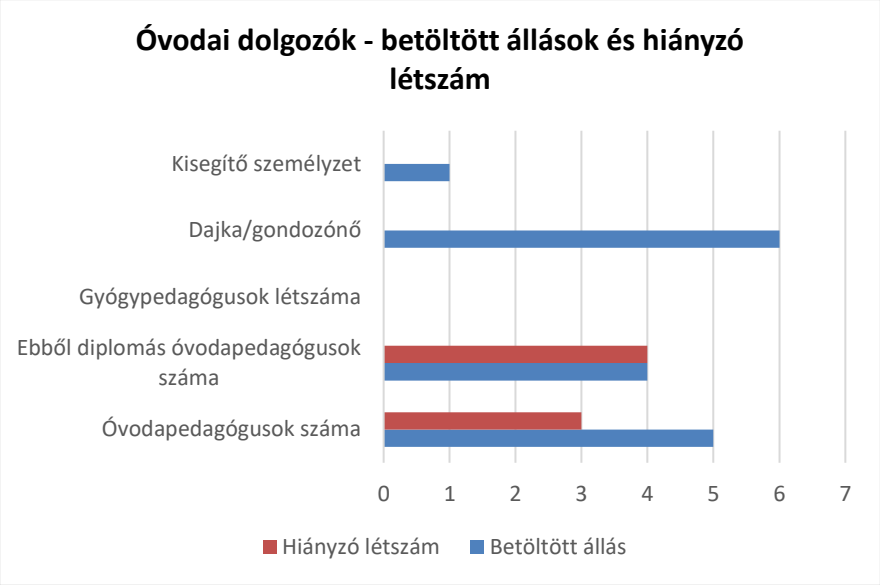

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	101	4	100	1	78	0	0	20
2018	99	4	105	1	74	0	0	19
2019	86	4	105	1	72	0	0	18
2020	116	4	105	1	66	0	0	17
2021	105	4	105	1	73	0	0	24
2022	106	4	105	1	74	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

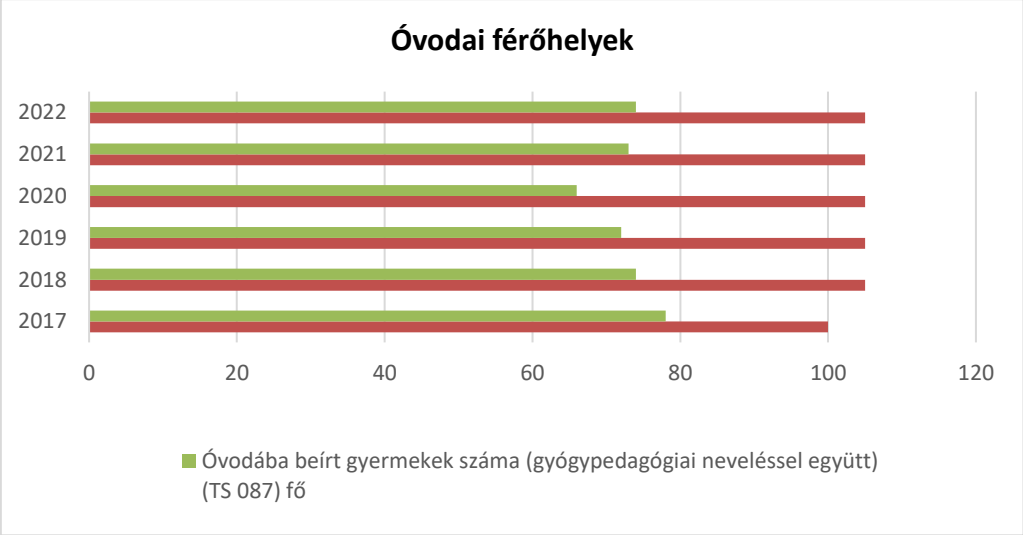

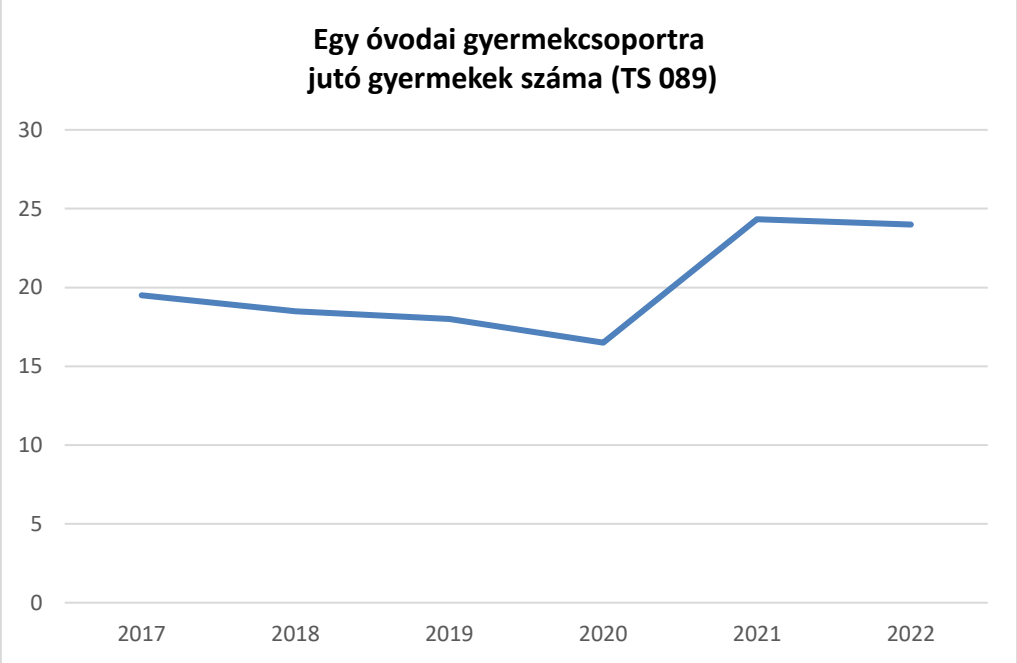

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)

	db	db	db	fő	%
2017	0	9	1	16,44	2,70
2018	0	9	1	16,56	3,36
2019	0	9	1	16,11	4,14
2020	0	9	1	17,11	3,25
2021	0	8	1	16,38	5,34
2022	0	8	1	16,75	3,73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2017	14
2018	12

2019	15
2020	13
2021	27
2022	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

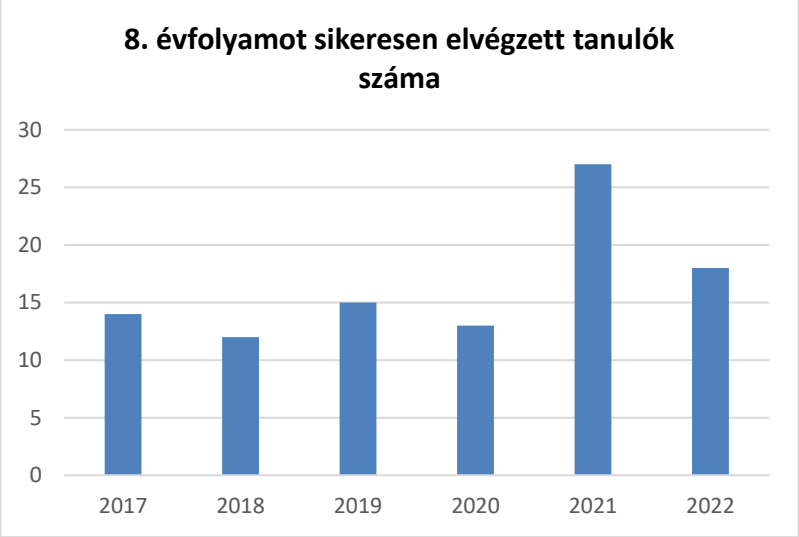

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Oktatási intézményeinkben ilyen jellegű elkülönítésről, hátrányos megkülönböztetésről nem tudunk, inkább elmondható, hogy a felzárkóztatást elvét és az egyenlő bánásmód értékrendszerét követik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településnek egy általános iskolája van.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	**Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma**	**Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma**	**Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma**	**Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma** (TS 112)

	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	n.a.	156
2018	0	0	n.a.	134
2019	0	0	n.a.	171
2020	0	0	n.a.	258
2021	0	0	n.a.	132
2022	0	0	n.a.	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

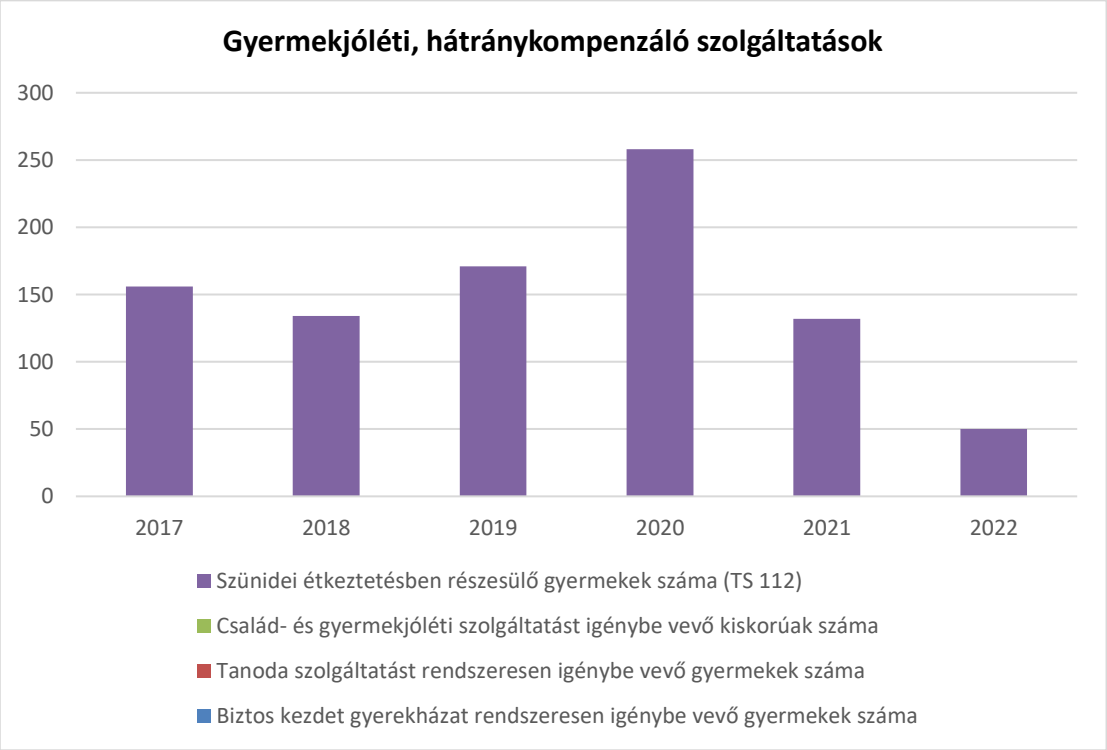

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a Gyámhatóság és a Gyermekjóléti Szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a Gyermekjóléti Szolgálat véleményét. A rászoruló tanulók fejlesztésére tanulószoba biztosításával folyamatosan van mód. Az ő részükre a többletgyakorlás pedagógus hiány miatt nem biztosított.

Az óvoda, az általános és a középfokú iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását,

valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.[37]

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az ingerszegény környezetben élő gyermekek hátrányos helyzetben vannak társaikhoz képest iskolai tanulmányok megkezdésekor.	Biztos Kezdet Gyermekház. Tanoda, felzárkóztató programok indítása szakemberek segítségével.
A családokban az anyagi terhek és az ezek következtében kialakuló problémák (szenvedélybetegség) miatt a veszélyeztetettség egyre jellemzőbb, és az alapproblémát kísérni kezdi az elhanyagolás, bántalmazás is.	Komplex programok, amik érintik az oktatást, foglakoztatást, mentálhigiénés, egészségügyi, rehabilitációs programok szervezése. Közösségi ellátás megszervezése. Veszélyeztetettség megelőzése: TOP_PLUSZ 3.3.2-21-PT1 a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázat keretében, „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása. A projekt megvalósulása révén a szociális-és gyermekjóléti feladatok kibővítése, fejlesztése meg fog valósulni. Ennek kapcsán az egyéni és csoportmunka mint szolgáltatás elem kiemelten fontossá válik. A prevenciós, önismereti csoportok létrehozása, a szabadidő hasznos eltöltésének szervezése a közösségfejlesztését, megerősítését fogja szolgálni. Drog veszélyeivel kapcsolatos tájékoztatás tartása a gyermekek részére. „Jelen-Lét Pont”
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a szenvedélybetegség, nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. „Jelen-Lét Pont”
A 0-3 éves gyermekek korai fejlesztése nem megoldott. A legközelebbi korai fejlesztő	A korai fejlesztés helyben történő megoldása lehetőségeinek felkutatása, ebben a témában

[37] Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r.. 171. - 173. §

ellátó hely Budapesten található, mely a községtől 50 km távolságra helyezkedik el.	összefogás a környező településekkel, az erre vonatkozó tényleges igény felmérése. „Jelen-Lét Pont”
A gyermekfelügyelet nem biztosított a tanév rendje szerinti szünidei munkanapokon	Civil szervezetek, önkormányzat által szervezett szünidei táborok biztosítása. „Jelen-Lét Pont”
Nő a diétás étrendet igénylő gyermekek száma	A diétás étrendet igénylő gyermekek étkeztetésének helyben történő biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.[38]

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Már a 1979. december 18-i ENSZ-egyezmény 11. cikke kimondta hogy a nőknek biztosítani kell a az egyenlő munkabérhez való jogot, ideértve a juttatásokat is, továbbá az egyenlő értékű munka tekintetében, valamint a munka minőségének értékelése során tanúsítandó egyenlő bánásmódhoz való jogot.[39] A Charta 23. cikke alapján azonban a nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen, biztosítani kell.

„A nemek közötti bérkülönbséget különböző tényezők okozzák, így például a nemi sztereotípiák, az „üvegplafon” és a „ragadós padló” állandósulása, a horizontális szegregáció – beleértve a nőknek a szolgáltató ágazat alacsonyan fizetett munkahelyein való felülreprezentáltságát –, valamint a gondozási feladatok egyenlőtlen megosztása. A nemek közötti bérkülönbséget továbbá részben a nemi alapú közvetlen és közvetett bérdiszkrimináció okozza. Az említett elemek olyan strukturális akadályokat képeznek, amelyek összetett kihívásokat jelentenek a jó minőségű munkahelyek és az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elérése tekintetében, és olyan hosszú távú következményekkel járnak, mint a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség és a szegénység feminizációja.”[40]

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése sem egyszerű feladat, mert a településeknek bölcsődével, családi napközivel, óvodai férőhelyekkel kell rendelkezniük, és nem utolsó szempont, hogy a munkahely rugalmas legyen, ha például egy gyermek betegsége miatt otthon kell tölteni néhány napot.

A gyermekek napközbeni felügyeletét családi napközi, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet hiányában, csak bölcsődében, óvodában és iskolában tudjuk biztosítani.

[38] MAKKOS Nándor :A nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. szam pp 28-31 (2022).
[39] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (1) bek.
[40] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (15) bek.

A nők számára nehézséget jelent az is, hogy a gyermek után járó ellátások után nagyon nehéz a munka világába visszatérni. Ezért lenne nagyon fontos ezeknek a nőknek segítséget nyújtani. A Foglalkoztatási Osztály képzései az ő számukra is elérhetőek.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	4,77	10,82	7,80%
2018	4,2	8,02	6,11%
2019	5,87	8,18	7,03%
2020	9,52	11,34	10,43%
2021	4,35	10,31	7,33%
2022	6,81	11,65	9,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

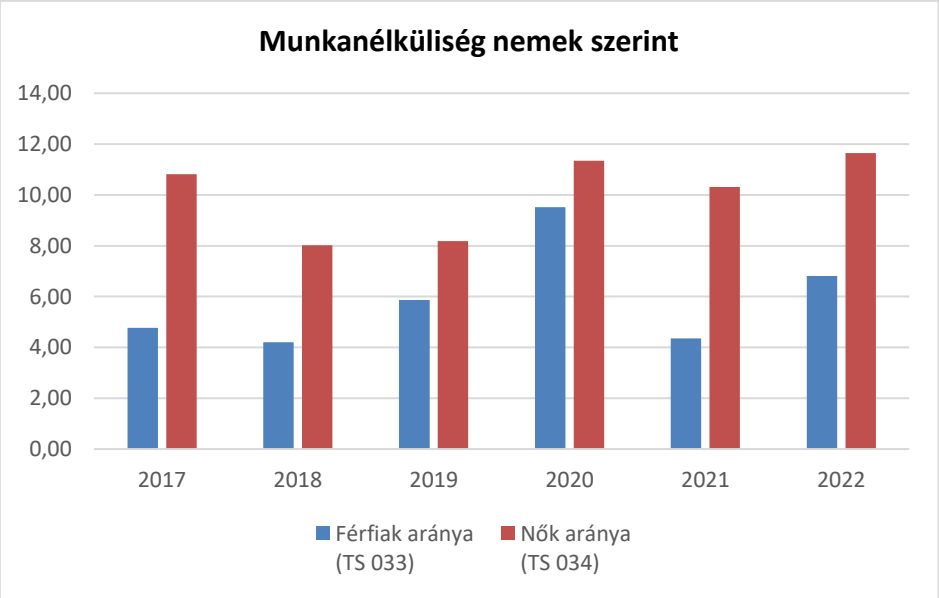

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2017	49,51	72,55
2018	60	66,67
2019	47,31	63,64
2020	60,71	49,41
2021	59,79	68,97
2022	56,45	58,57

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

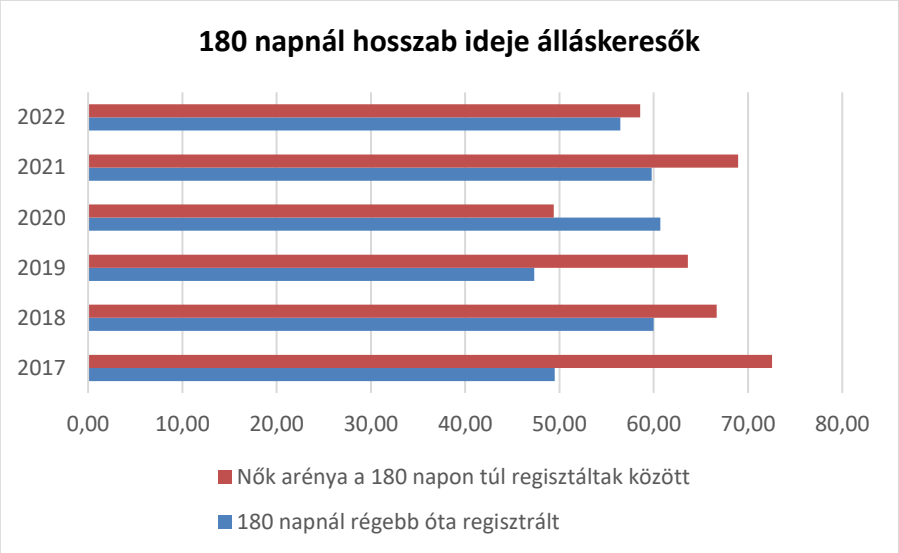

A táblázatokból jól látható, hogy a nők munkanélkülisége magasabb számot mutat a férfiaknál.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	fő	**Fő**
2017	103	9
2018	80	10
2019	93	9
2020	140	12
2021	97	5
2022	124	7

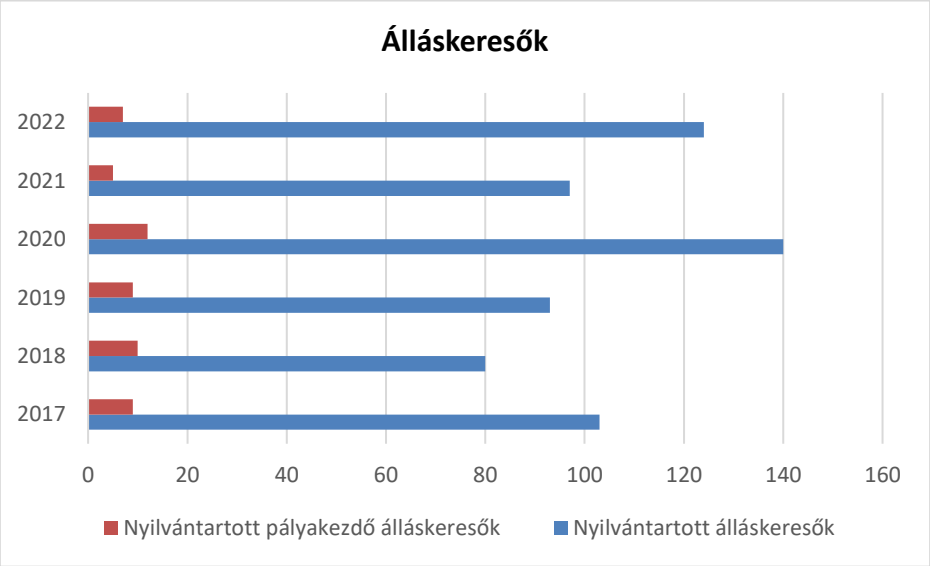

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kedvező jelenség napjainkban, hogy egyre több foglalkoztatást segítő és képzési programra nyílik lehetőség, aminek a célcsoportja általában a pályakezdő, szakmával nem rendelkező fiatalok, vagy az aktív korú ellátásban részesülők. Jelenleg is lehetőség van területi Foglakoztatási Osztály közreműködésével képzésre való jelentkezésre.

A VEKOP 7.1.4 -16 szegregált élethelyzetek felszámolása „Új esély” pályázat segítségével 20 fő sikeresen elvégezte a virágkötő képzést, és így szakmai képzettséghez jutott.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Speciális helyzetben vannak az alacsonyabb iskolai végzettségű emberek, különösen a nők. Nehezebb a munkaerő-piacon való elhelyezkedésük is. Többnyire fizikai jellegű munkát tudnak ajánlani az ilyen helyzetben lévő nőknek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci helyzetének hátrányos helyzetét nem könnyű megvizsgálnunk. Ha viszont az álláshirdetéseket böngésszük, megfigyelhető, hogy a munkakör betöltéséhez milyen gyakran nevezik meg a férfi munkaerő előnyét. Sok esetben előfordul a bérkülönbség ugyanazért a munkáért, a nemek megkülönböztetésével, ami egyáltalán nem méltányolható. A közigazgatásban már nem találkozhatunk ilyen hátrányos megkülönböztetéssel, hiszen ugyanazon munkáért egyenlő bérezés jár a besorolás szerint.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Tatárszentgyörgyön nincs családi napközi, de 2022. augusztus hónaptól működik bölcsőde, 2017-től pedig az óvodai férőhelyek száma a minicsoporttal bővült, mely szerint 2,5 éves kortól tudja az óvoda a gyermekeket fogadni. Az intézmények nyitvatartási ideje reggel 6-tól, délután 5-ig tart, így a kora reggel munkába induló anyukának lehetősége van gyermekét bölcsődébe, óvodába vinni. Az iskola szintén biztosít délutáni tanulószobát, napközi foglalkozást.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	101	101
2018	1	122	99
2019	1	125	125
2020	1	116	116
2021	1	105	105
2022	1	106	106

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

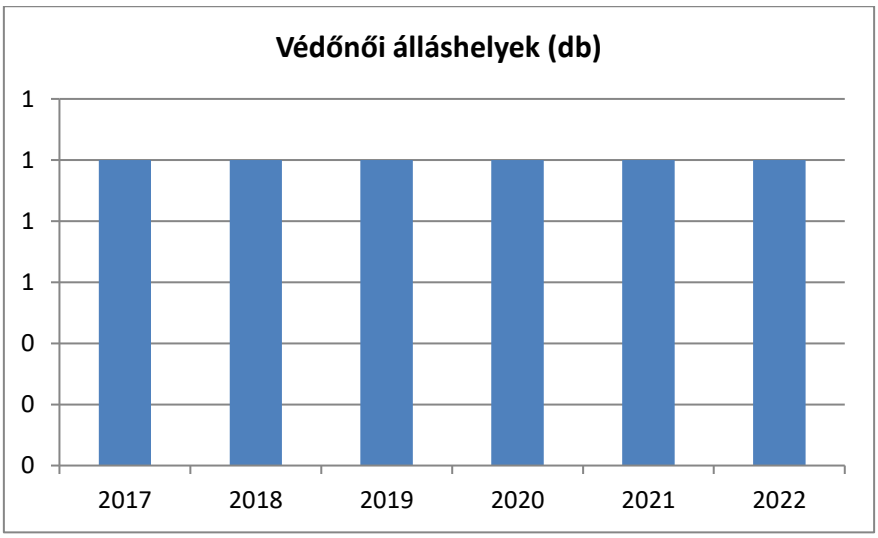

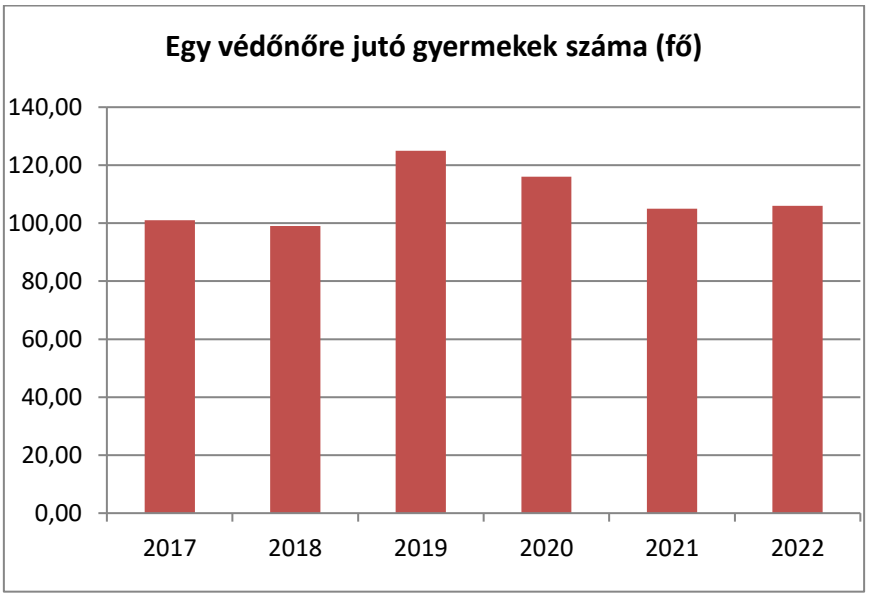

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	1	25

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

A védőnői szolgálat segítséget nyújt a családoknak, többek között olyan formában, hogy már a családtervezést megelőzően ad tájékoztatást a helyes életmódról és a táplálkozási szokások esetleges megváltoztatásáról. A várandós időszakban már tanfolyamokra, tanácsadásra és beszélgetésekre van mód, ami történhet a védőnővel kettesben, de csoportban is. Különösen nagy figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű családokra, hogy elérhetőek legyenek számukra a szolgáltatások és ismerjék meg az igénybe vehető támogatásokat.

A gyermekek családi életre nevelésére egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni, hogy a gyermekek már ebben a korban ismerjék meg a családi egység kialakításának fontosságát, a család társadalomban való szerepének fontosságát. A védőnő az iskolalátogatások alkalmával a tanácsadások alkalmával erről is beszél a tanulókkal. Az osztályfőnököknek szintén van ilyen szerepük az osztályfőnöki órák alkalmával. A családtervezés- és gondozás komplex tevékenységére van tehát szükség, akár több szakember összefogásával.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érintő erőszakról nem sok esetben hallunk, mert sokan nem mernek vagy nem akarnak beszélni erről a helyzetről. A nők többsége úgy gondolkodik, hogy a velük szemben fellépő támadó magatartás természetes, és tűrik ezt az állapotot egy ideig a családi béke megóvása érdekében.

Akkor szokott fény derülni az erőszakra, ha a bántalmazás olyan mértékű, amit már a nő nem visel el, vagy ha a gyermekekre is kiterjed ez a magatartás. Más esetben, ha a környezet jelzi a szakember részére az agresszív fellépést, illetve bántalmazást.

Egy-két esetről lehet hallani az év során, ami valószínűleg meg sem közelíti a tényleges bántalmazások számát. Amennyiben a probléma megoldása családgondozással, hatósági eljárással nem oldódik meg, és nincs a környezetben olyan személy, aki be tudná fogadni az anyát a gyermekeivel, anyaotthoni elhelyezésre van lehetőség. A településen anyaotthon nem működik, de elérhető távolságban tudjuk biztosítani az anya és gyermekei elhelyezését.

Fontosnak tartjuk, hogy a nők tisztában legyenek azzal, hogy megoldást tudunk biztosítani számukra, krízishelyzetben sem maradnak magukra. Családi erőszakról szóló rendőrségi feljelentésről a beszámolóba nem érkezett jelentés.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.[41]

A családok átmeneti elhelyezését az Esély Szociális Szolgálat Gyermekjóléti Szolgálata segíti. A szolgálat rendelkezik az otthonok elérhetőségével, és ismeri a bekerülés feltételeit.

Azért is fontos az intézmények szerepe, mert megelőzi a gyermek családból való kiemelését.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen elmondható, hogy a nők közéletben való szerepvállalása magas. A 6 tagú képviselő-testületben a polgármesteren és a kettő férfi képviselőn kívül négy nő foglal helyet, valamint a bizottságokban is jelentős szerepet töltenek be a női tagok. A Polgármesteri Hivatalban és a közoktatási intézményekben viszont kifejezetten a nők vannak jelen.
A településünkön jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nő érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők helyzetét vizsgálva megfigyelhető, hogy a munkaerő-piacon igen hátrányos helyzetűek a roma nők, a gyermeküket egyedül nevelők és az 50 év feletti nők. Ha ennek okait vizsgáljuk, elmondhatjuk, hogy még ma is élnek negatív sztereotípiák a nőkkel kapcsolatosan. Még ma is számos ember gondolja úgy, hogy a nőknek a háztartási munka elvégzése a feladata, és a férfi dolga, hogy eltartsa a családot. Továbbá meg kell jegyeznünk azt is, hogy ma már egy jövedelemmel rendelkező a családban nem, vagy csak nagyon nehezen tudja eltartani a családját, tehát a jobb életszínvonal biztosítása érdekében a nő jövedelmére is szükség van.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
GYES lejárata után nehéz az anyák elhelyezkedése.	Képzési programok szervezése, átképzések lebonyolítása.

[41] 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

	Közfoglalkoztatás létszámbővítése „Tatárszentgyörgy felvirágozása” program
Részmunkaidős foglalkoztatás hiánya a településen	Részmunkaidős lehetőségek felkutatása, képzések indítása.
Eltitkolt családon belüli erőszak	A nők tájékozottak legyenek a segítség igénybevételének lehetőségeiről. Merjenek segítséget kérni.

Cél a részmunkaidős foglalkoztatás lehetőségeinek felkutatása, képzési programok, tanfolyamok szervezése.
Tatárszentgyörgyön nagyon magas azon több gyermeket nevelő nők száma, akik a közfoglalkoztatás keretében szeretnének, illetve tudnának kizárólag elhelyezkedni. A létszámbővítéssel lehetőségünk lenne ezen foglalkoztatási igényeket is kiszolgálni.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 millióról 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.[42] A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”[43] Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető[44] kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, elözvegyülten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősek.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékossággal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékosság sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősek által lakott házak, területek a kevésbé

[42] MNTFS 2030. p.70.
[43] MNTFS, 2030. p.19.
[44] Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-.7.

trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az elöregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Választ követel a gazdasági, társadalmi és kulturális tőkeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az időseket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló élelmiszer-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használsz, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők elmagányosodhatnak.

Az idős személyek foglalkoztatásában hátrányt okoz, hogy „A munkáltató a határozatlan tartamú munkaviszony felmondással történő megszüntetését nem köteles indokolni, ha a munkavállaló nyugdíjasnak minősül."[45]

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra.[46]

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	263	429	61,31%
2018	273	419	65,16%
2019	270	413	65,38%
2020	270	409	66,01%
2021	281	407	69,04%
2022	287	411	69,83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

[45] Mt. 66. § (9) bek.

[46] Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

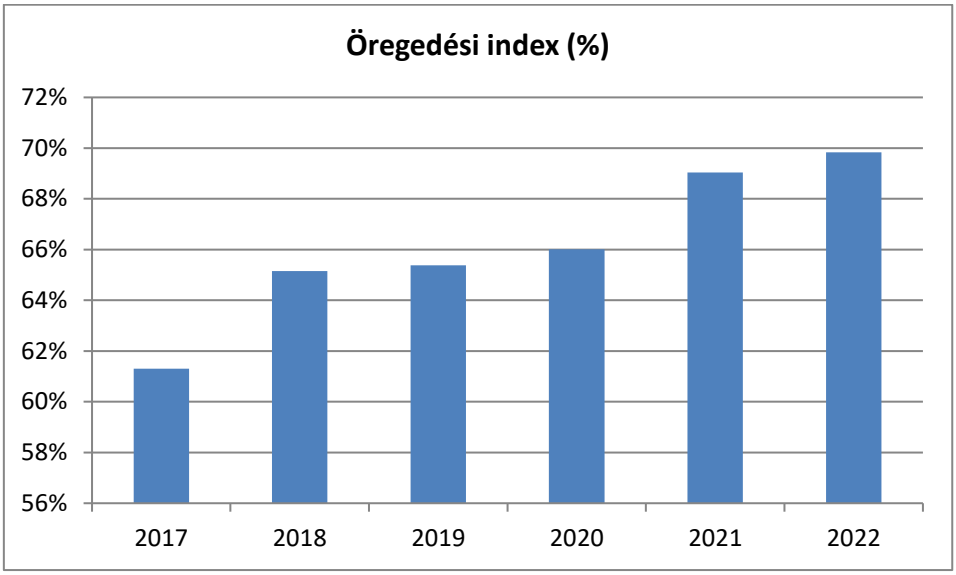

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2017	176	265	441
2018	176	260	436
2019	171	245	416
2020	166	247	413
2021	156	241	397
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

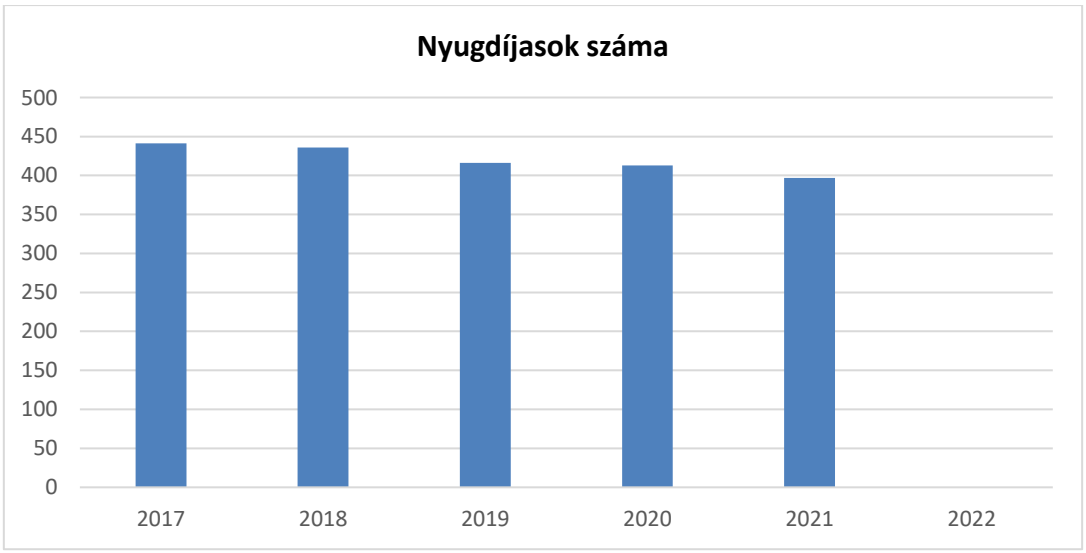

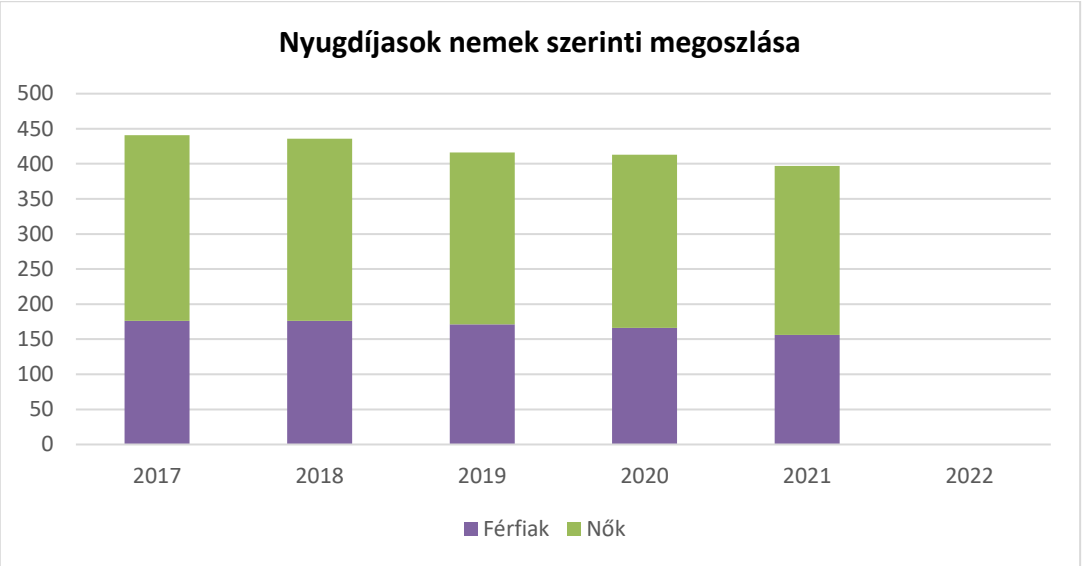

Ahogy a 6.1.1 számú táblázatból látszik, a nyugdíjasok száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	**Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma** (TS 067)	**Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma** (TS 068)	**Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma** (TS 069)	**Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma** (TS 070)	**Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma** (TS 071)	**Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma** (TS 072)	**Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)** (TS 134)
2017	5	1	99	186	3	16	2
2018	5	1	102	183	2	14	3
2019	7	1	97	173	1	13	3
2020	7	0	95	175	1	13	4
2021	6	0	92	173	1	11	4
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

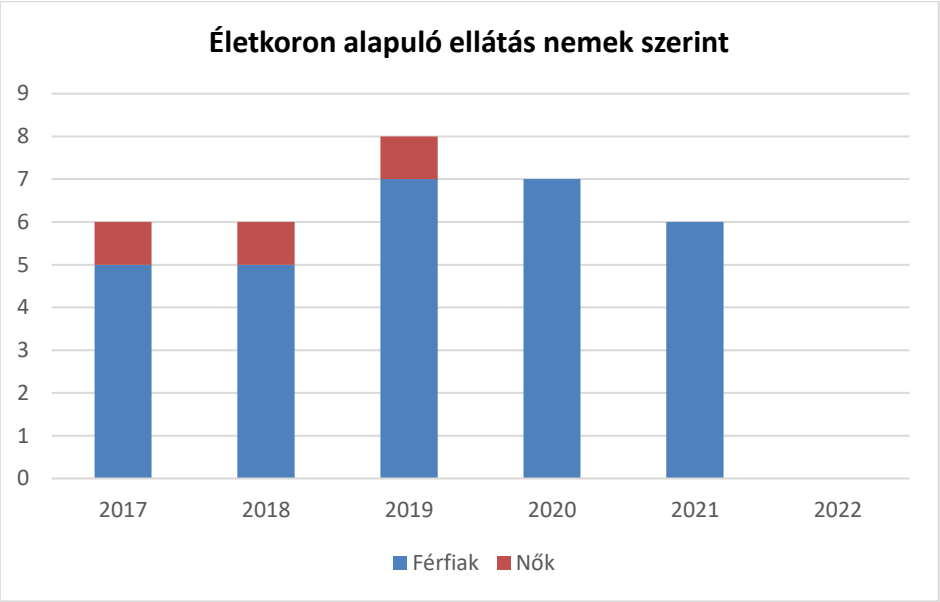
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Férfiak
Nők

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Férfiak
Nők

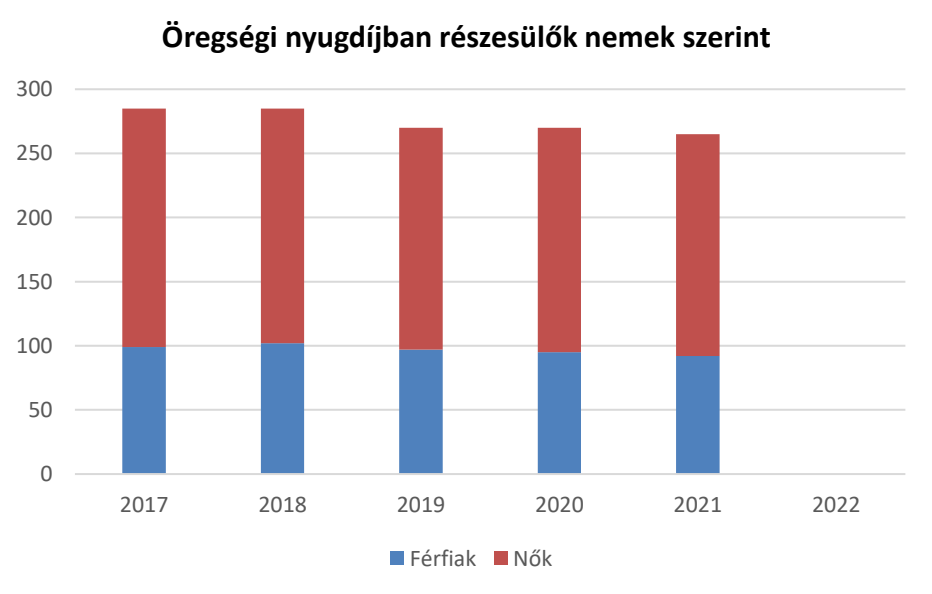
Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint
300
250
200
150
100
50
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Férfiak
Nők

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Amennyiben az 55 év felettieket vizsgáljuk és a foglalkoztatottsági mutatóit feltérképezzük, akkor a tapasztalatok alapján elmondhatjuk, hogy ha valaki ebben az időszakban veszíti el az állását, akkor már nagyon nehezen sikerül más munkahelyet találnia. Ha az eredmények azt mutatják, hogy a még aktív korú idősek között alacsony a foglalkoztatottság, akkor fel kell tárni ennek okait, és megoldási javaslatokat kell tenni a foglalkoztatottság előmozdítására.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**103**	**80**	**93**	**140**	**97**	**124**
41-45 év (TS 042)	Fő	8	7	10	17	13	15
	%	7,77%	8,75%	10,75%	12,14%	13,40%	12,10%
46-50 év (TS 043)	Fő	15	6	8	14	11	12
	%	14,56%	7,50%	8,60%	10,00%	11,34%	9,68%
51-55 év (TS 044)	Fő	15	11	13	13	9	15
	%	14,56%	13,75%	13,98%	9,29%	9,28%	12,10%
56-60 év (TS 045)	Fő	10	10	6	9	9	16
	%	9,71%	12,50%	6,45%	6,43%	9,28%	12,90%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	9	8	9	7	3
	%	4,85%	11,25%	8,60%	6,43%	7,22%	2,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 6.2. számú táblázatból megállapítható, hogy az elmúlt évben a munkanélküliség százalékos aránya nőtt a 41 év felettiek körében.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Tatárszentgyörgyön nagy megbecsülés övezi a nyugdíjasokat, és fontos célunknak tartjuk, hogy az ő életüket megkönnyítő intézkedésekkel, lehetőségekkel és programokkal segítsük őket. Települési támogatás keretében gyógyszertámogatás állapítható meg a 65 év feletti lakosok részére, szükség esetén rendkívüli települési támogatásban részesülnek az idősek. A 60 év felettiek önkormányzati karácsonyi támogatásban részesülnek, valamint az önkormányzat köszönti a 80. életévüket, 90. életévüket, 100. életévüket betöltött lakosokat, születésnapjukon pénzbeli támogatást kapnak. Az Esély Szociális Szolgálat által több idős lakónk részesül házi segítségnyújtásban. A nyugdíjasklub működése is lendületet hoz a település életébe, rendezvényeink állandó szereplői, akiket nagy megbecsülés övez.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A munkaerő-piacon az 55 év felettiek hátrányos diszkriminációban részesülhetnek, mivel sok esetben nehezebben helyezkednek el dolgozni, mint a fiatalabb korosztály, valamint a munkahelyi leépítések is őket érik el hamarabb. Ezt igyekszik kompenzálni a Járási Hivatal Foglakoztatási Osztálya, ahol az fenti korosztály lehetősége a képzésre, munkavállalásra, kiközvetítésre, megkülönböztetés nélkül adott.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idősekre jellemző, hogy a folyamatosan kialakuló megbetegedések következtében pszichés problémák is jelentkeznek. Egyrészről a nyugdíjas élvezi a szabadságot, amelyet a nyugdíjas évek biztosítanak, másfelől szembesül azzal, hogy a teljesítőképessége megváltozott, kisebb a teherbírása, és nagyon hamar elfárad.

Számolnunk kell ebben a korban a demenciával is, ami világszerte súlyos népegészségügyi probléma.

Európában több mint hétmillió, Magyarországon legalább százhatvanezer embert érint.

A demencia a szellemi képességek hanyatlásával, csökkenésével azonos. A szellemi teljesítőképesség csökkenését figyelhetjük meg, amikor a gondolkodás lassulni kezd, az emlékezés rövidül, romlik a tájékozódási képesség, bizonyos szavak nem jutnak az ember eszébe. Ezt követheti az ingerültség és az agresszió kísérő tünetként. A tünetek felismerése esetén érdemes a házi orvos segítségét igénybe venni, mert elképzelhető, hogy csak a természetes öregedéssel van dolgunk. De ha demenciáról van szó, érdemes minél előbb megkezdeni a kezelést.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2017	263	0	45	18
2018	273	0	44	17
2019	270	0	46	11
2020	270	0	42	8
2021	281	0	40	8
2022	287	0	39	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

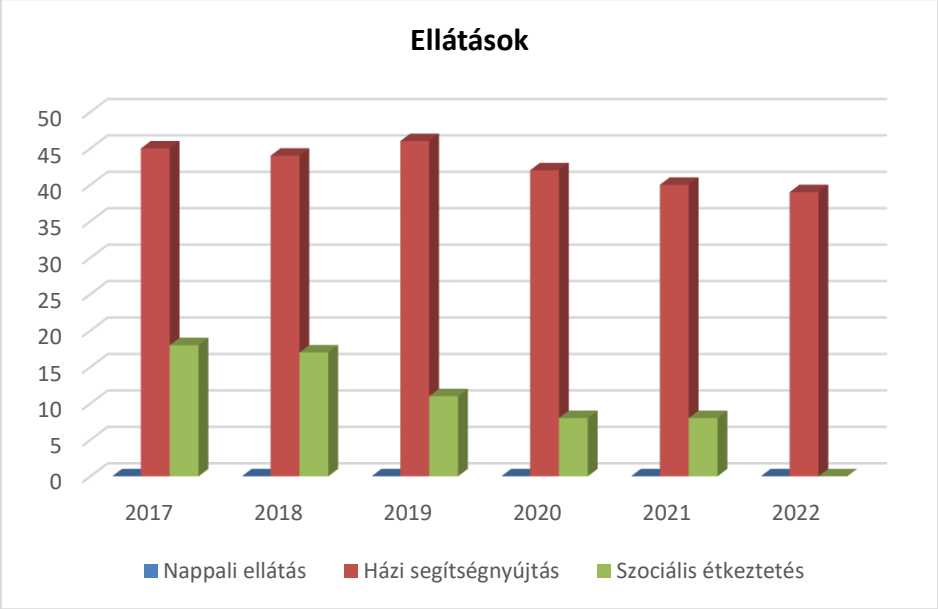

A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idősek esetében is biztosítja az idősek szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felmérik az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviseletének biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

Településünkön aktív nyugdíjasklub működik, melyet dalok éneklésével, tánccal és beszélgetésekkel színesítenek. Rendezvényeinek pedig a település lakói számára is bemutatják előadásukat, amely az emberek számára mindig nagy öröm, hiszen a család nagymamái is részt vesznek az előadáson. A hagyományosan megrendezésre kerülő Falunap is egy ilyen rendezvény.

Hogy megbecsülésünket kifejezhessük minden év októberében megrendezésre kerül az „Idősek napja” ahol megvendégelhetjük a nyugdíjas lakókat és műsorral, valamint ajándékkal kedveskedhetünk nekik.

A Nyugdíjas Klubon való részvétel mindenki számára elérhető, várnak és hívnak mindenkit a rendezvényükre.

b) idősek informatikai jártassága;

A tatárszentgyörgyi időseknek a településen nem volt lehetőségük számítógépes kurzusokon részt venni.

c) a generációk közötti programok.

Ha a településen az önkormányzat programot szervez, azon fiatalok és idősek egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen rendezvényről ne maradjanak ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A falu lakossága számára elérhetőek a szervezett programok. Ezeken kortól függetlenül vehet mindenki részt, a legfiatalabbtól a legidősebbekig. Mindenki számára igyekszünk a rendezvényeken megfelelő programot elérhetővé tenni. Legközkedveltebb rendezvényünk a Falunap, amelyen szívesen főznek a Nyugdíjas Klub tagjai, a civil szervezetek, egyesületek. Változatos programokon vehetnek részt az emberek, a sporttevékenységektől a különböző előadásokig.

Emellett szívesen vesznek részt a Művelődési Ház rendezvényein (művészeti kiállítások) és a saját szervezett programjaikon is.

A szervezett színházi előadásokon is szívesen vesznek részt, és az év végi Nyugdíjas karácsony programján érezhetik a falu megbecsülését és szeretetét.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek számához mérten kevesen veszik igénybe a házi segítségnyújtás szolgáltatását.	A már működő intézményi kapacitás bővítése. Az idősgondozás szélesebb körben történő kiterjesztése.
Egyedül élő idős emberek nem jelzik, ha segítségre szorulnak, elszigetelődnek.	Tanyagondnok segítségének felhasználása, feltérképezés és célzott segítségnyújtás. Családsegítő Szolgálattal való szoros együttműködés, a rászoruló egyedül élő idősek anyagi és mentális segítése. Idős emberek személyes megkeresése.
Fizikai és mentális állapot romlása, gyakori betegségek	Egészségvédő programok – helyben történő szűrővizsgálatok - szervezése
Nappali ellátás szolgáltatás hiánya	Idősek nappali ellátása: TOP_PLUSZ 3.3.2-21-PT1 a „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” pályázat keretében, „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása, melynek

	a feladata lesz – többek között – az idősek nappali ellátása is.
Kül,- és belterületi utak, járdák felújítása, építése	Magyar Faluprogram, egyéb pályázati források.

Célunk a rászorulók feltérképezése, célcsoportok helyzetének javítása, az egyedül élők mentális és anyagi megsegítése, a házi segítségnyújtást igénybe vevők számának növelése, az idősek nappali ellátásának kivitelezése.
A belterületi utak és járdák felújítása, építése, olyan körülmény, ami a település egészére kiterjed. Nagymértékben meghatározza a lakosság mindennapi életvitelét, biztonságos közlekedését.
Az intézkedés megvalósításában különösen érintettek az idősek.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

„Minden állam humanitárius érettségét jelzi az, ahogyan a fogyatékkal élő állampolgáraival szemben viselkedik."[47] A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás" az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossággal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen" a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékossággal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát."

A „Semmit róluk nélkülünk" James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit." Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.[48]

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

[47] Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).
[48] MNTFS 203. p. 23.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2017	44	42	86
2018	44	39	83
2019	42	39	81
2020	41	38	79
2021	38	37	75
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

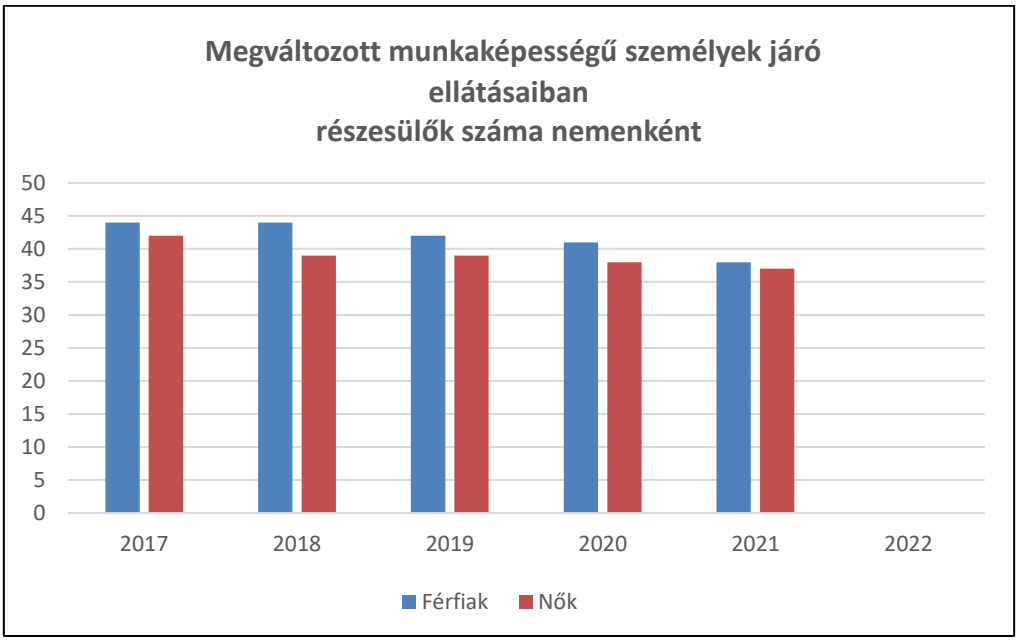

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való

jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A településen megoldásra vár ez a feladat, mivel Dabas központjában található szociális foglalkoztató, ami inárcsi telephellyel is működik, azonban a közlekedés nem, vagy nehezen megoldható.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élők munkavállalásával kapcsolatban segítséget nyújthat a Pest Vármegyei Kormányhivatal a Foglalkoztatási Osztálya, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja fontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára.

A Kézenfogva Alapítvány szintén hasznos információkkal látja el a fogyatékkal élőket, hogy értékteremtő munkáját elismerjék, segély helyett saját jövedelemből éljenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Általában a településeken problémaként merül fel, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A megfelelő szakember sem biztosított minden esetben, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére.

A település nem rendelkezik külön statisztikával arra vonatkozólag, hogy hány személy milyen jellegű fogyatékossággal él. A gyermekek vonatkozásában egy olyan gyermekről van tudomásunk, aki mozgásszervi fogyatékkal él, egy olyan gyermekről tudunk, aki hallássérült.

A településen fogyatékos személyek nappali ellátórendszere nem kiépített, tekintettel a község lélekszámára, és a fogyatékkal élők alacsony számára.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen ilyen típusú intézmény, szolgáltatás és program nem működik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékossági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékossági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult:

- aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül Ezek mellett a villanyáram szolgáltató és a gázszolgáltató felé történő védendő fogyasztóvá való nyilvánítás is megilleti a fogyatékos személyt.

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet: a súlyos fogyatékossá minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékossági támogatás folyósításának szabályairól.
218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet: a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról.
1998. évi XXVI. törvény: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.
2006. évi CXVII. törvény: egyes szociális tárgyú törvények módosításáról.
2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet: a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen 1 háziorvosi szolgálat működik. A rehabilitációs ellátások a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság hatáskörébe tartoznak.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Tatárszentgyörgyön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése tervezett. Önkormányzatunk vár a megfelelő pályázati lehetőségre, hogy az akadálymentesítést elvégezhesse. Az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények és közterületek, járdák felújítása során gondoskodni kívánunk az akadálymentesítettség biztosításáról. Ma ennek biztosítása jogszabályban előírt kötelezettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata.

A Polgármesteri Hivatal épülete, az Esély Szociális Szolgálat épülete, az Egészségház épülete, illetve a Művelődési Ház épülete akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A szolgáltatásokhoz való hozzáférést a település mindenki számára elérhetővé kívánja tenni, a fogyatékosok részére pedig megkönnyíteni. A honlapon megtalálhatók a legfontosabb információk, tájékoztatók és programok a település lakói részére. Célunk, hogy ennek a használata egyszerűvé váljon a fogyatékkal élők számára is.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek, intézmények akadálymentesítettségének biztosítása jelenleg nem 100 %-os, de a jövőben keresni fogjuk a pályázati lehetőségeket, hogy a fogyatékos emberek életét megkönnyítsük és hogy a jogszabályi előírásoknak meg tudjunk felelni.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Mivel a pénzbeli erőforrások nem állnak rendelkezésre ahhoz, hogy ezt megvalósítsuk, más formában kell a szükséges erőforrásokat biztosítani. A pályázatok mellett helyi vállalkozók felajánlásai segíthetnének, akik munkájukkal tehetnék könnyebbé az akadálymentesítést.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A faluban nem működnek olyan jellegű szolgáltatások, amelyek lehetőséget adnak, hogy a megváltozott munkaképességűeknek és a fogyatékkal élőknek a mindennapi életük könnyebbé váljon.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékkal élők részére olyan megoldásokat vezettek be, amelyek kompenzálják az élet nehézségei miatt őket. Ilyen pl. a súlyadó fizetése alóli felmentési kötelezettség.

Az ellátásokhoz való hozzáférés biztosításában kiemelt figyelemmel segítjük őket, hiszen a munkaerő-piacon való hátrányos helyzetüket ellensúlyozni kell.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A belterületi utak és járdák felújítása, építése, olyan körülmény, ami a település egészére kiterjed, viszont nagymértékben meghatározza a fogyatékkal élők mindennapi életvitelét, biztonságos közlekedését.
Az intézkedéseket a Magyar Falprogram, illetve egyéb pályázati forrásokból kívánjuk megvalósítani.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat arra törekszik, hogy a fogyatékkal élőket támogassa. Tatárszentgyörgyön nem jellemző a fogyatékosság miatti kirekesztés. Összeségében elmondható, hogy a lakosság elfogadó és befogadó a fogyatékkal élő személyekkel szemben. A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma általunk nem ismert.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az oktatási, nevelési intézmények részben akadálymenetesítettek.	Teljes körű akadálymentesítettség.
Anyagi háttér nem biztosított.	Pályázatok benyújtása.
Közszolgáltatáshoz teljes körű hozzáférés	TOP_PLUSZ 3.3.2-21-PT1 a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése pályázat keretében, „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása. Az új épület fizikai és infokommunikációs szempontból teljesen akadálymentes lesz, így a fogyatékossággal élők számára biztosított lesz a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés.
Belterületi utak és járdák felújítása, építése	Magyar Faluprogram, illetve más pályázati forrás.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kül- és belterületi utak és járdák felújítása, építése	Magyar Faluprogram, illetve más pályázati forrás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Tatárszentgyörgyön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a lakosság szívesen vesz részt rendezvényeiken. Az önkormányzat is pénzbeli támogatást nyújt a pályázatot benyújtó civil szervezeteknek.
Szinte minden szervezethez köthető olyan rendezvény, amely a lakók számára kíván szórakozási lehetőséget biztosítani. A Nagycsaládosok Tatárszentgyörgyi Egyesülete, évek óta szervez nagy sikerű kirándulásokat, ahol számos tatárszentgyörgyi gyermek és felnőtt vesz részt. Az ő nevükhöz köthető az olyan családi, közösségi délutánok megszervezése ahol felnőtt és gyermek önfeledten tud együtt lenni, az egyházi és állami ünnepekhez kapcsolódóan mindig közösségi nap kerül megszervezésre.
A falunap keretén belül az Egészségház szakdolgozói által vérnyomásmérésre, valamint vércukorszint mérésre is sor került.

Tavasszal nagy szemétszedési akciót indítottak az Önkormányzat, a Nagycsaládosok Egyesülete és az Általános Iskola tanárai, diákjai.
A Nyugdíjas Klub és a Boróka asszonykórus fellépései is színesítik a település életét.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A törvényi előírásoknak megfelelően a hivatali apparátus segíti a nemzetiségi önkormányzat munkáját, az előterjesztések és jegyzőkönyvek készítését, a pénzügyi előírások teljesítését és a törvényi változások figyelembe vételének teljesítését. Az általuk szervezett programok színesítik a település kulturális életét.
Az egyház fontos szerepet tölt be Tatárszentgyörgy életében, a katolikus és a baptista egyház tevékenysége is kiemelkedő. A Magyar Baptista Egyház, a Katolikus Egyház helyi képviselői egy misszió létrehozásában fáradoznak, hogy segítséget tudjanak nyújtani a rászorulóknak. Ezen Egyesületek, alapítványok és egyházak programjaikkal, jótékonykodásukkal példaértékű tevékenységet végeznek, ami remélhetőleg a jövőben is biztosított lesz.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Öt település, majd 2017-től három település társulása során létrejött a Társult Önkormányzatok Esély Szociális Szolgálata. A település a Szolgálat révén látja el a szociális alapszolgáltatásokat. A velük való folyamatos kapcsolat biztosítására a helyben dolgozó családsegítő, szociális gondozók nyújtanak segítséget.

Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata a Társult Önkormányzatok által ellátott feladatokat, azaz az 1993. évi III. tv. (továbbiakban: Szt.) 62. §, 63. §, 64. §, 65. §-ban, valamint az 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: GYER) 39. § és 40. §-ban meghatározott feladatokat 2024. január 1-jétől Tatárszentgyörgy településen önállóan látja el.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Tatárszentgyörgyön működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat fontosnak tartja, hogy az itt lakók megismerjék hagyományaikat, kultúrájukat, és ezért ezzel kapcsolatos rendezvényeket szerveznek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A Tatárszentgyörgyi Gyermekekért Alapítvány, a Tatárszentgyörgyi Nagycsaládosok Egyesülete a gyermekekre koncentrál tevékenységük során.
Az egyházi szervezetek a családokra fordítanak nagy figyelmet, amibe a nők, a szegények, az idősek, a gyerekek és a fogyatékosok is beletartoznak.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nagy örömünkre szolgál, hogy helyi vállalkozók és cégtulajdonosok támogatják rendezvényeinket munkával, szolgáltatással, de akár anyagiakkal is.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a

beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek az oktatási intézmények vezetői, a szociális és egészségügyi dolgozók, a köznevelési szakemberek és a civil szervezetek képviselői. A helyzetelemzés során elsősorban a célcsoportokra irányuló problémákat tártuk fel, majd az ezekre javasolt megoldási lehetőségeket vitattuk meg. Aktív volt a résztvevők munkája, akik helyzetelemzésükkel, javaslataikkal a terv elkészítését segítették.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az önkormányzat honlapján elérhetővé tesszük az elfogadott dokumentumot, mely alapján megismerhető lesz az esélyegyenlőségi terv helyzetelemzése és intézkedési terve, így megvalósíthatóvá válik a terv ellenőrzése és véleményezése.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az önkormányzat legfontosabb céljának tekinti a településen élő polgárok jólétének biztosítását, életminőségének javítását olyan támogatói környezet biztosításával, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, a társadalmi szolidaritást. Kiemelt figyelmet alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Bízik abban, hogy a tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javulni fognak.

10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Alulképzettség	Általános iskola befejezése, ösztönzés a szakképzés felé. Felzárkózó települések „FETE program" működése a településen „Jelen-Lét Pont"
	Tartós munkanélküliség	Munka világába történő visszavezetés. Felzárkózó települések „FETE program" működése a településen. „Jelen-Lét Pont" Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.
	Mélyszegénységben élők szociális helyzete.[49]	A mélyszegénységben élők helyzetének rövid és hosszú távú javítása, életszínvonaluk emelése. „Új Esély" Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21) Család- és gyermekjóléti Szolgálat „Jelen-Lét Pont"
	Szenvedélybetegség	Közösségi ellátás megszervezése. „Új Esély" Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21) Felzárkózó települések „FETE program" működése a településen „Jelen-Lét Pont"
	Hátrányos helyzet	Pályázati források kihasználása. „Új Esély" Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21) Szegregált élethelyzetek felszámolása. Bérlakások bővítése, hajléktalanná válás megelőzése. (Helyi Lakhatási koncepció, Lakhatási Cselekvési Terv) „Jelen-Lét Pont" Jelenlét alapú szociális munka fenntartása (VEKOP 7.1.4-16-2017-00002)
Gyermekek	Korai fejlesztés (0-3 éves korig) nem megoldott.	Korai fejlesztés helyben történő megoldása. Biztos Kezdet Gyermekház, bölcsődei korai fejlesztés Felzárkózó települések „FETE program" működése a településen „Jelen-Lét Pont"

[49] 2025. évi felülvizsgálat

	Az étkeztetést biztosító intézményben a diétás étrend nem biztosított.	A diétás étkeztetéshez a speciális feltételek kialakítása, szakmai továbbképzés.
	A szünidei gyermekfelügyelet nem biztosított.	Szünidei táborok, szabadidős programok szervezése „Jelen-Lét Pont”
	Növekszik az elhanyagolás és bántalmazás, nő a veszélyeztetettség	Veszélyeztetettség megelőzése: „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21) Családi programok szervezése, játszóházak kialakítása, szabad- és sportprogramok szervezése, Biztos Kezdet Gyermekház, Tanoda, felzárkóztató programok. Felzárkózó települések „FETE program” működése a településen „Jelen-Lét Pont”
Idősek	Az idősek számához mérten, kevesen veszik igénybe a házi segítségnyújtást, elszigetelődés.	Rászorulók feltérképezése, célcsoportok helyzetének javítása, mentális és anyagi támogatás, személyes megkeresés. „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21)
	Nappali ellátás szolgáltatás hiánya	Idősek nappali ellátása „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21)
	Fizikai és mentális állapot romlása, gyakori betegségek	Egészség védő programok – helyben történő szűrővizsgálatok – szervezése
Nők	GYES lejárata után nehéz az anyák elhelyezkedése	Képzési programok szervezése, átképzések lebonyolítása. Közfoglalkoztatottság létszámbővítése
	Részmunkaidős foglalkoztatás hiánya a településen	Részmunkaidős lehetőségek felkutatása, képzések indítása
	Eltitkolt családon belüli időszak	Felvilágosító tájékoztatások megszervezése
Fogyatékkal élők	Oktatási, nevelési intézmények részben akadálymentesítettek	Pályázatok figyelése
	Közszolgáltatáshoz teljes körű hozzáférés	„Új Esély” Szociális Alapszolgáltató létrehozása. (TOP_PLUSZ-3.3.2-21)
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Belterületi utak, járdák felújítása, építése	Magyar Faluprogram, egyéb pályázati források

10.2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésére.

Tatárszentgyörgy vezetése fontos értéknek tartja, hogy képes tiszteletben tartani az emberek különbözőségét, megérti problémáit.
Ebből adódóan azokat az értékeket fogjuk képviselni, juttatjuk érvényre, amelyek mindenkinek fontosak, s ezáltal összekötnek minket, nem elválasztanak. Olyan helyi politikát, szociálpolitikát szeretnénk, amely ezeket a közös értékeket építi, fejleszti, és igyekszik mindenki számára elérhetővé tenni. Az első és legfontosabb összekötő érték a munka.
Munkahelyeket kell teremtenünk. A munka az alapja minden ember létbiztonságának, önállóságának, a munka ad tartást, és elismerést abban a közösségben, ahová tartozunk: a családban, a lakóhelyen, a munkahelyen, a baráti körben.
Alapvető érték minden ember számára a család. Mindenki akar tartozni valahová, mindenki szeretne családot, melegséget, ragaszkodást. A családokat, a falu közösségét szeretnénk erősíteni, összetartani. Az eddigiek mellett az is közös bennünk, hogy a fizikai fájdalomtól és a kiszolgáltatottságtól mindannyian félünk. Az egészség éppen ezért minden embernek drága kincse. Amíg az ember egészséges, úgy érzi, hogy minden helyzeten úrrá tud lenni.
Ahhoz, hogy biztonságban érezzük magunkat, és el tudjuk érni céljainkat, rendre is szükség van.
Olyan településen szeretnénk élni, ahol véget vetnek annak a szokásnak, hogy a segélyekkel a szegénységben tartják a romákat. A cigányságnak elvették az önbecsülését, de olyan cigány közösséget szeretnénk, ahol a roma családok helyzete életkörülményei jobbak lettek a tisztességes munka és a tanulás útján, őket példaként lehet állítani a roma lakosság elé.
Fel kell ismernie a helyi roma vezetőknek, a romák elöljáróinak, hogy csak ez lehet az egyetlen járható út a romák jobb életkörülményeinek megteremtéséhez, önbecsülésük, társadalmi megbecsülésük visszaszerzéséhez, ha együttműködnek, tanulnak, dolgoznak, mert ez az egyetlen kiút a megbélyegezettségből, a nyomorból, a munkanélküliségből. Ehhez az alapokat a munkán, a tanuláson, a szakképzettség megszerzésén és a kultúrájuk, hagyományaik ápolásában tudják megszerezni.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek, ezáltal a családok figyelemmel kisérését, hogy a problémákat már a gyökereknél tudjuk orvosolni. Ha szeretjük a gyermekeinket, kiemelt figyelmet fordítunk fiataljainkra, ők is itt fognak letelepedni, falunk nem kerül sosem az elöregedő települések listájára.

A politika itt helyben, Tatárszentgyörgyön is akkor találhat vissza a mindennapi élethez és az emberekhez, ha a mindannyiunkat összekapcsoló értékeket: a munkát, az otthont, a családot, a falusi közösséget, az egészséget és a rendet helyezzük a középpontjába.

10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása a országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A hátrányos helyzet csökkentése	Mélyszegénységben élők hátrányos helyzete	Igazolatlan iskolai hiányzás megszűnése, munkanélküliség csökkentése, szegregált élethelyzetek felszámolása, szemlélet-módváltás	Éves költségvetés, szakmai program, „Jelen-Lét Pont”, Jelenlét alapú szociális	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Az általános iskola befejezése, ill. az általános iskola utáni szakképzés megteremtése, közfoglalkoztatás	Óvoda, iskola intézményvezetője, szociális ügyintéző, családsegítő	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Alapképességet fejlesztő programok száma növekszik, közfoglalkoztatásban résztvevők	Személyi és tárgyi feltételek megteremtése	Oktatási intézmények, Családsegítés- és gyermekjóléti szolgálat célkitűzés	Nincs együttműködés

				munka fenntartása (VEKOP 7.1.4-16-2017-00002)		tovább-folytatása, pályázati források kihasználása			száma növekszik.		e, „Jelen-Lét Pont”	
2	Tartós munkanél-küliség csökkentése	Magas és tartós a munkanélkülis ég	Álláskeresők munka világába történő visszavezetése, életminőség javítása[50]	Éves költségve-tés, településfej-lesztés	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Foglalkoz-tatási Osztállyal történő kapcsolat-tartás, közfoglal-koztatás továbbfoly-tatása, diákok nyári munkán való részvételének ösztönzése, felzárkóztató képzéseken való részvétel biztosítása, pályázati lehetőségek felkutatása	Önkor-mányzat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Elsődleges munkaerőp iacra átlépők száma nő, munkanél-küliek száma csökken	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése	Foglalkoz -tatási Osztállya l, helyi vállalko-zókkal történő kapcsolat tartás. A fenntarth atóság függ a célcso-port kitartását ól	Nincs együtt-működ és
3	Szegregált élethelyzetek felszámolása	Mélyszegény-ségben élők	Általános iskolai végzettség megszerzése,	Éves költségve-tés, településfejl	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti	Képzések szervezése, célcsoport bevonása	Önkor-mányzat	Rövid távú int.: 2025. december	Munkaerő piaci felzárkóz-tató	Saját humánerő-forrás,	Függ a célcso-port	Nincs együtt-működ és

[50] 2025. évi felülvizsgálat

		szociális helyzete[51]	szakképzettség megszerzése, illetve ezáltal a munkaerőpiacon való megjelenésük elősegítése. Hátrányos helyzetű lakosság számára helyben nyújtott segítség: személyes jelenléten alapuló szolgáltatás, és a családok ügyintézésében való támogatás nyújtása. Mélyszegénységben élők helyzetének rövid és hosszú távú javítása. [52]	esztési terv, Közösségi Beavatkozási Terv, „Jelen-Lét Pont” , „Új Esély” Szociális Alapszolgáltató	Társadalmi Felzárkózási Stratégia	munkaerő piaci felzárkóztató programokba. Pályázati források kihasználása		31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma. Megszerzett végzettségek, bizonyítványok, tanúsítványok.	pályázati forrás	kitartásától „Jelen-Lét Pont”	
4	A szenvedélybetegek közösségi ellátásának megszervezése	Szenvedélybetegség, pszichoaktív anyag fogyasztása	Rehabilitáció	Szakmai program, éves költségvetés ”Jelen-Lét Pont” ,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen	Közösségi ellátás megszervezése pályázati programmal	Önkormányzat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028.	Rehabilitáción történő részvétel	Állami forrás, pályázati forrás	Személyi feltételek biztosítása. Célcsoportok	Nincs együttműködés

[51] 2025. évi felülvizsgálat
[52] 2025. évi felülvizsgálat

				„Új Esély” Szociális Alapszol-gáltató	jobb a gyermekekn ek” Nemzeti Stratégia	(TOP _PLUSZ 3.3.2-21)		december 31.			kitartása, „Jelen-Lét Pont” „Új Esély Szociális Alapszol-gáltató”	
5	Hajléktalanná válás megelőzése	Elégtelen bérlakás állomány	Nő a a bérlakások, szociális lakások száma	Éves költségvetés Helyi lakhatási koncepció, Lakhatási Cselekvési Terv	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Pályázati források kihasználása	Önkormány zat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Bérlakások szociális lakások száma	Saját humánerő forrás, pályázati forrás	Személyi és tárgyi feltételek megterem tése	Nincs együtt-működ és
6	Illegális hulladék felszámo-lása[53]	Nem megfelelő hulladékkeze-lésből eredő környezeti terhelés. Csótányok, rágcsálók elszaporodása	Szemlélet formálás pedagógiai szociális eszközökkel. Közterületeken és érintett területeken illegális hulladék felszámolása.	Éves költségve-tés, településfej-lesztés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia.	Pályázati források kihasználása, hulladékgyűj-tés tárgyi feltételeinek biztosítása, országos kampányok-hoz való kapcsolódás	Önkormány zat	Rövid távú intézkedés: 2027. december 31., hosszú távú int.: 2028. december 31.	Csökken az illegális hulladék lerakó helyek száma	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése	Személyi és tárgyi feltételek, „Jelen-Lét Pont” „Új Esély” Szociális Alapszol gáltató	Nincs együtt-működ és
7	Állatok megfelelő tartása[54]	Állatok nem megfelelő tartása, felügyelete	Állattartási szabályok betartása	Éves költségve-tés, településfejl esztés,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Együttműkö--dés menhelyekkel, állatvédő szervezetek-	Önkormány zat	Rövid távú intézkedés: 2027. december 31., hosszú	Nő a kötelező oltásokkal, chippel rendelkező	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése	Személyi és tárgyi feltételek, „Jelen-Lét Pont”	Nincs együtt-működ és

[53] 2025. évi felülvizsgálat
[54] 2025. évi felülvizsgálat

				„Jelen-Lét Pont”		kel, pályázati lehetőségek keresése, országos kampányok-hoz való kapcsolódás		távú int.: 2028. december 31.	ebek és más házi állatok száma		„Új Esély” Szociális Alapszol gáltató	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Korai fejlesztés (0-3 éves korig)	A 0-3 éves gyermekek korai fejlesztése nem megoldott. A legközelebbi korai fejlesztő ellátó hely Budapesten található, mely a községtől 50 km távolságra van.	A problémák időben történő felfedezése, a gyermek az óvoda megkezdése előtt részesüljön a szükséges fejlesztésben	Éves költségvetés, szakmai program”Jelen-Lét Pont”	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Korai fejlesztés helyben történő megoldása, Biztos Kezdet Gyermekház, bölcsődei korai fejlesztés, pályázati források kihasználása	Önkormányzat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Korai fejlesztésben résztvevők száma	Személyi és tárgyi feltételek kialakítása, pályázati forrás,	Személyi és tárgyi feltételek, „Jelen-Lét Pont”	Nincs együtt-működés
2	Diétás étrend biztosítása	Növekszik a speciális étkeztetést igénylő gyermekek száma. Az étkeztetést biztosító intézmény nem tud a diétás étrend feltételeinek eleget tenni.	Azok gyermekek, akiknek a diétás étrend biztosítása szükséges, igénybe tudják venni a helyi étkeztetést.	Éves költségvetés, szakmai továbbkép-zés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Speciális feltételek kialakítása, szakmai továbbképzés	Önkormányzat, étkeztetést biztosító intézmény	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	A diétás étrendet igénylő gyermekek helyben tudják az étkezést igénybe venni.	Speciális személyi és tárgyi feltételek kialakítása, pályázati forrás	Feltételek biztosítása	Nincs együtt-működés

3	Gyermek-felügyelet biztosítása szünidő alatt	A gyermekfe-lügyelet nem biztosított a szünidők időtartamára eső munkana-pokon	A dolgozó szülők igénybe tudják venni a tanév rendje szerinti szünetek alatt működő gyermekfe-lügyelet biztosítását	Éves költségvetés, szakmai program, „Jelen-Lét Pont”	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekek-nek” Nemzeti Stratégia	Civil szervezе-tek, önkor-mányzat általi szünidei táborok szervezése, szabadidős programok szervezése	Civil szervezetek képviselői, önkor-mányzat, családse-gítő- és gyermek-jóléti szolgálat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Csökken a felügyelet nélkül levő gyermekek száma a szünidők időtarta-mára eső munkana-pokon.	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése, állami forrás, pályázati forrás	Gyer-mekjóléti szolgálat-tal, intéz-mény-vezetők-kel, civil szervezе-tekkel történő megálla-podás, „Jelen-Lét Pont”	Nincs együtt-működ és
4	Veszélyez-tetettség megelőzése	A családok romló anyagi nehézségei, szenvedély-betegség kialakulása miatt, növekszik az elhanyagolás és bántalma-zás, nő a veszélyez-tetettség	A szegénység, szenvedély-betegség okozta családi konfliktusok megelőzése, elhanyagolás megszüntetése, a gyermekjóléti jelzőrendszer megerősített működtetése, igazolatlan iskolai hiányzás csökkentése	Éves költségvetés szakmai program, „Jelen-Lét Pont” Jelenlét alapú szociális munka fenntartása (VEKOP 7.1.4-16-2017-00002)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekekn ek” Nemzeti Stratégia	Közösségi ellátás megszervezése pályázati programmal (TOP _PLUSZ 3.3.2-21), Családi programok szervezése, Biztos Kezdet Gyermekház, Tanoda	Önkormány zat, Családse-gítő- és gyermek-jóléti szolgálat, iskola, óvoda, bölcsőde	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Csökken a veszélyez-tetett gyermekek száma	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése, pályázati forrás	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése, „Jelen-Lét Pont”	Nincs együtt-működ és
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Anyák visszatérése a munkaerő-piacra	GYES lejárta után nehéz az anyák elhelyezke-dése,	Képzési programok szervezése, átképzések lebonyolítása,	Éves költségvetés szakmai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,	Képzési programok szervezése, átképzések lebonyolítása,	Önkormány zat, Családse-gítő- és gyermek-	Rövid távú int.: 2025. december 31.	Nő a munkába álló, kiskorú gyermeke-	Személyi és tárgyi feltételek megterem-tése,	Személyi és tárgyi feltételek megterem tése	Nincs együtt-működ és

					A nők szerepének erősítése a családban és a társadalom-ban	közfoglalkoz-tatás létszámbő-vítése, Részmunkai-dős lehetőségek felkutatása	jóléti szolgálat	hosszú távú int.: 2028. december 31.	ket nevelő nők létszáma	pályázati forrás		
2	Családon belüli erőszak esetén, a segítség kérés lehetősé-geinek ismertetése.	Eltitkolt családon belüli erőszak	A nők tájékozottak legyenek, merjenek segítséget kérni.	Éves költségvetés szakmai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, A nők szerepének erősítése a családban és a társadalom-ban	Felvilágosító tájékozta-tások megszerve-zése	Családse-gítő szolgálat, önkor-mányzat, rendőrség	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Tájékoz-tató programo-kon történő részvétel	Szakemberi ellátottság, személyi és tárgyi felté-telek megte-remtése	Jelző-rendszer működte-tése, önkormá nyzati együtt-működés a család-segítő szolgá-lattal.	Nincs együtt-működ és
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősgondo-zás szélesebb körben való kiterjesztése a házi segítségnyúj-tás keretein belül, egyedül élők megsegítése	Az idősek számához mérten kevesen veszik igénybe a házi segítség-nyújtás szolgáltatását. Az egyedül élő idős elszigetelőik.	Idősek jelenlegi helyzetének jobb megismerése, helyzetük segítése. Helyben történő szűrővizsgála-tok szervezése	Éves költségvetés szakmai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Rászorulók feltérké-pezése, igényfel-mérés, célcsoportok helyzetének javítása. Egyedül élők mentális és anyagi megsegítése. Személyes	Önkor-mányzat szociális gondozók, családse-gítő szolgálat, tanya-gondnoki szolgálat, nyugdíjas klub	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Nő az idős-gondozást igénybe vevők száma, 100%-os az egyedül élők feltérképe-zése	Szakemberi ellátottság, személyi és tárgyi feltételek megterem-tése	Önkormá nyzati együttmű ködés a családseg ítő szolgálatt al	Nincs együtt-működ és

						megkeresés. „Új Esély” Szociális Alapszolgál-tató létrehozása (TOP_PLUSZ -3.3.2-21)						
2	Idősek nappali ellátása	Idősek nappali ellátás szolgáltatá-sának hiánya	Az idősek nappali ellátása	Éves költségvetés szakmai program, pályázat	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	„Új Esély” Szociális Alapszolgál-tató létrehozása (TOP_PLUSZ -3.3.2-21)	Önkor-mányzat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Az idősek nappali ellátása biztosított	A nappali ellátást igénybeve-vők száma	Személyi és tárgyi feltételek, pályázat	Nincs együtt-működ és
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadály-mentesítés	Az oktatási, nevelési, önkormány-zati intézmények csak részben akadály-mentesítettek.	Teljes körű akadály-mentesített intézmények	Éves költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékos-sági Program	Pályázatok figyelése, „Új Esély” Szociális Alapszolgál-tató létrehozása (TOP_PLUSZ -3.3.2-21)	Önkor-mányzat	Rövid távú int.: 2025. december 31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	Teljes körű akadálymentesítés	Pályázati forrás	Nyertes pályáza-tok megvaló-sítása	Nincs együtt-működ és
Településszintű probléma												
1	Belterületi utak, járdák	Rossz minőségű utak, járdák	Biztonságos gyalogos közlekedés	Éves költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi	Pályázatok figyelése	Önkor-mányzat	Rövid távú int.: 2025. december	Új, vagy felújított útvonalak,	Magyar Faluprogram	Nyertes pályáza-tok	Nincs együtt-

	felújítása, építése				Felzárkózási Stratégia			31. hosszú távú int.: 2028. december 31.	járdák hossza	egyéb pályázati források	megvaló-sítása	működés

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a

figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP

Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. Tatárszentgyörgy község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. A Tatárszentgyörgy Község 2023 – 2028. közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2025. évi felülvizsgálata, szakmai és társadalmi vitája megtörtént

III. Ezt követően Tatárszentgyörgy Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálatát megvitatta és a 123./2025. (XII. 16.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum 2025. 12. 17.

Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata 2375 Tatárszentgyörgy, Rákóczi utca 15.

Szehofner József
polgármester